

NÉVKÖNYV

AZ

ERDÉLYI EV. REF. ANYASZENTEGYHÁZ

SZÁMÁRA

1878.

HUSZONEGYEDIK ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁRTT,

NYOMATOTT STEIN J. M. K. EGYET. NYOMDÁSNÁL AZ EV. REF. FŐTAN. BETŰIVEL,

1877.

Rövidítések.

a. e. = anyaegyház.	ny. l. = nyugalmazott lelkész.
l. e. = leányegyház.	t. = tanító.
l. sz. = lelkek száma.	f. t. = fitanító.
t. k. = tanköteles.	l. t. = leánytanító.
t. sz. = tanulók száma.	s. t. = segédtanító.
l. = lelkész.	u. p. = utolsó posta.
s. l. = segédlelkész.	ny. t. = nyugalmazott tanító.

Az erdélyi ev. ref. egyházakban, kevés kivétellel, az iskolatanítók énekvezetők is.

Hol az u. p. nincs kitéve, helyben van postaállomás.

A szilágy-szolnoki ev. ref. egyházmegye

T Ö R T É N E T E.

(Folytatás.)

Szilágy-Somlyó.

Ez egyház a Szilágyságban s különösen Krasznavármegyében létező reformált egyházak között évszázadok óta kiváló szerepet játszott; s habár történelmével irott adatok nyomán csak az 1608-ik esztendőig vihetjük vissza az egyház életének fonalát, nagy valószínűséggel állithatjuk, hogy a hitújítás kezdetével már az első években áthatotta e város igen tekintélyes tagjainak lelkét, a hitújítás világító szelleme; vagy a mint a 17-ik század elejéről fennmaradt feljegyzésben olvassuk: „az egyházban a protestáns religióknak Isten ő szent felsége oly progressust engedett, hogy az evangeliumnak tündöklő világosságát az emberek szívében már 1530-ban felderítette.“

Ennek bizonyossága az is, hogy néhai Báthory Gábor, fejedelemségének mindjárt 2-ik évében, a kémeri dézmát akkori sz.-somlyói ev. ref. pap Kis-Dobszai Dánielnek adományozta.

Ezen adománylevelél 1608 szeptember 24-ről datálódik s a fejedelem sajátkezü aláírásával s fejedelmi pecsétjével van ellátva.

Ugyancsak Kiss-Dobszai Dánielnek, ki akkor szilágyi esperes volt, Báthory Gábor adományát áldott emlékezetü Bethlen Gábor fejedelem is, nemcsak megerősíti, sőt azt a dörzsögi praedium mindennemü dézmájával öregbíti; s ugyanakkor a lecsméri dézmát a somlyói rectornak, a kusalyi dézmát pedig

akkori kusalyi ref. pap Egregyi Istvánnak adományozza. Ezen adománylevél kelt N.-Váradon, 1614. december 4 én.

Az 1615-ik évben Kiss-Dobszai Dániel elhalálozván, a nagynevű fejedelem egy újabb adománylevelével a többször említett kémeri és dörzsöki határnak bor, búza, rozs, árpa, zab, len, kender, köles, lencse, borsó, bab, alakor s mindennemű gabonának dézmáját, akkori somlyói ev. ref. pap Nagylaky Bernátnak-, a lecsméri dézmát pedig somlyói ludi magister Sályi Tamásnak s ezek minden következő utódainak adományozta — in perpetuum.

Ezen adománylevél következtében, ugyanazon évben, nevezett papot és tanítót Krasznavármegye szolgabirái Bülgezi Kiss Jakab és Rátoni Rátoni István, a dézma élvezetébe ünnepélyesen introducáltak és statualták, a nélkül, hogy ezen introductiónak, nevezett község lakói részéről ellentmondás történt volna, lévén ezek tiszta fiscalitások. Ezen introductio megtörténtéről hiteles tanuságot tesz, egy 1618 május 22-én N.-Váradon keltezett adománylevél, melyet maga Bethlen Gábor fejedelem, Péchy Simon cancellár és Bölöny Gáspár secretárius irtak alá.

Valószínűleg a hivatolt dézmás községek évenként fejedelmi küldöttségek kiszállását követelték meg, minek következtében 1625 július 23-án következő rendelet intéztetett váradi provisor Fodor Benedek által, hogy: „Biharvármegyében bályoki (Dörsök), Krasznában lecsméri és kémeri mindenféle dézmát, somlyói orthodoxus praedicatarnak és mesternek ugyanott (mind most, mind ennek utánna magok számára megengedjék felszedni, kegyelmek dézmás uraim ne fárasszátok ő kegyelmeket esztendőként ide be, látván jó igazságokat.“

Megjegyezni kívánom, hogy ezen adománylevélben egyszerűsmind nemes telkeknek nyilváníttatnak, s minden előjogokkal felruházttatnak azon telkek, melyeken a templom, papi és tanítói lakok minde mai napig fennállanak.

Ezen adománylevél 1660-ban, a mikor Sejdi basa serege a Hajduvárosokat, Érmellékét, a Szilágyságot, s többek közt Sz.-Somlyót is feldulta, az egyház többi irományai között elraboltatott volt; „de — így ír az egyház krónikása — nem engedte Isten, hogy ezen beneficiumtól az ecclesia papja meg-

fosztassék, hanem függő pecsétje leszakasztatván, maga a donatio a mezőben valahol elvetetett, Isten igazgatásából megtaláltatott, visszaajándékozott s mostan is actu megvagyon.“

Ez adománylevelél ma is a sz.-somlyói ev. ref. egyház egyik drága kincsét képezi.

Mintegy 1670 körül, a fentt hivatolt török-tatár pusztítás után, a feldult fatemplom helyére kőalapra, fából talpakra új templom építettett; a templom mellé pedig a haranglábak alá a földszinen felül embermagasságra emeltetett kőalap.

Valószínűleg a templom helye és környezete, ez adománylevelél daczára, vitássá lett téve, illetőleg egyházunk annak birtokában háborítva lett, a mit bizonyít Lónyay Annának következő rendelete: „Mi Lónyay Anna, néhai erdélyi fejedelem Ke-
„mény János édes uram özvegye, adjuk tudtára mindeneknek,
„a kiknek illik ez levelünk által, hogy Isten dicsőségére nemes
„Krasznavármegyében Somlyón, Csiszár Gáspár jobbágyunk telké-
„ben egy darabot adtunk templom-helynek; a minthogy paran-
„csoltunk is nemes Varju György uramnak, Szilágyi István be-
„csületes szolgálknak, hogy mütassanak azon a helyben egy da-
„rabot, nem lévén kárával azon telekünknek is.“

„Ezen dolognak nagyobb bizonyosságára adtuk nevünk s pe-
„csötünk alatt kelt levelünket. Dat. Perecsen, Die 21 Juli,
„1683. Anna Lónyay.“

A 17-ik század elején, midőn az áldott emlékü Bethlen Gábor fejedelem halála után a fejedelemség ennek özvegyére, Brandenburgi Katalinra szállott, a sz.-somlyói rom. cath. egyház, a ref. papnak adományozott dézmát a maga papja számára követelte, azt állítván, hogy az a nagyobb egyház papját illeti; ennek következtében a somlyói rom. cath. pap Fejér Miklós és a tiszáninneni ref. püspök a kolozsvári országgyűlésen megjelenvén, azon egyezés köttetett: hogy jövőben a bályoki, kémeri, és lecsméri dézmának felét a somlyói plébánus, felét pedig ugyan odavaló orthodoxus pap élvezze; de hogy ezáltal a ref. pap jövedelme ne rövidüljön, ugyancsak a plébánusnak és papnak egyenlő mértékben leendő élvezés kötelezettsége mellett adományoztatott az ippi és récei egész dézma, sertés, méh, bányás stb. dézmákkal együtt oly feltétel alatt, hogy ha az

ippi és récsei dézma bármily módon elveszne, a kémeri és lecsméri dézma a plébánusé legyen; ha pedig a kémeri és lecsméri dézmákat a somlyói orthodoxus pap elveszitené, ez esetben a bályoki, ippi és récsei dézmát kizárólag az orthodoxus pap élvezze.

E barátságos egyezmény alapján készült adománylevél a sz.-somlyói rom. cath. egyház kezében van; de egyházunknak is van birtokában egy hasonmása 1630, ápril 23-án Kolozsvárt kiállítva.

A fennebbi egyezés alapján készült adománylevelet később idősb Rákóczy György fejedelem is megerősítette egy Somlyón 1655 február 3-án kelt patens mandatumával.

Az eddig jelzett adományozások és fejedelmi rendeletek daczára úgy látszik, hogy a somlyói ref. pap háborgatva lett a jelzett községek dézmájának élvezetében, a mit eléggé bizonyít az is, hogy Kemény János fejedelemhez kellett, somlyói pap Sülelmedy Bálintnak, a dézma kiadatása iránt folyamodni; mely folyamodvány következtében nevezett fejedelem Kémer, Lecsmér, Ipp, Récsé és Bályok községébe commissiót küldött ki azon utasítással: „hogy ha nem cselekednék, (t. i., ha a dézmát ki nem adnák), azon helyiségek kárával is megirt Bálint papot megelégtetteti.“ Ezen fejedelmi rendelet kelt Pribékfalván, 1661 october 13-án s a fejedelemnek sajátkezű aláírásával van ellátva.

Ugy látszik, hogy a két pap ezután békében élvezte együtt a fejedelmi adományokat, a mit bizonyít azon eset, hogy a többször említett községek, a föld-terménybeli dézmán kívül egyebekből dézmálni nem akarván, együtt folyamodtak a magas guberniumhoz; s a magas gubernium a dézmás községekhez következő rendeletet bocsátotta:

„Ne csak eddig megdézsmálni szokott javakból, sőt sertés-, sekből, kölesből, méhből, lenből, kenderből s minden legitimákból a dézmát kiadni el ne mulasszák.“

E gubernialis rendelet kelt 1698 november 12-én Gyula-Fehérvárt s aláírta gubernator gróf Bánffy György, cancellar Bethlen Miklós és Naláczy Lajos secretarius, s rajta van Leopold császár pecsétje.

Már fennebb említettük, hogy a parochialis telkeket néhai

Bethlen Gábor nemesi előjogokkal ruházta fel; e telkekhez adományozott Borbély Péter, Bánffy Dénes és tasnád-szántói Beeski György egy-egy nemesi telket, mely adományozást az Apafy Mihály fejedelem által Somlyóra kiküldött commissió is 1675 február 26-án Sz.-Somlyón keltezett okiratban nemcsak megerősített, hanem hasonlólag minden nemesi előjogokkal felruházott. Itt megemlíteni kívánom, hogy maga az egyház az eddig említett adományozás útján nyert telkekhez 1720 Mártius 25-én Keresztési Szabó Jánostól vásárolt egy fél telket 48 azaz negyvennyolcz frtokon. És így egyházunknak Sz.-Somlyó egyik legszebb pontján fekvő parochialis telke, az adomány- és oklevelek tanusítása szerint, $7\frac{1}{2}$ azaz hét és fél nemesi telekből áll.

Sz.-Somlyó városa a nemzeti fejedelmek idejében igen fontos s mondhatni szerepet játszó hely volt, úgy hogy a nemzeti fejedelmek egyik végváranak tekintetett; ennek bizonyossága az, hogy e városban folytonosan „válogatott és próbált „vitézékből állított, gyalog és lovas praesidium volt, melynek mind a felséges urunk szathmári praesidiumának, mind „az váradi törököknek dolgaira szorgalmasan kellett vigyázni.“

Ezen körülmény tette szükségessé, hogy az itt székelő katonaságnak egyházi szükségletei kielégítésére a helybeli ref. pap szolgálata igénybe vétessék, miután a katonaságnak külön papja nem volt. Ugyanazért Apafy Mihály fejedelemnek Fogarasban 1678 február 23-án kelt rendelete szerint Miskolczi Gáspár akkori helybeli ref. pap az őrsereg jegyzékébe felvétellett s számára havonként 8 frt tiszteletdíj utalványoztatott; mely tiszteletdíjat a sz.-somlyói ref. papok a nemzeti fejedelmek idejében folytonosan élveztek.

Ugyancsak Apafy Mihály fejedelem, az egyház szükségjeinek fedezésére, a deési aknától tekintélyes jövedelmet adományozott. Ez adománylevél Haller János kincstárnok kezében elveszván, hogy a donationalis elveszésével a javadalom is meg ne szűnjék, folyamodott az egyház Száva Mihály fejedelmi biztos által 1698 Julius 21-én Gyula-Fehérvárra a guberniumhoz, mely folyamodás következtében a recognitionalis Fehérvárt 1698 November 13-án törvényes táblai gyűlésen ünnepélyesen kihirdettetett, s az erről kiállított hiteles másolat, akkori ítélő mester Alvinczi Péter összeolvasása szerint, az egyháznak ki is adatott.

Ezen fejedelmi adományon alapult kamarai javadalom ez idő szerint évi 21 frt. 17 kr. huszonegy forint 17 kr. csekély járadékkal van megváltva; de reméljük, hogy az alkotmányos magyar kormány, az erdélyrészi többi hasontermészetű kamarai javadalmakkal együtt méltányos árban fogja megváltani, s a nemzeti fejedelem által adományozott fejedelmi forrást a maga bőségében visszaállítandja. És itt engedjük kissé beszélni egyházunknak a tizennyolczadik század elején élt krónikását:

„A praecitált módok szerint Isten ő szent felsége a szossomyói ref. kicsiny ecclesiának ingyen való kegyelmességéből tiszteességes progressust és patronusok által beneficiumocskát is rendelt és engedett. Arra nézve az akkori reformatusok elsöben nem nagy momentneaum auditoriumot erigaltanak volt; de ugyancsak azon helyre, melyet b. e. Bethlen Gábor fejedelem donatiója szerint confirmalt, és Kemény Jánosné Lónyay Anna — mint maga földét az ecclesiának conferalt. Mely helyen csak ez mostani aetasbeli emberek is, nagyobb és kisebb consideratióju, néhány rendbeli oratoriumokra emlékeznek, u. m.:

1. Értének vesszővel font, s tapasztás nélkül való oratoriumot, mely közönségesen szalmával volt befedve.

2. Az elsovadván, oly oratorium készítettet, mely a szélnek injuriája ellen nádkévékkel volt egészen körül csinálva — hasonló szalma-fedél alatt.

3. De hihető, hogy az oratorium felett lévő gyakori záporok és gyakran közönséges esők, azon oratoriumra ottan-ottan lefolyván, a gyenge nádfalakat kivált az hogy felöl nem engedték sokáig durálni; hanem közönséges mindenféle deszkákból az ecclesiának akkori tagjai kivántanak állandóbb munkát tenni, s valamivel tartósabb formában építeni, de ugyancsak szalmafedél alá.

4. Annakutánna Veér György kapitányságában Miskolczi Gáspár papságában, azon említett donatióval biratott helyre oly oratorium, — ugyancsak mint a többi négy szegletre, — épített, mely jó sövényvel meg volt fonva, kívül-belöl emberül megtapasztva, s meg is meszelve; festés nélkül való közönséges deszkákkal bemennyezetezve és náddal jóformában be volt fedve. Ezekkel birta — mig birhatta — az ecclesia magát. Mindezek mely esztendőben készültének egymásután, nem tudatik.

5. Azalatt Isten ő szent felsége a keresztyénségnek a pogány ellenségén győzedelmet engedvén, az ország is csendesedvén, minden dolgok jobb rendekre kellvén; egyszersmind e somlyói ref. ecclesiája is mind becsületes nemesekkel, mind praesidiumbeli katonákkal, s közönséges és mesteremberekkel is nem kevéssé szaporodván: gondolkodtanak s diskuráltanak is arról, hogy szebb módjával való diszes oratorium készítettessék, melyre mind az akkori becsületes nemesség, mind az praesidarius tisztek s főbb emberek is közakarattal megegyezvén, láttattak jó munkát kívánni építeni.

A minthogy in anno 1685 ugyan említett Miskolczy Gáspár papságában jó, erős és sűrű raklábakra nagy talpak és azokra sűrű erős gerendák vonattattak, és tölgydeszkákkal oratorium padimentumának oly magasan, hogy a gyermekek alatta átbujkálhattanak, megpadoltattak. Mely azért lett, hogy az hegyről lefolyó sok víz s zápor az oratorium oldalát s alját ne rongosítsa s veszesse, hanem alatta elfolyván, szárazon állhasson. Azon talpakra erős s vastag karók állittatván, jó erős tölgy vesszőkkel jó magasan emberül megfonattatott, kívül-belül jól elkészítettett sárból, és jó vastagon megtapasztatott, a tapasztás kövecsel jó sűrűn megverettetett, hogy a vakolást inkább megtartsa Annakutánna kívül-belül jó vastagon megvakoltatott, csinosan megmeszeltetett, külső szegeletei megfestettek, üvegablakokkal berakattatott, zsendelyvel befedtetett.

1686-ik esztendőben különb-különbféle festékekkel megékesítettett fenyődeszkákból való mennyezet, tisztességes praedikáló szék (azon amsterdami magyar biblia, és fertályos folyó óra) superlással Ecsedi Asztalos János által, és ugyan fenyődeszkákból való székek, mind férfiak, mind asszonyok számára szép módjával készítettettek, Debreczeni Foris István papságában; nem különben tisztességes kar, pulpitus, azon gradual és ezüst dróttal gazdagon tekert szép virga vagy stilus. Tornáczok is mindkét ajtó eleibe készítettettek.

Ez oratoriumnak hegy felől lévő belső oldalára fenyődeszkákból tisztességes nagy tábla is készítettett, melyen két columna irás volt: egyiken a nemesség, a másikon a praesidarius tisztek,—kik t. i. azon oratorium építésében szívesen mun-

kálkodtanak s assistaltanak is, — tetszetős nagy betűkkel voltak feljegyezve.

Ugyanazon oratorium mellett 1688-ban a régi kőfundamentumra Veréb Mihály által tisztességes haranglábis szép két harangokkal építtetett zsendely fedél alá.

Successive a parochialis telekre pap számára tisztességes tanuló, ebédlő s cselédház pitvarostól, kamarástól, pinczéstől, istállóval s egyéb szükséges épületekkel s veteményes kerttel; az iskolában pedig mesternek különös ház, kamarájával, pitvarával, azon fedél alá classis, külön fedél alá praeceptornak való ház, s más classis készített, Az classisokban néhány selyem-, s közönséges zászlók, dob, festett táblák, sceptrum stb.

Jó mesterek hol Debreczeből, hol Kolozsvárról hozattván, oly szép schola erigáltatott, hogy syntaxisták, poeták s rhetorok is voltak; és oly szép frequentióval, hogy vidékbeli magyar sőt oláh nemesség is magok gyermekeit tanulás kedvéért behordották. Nagyobb s kisebb csemetyü is volt, melyeknek nagyobbika valamely, láрма alkalmatosságával, ugyan a mester udvarán földbe tétetett volt, annak utánna sokat kerestetett, de az hegyről árvizzel együtt lefolyó fővénnyel is feljebb telvén a schola udvarának földje, mindeddig is nem találtatott.

Mesteren és praeceptoron kívül kántor is tartatott, kik mindenikének különös tisztességes fizetése s hivatala volt. Az lánygyermekek tanítása az cantornak incumbált.

Az praespecificalt oratorium in annis 1700 et 1701, az utcafelé hanyatlani kezdvén, az ecclesia becsületes curatorai 1702-ben mind négyszegületre külön, fazon kívül az utca felől való oldala elejében két kőlábakat rakattattak oly jó reménységgel, hogy még azon oratorium a szerint feles esztendőig megszolgál; a kőlábak a zsendelyezésig alkalmasint felrakattattak volt.“

A 18-ik század egyházunkra nézve az üldözés, szenvedés és küzdelem századává lón.

Mindjárt a század elején, a vallási és nemzetiségi szabadság ama dicső küzdelmében, mely 2-ik Rákóczy Ferencz

fejedelem zászlója alatt vivatott, egész Krasznavármegye s főleg Sz.-Somlyó városának szabadságszerető népe a szabadságzászlója körül sorakozott. Ennek következtében császári seregek 1703 augusztus 21-én váratlanul meglepően e várost, feldul-ták azt; s miután a városi nép féltőbb kincseit a templomokba rejtette el: nemcsak a várost prédálták fel, hanem a templomokat is kirabolták; s vak dühöknek nemcsak a harczfiak, hanem a védtelen népből is igen sokan lettek áldozatai.

A város ezen kirablása csak előjátéka volt egy, még nagyobb pusztításnak. Ugyanis ugyanezen 1703-ik esztendő oktober 7-én Rákóczynak szabadságért küzdő serege, a labanczokkal szemben Sz.-Somlyó alatt csatát veszítvén, a császári sereg a várost hatalmába kerítette, s nemcsak az egész várost feldulta, hanem az egyháznak megsirathatatlan kárára a reformatusok templomát, haranglábot, az abbanlevő harangokkal együtt, papi és tanítói lakokat felégette s földdel egyenlővé tette. A szabadsághősök serege csakhamar visszafoglalta ugyan a várost, de a küzdelem tovább is tartott, s mondhatni egész 1710 vagy 1711-ig Sz.-Somlyó városa szakadatlanul harcok színtere volt; elannyira, hogy a reformatusok főként 1704 és 1705-ik esztendőben csak a vár kapuja elébe gyűlhetek ájtatoskodásuk végezésére. Később emeltek ugyan a régi oratorium helyére valami színecskét szalmafedél alá, csakhogy az eső a nép nyakába ne szakadjon; de ez épületet állandó hajléknak nevezni nem lehetett. Az idők csendesültével, deszkafalazattal szalmafedél alá, megint készült egy tisztességesebb imaház, de ezt is 1710-ben a Kolozsvárról Sz.-Somlyóra kiszállott császári sereg széthányatta és deszkáját elhordatta.

Végre 1711-ben a Rákóczy küzdelemnek megszűnése után a császári sereg is megszűnt e sokat háborgatott várost s különösen a ref. egyházat zaklatni s pusztítani; és az egyház rég óhajtott békéjét rombadült épületeinek felemelésére kezdte felhasználni.

A zavargós idők elől biztosabb helyekre vonult lakói e városnak lassanként haza kerülvén, a reformatusok is az újra alkotás nagy munkáját megkezdették. Mindenekelőtt papi háznak megvásárolták n.-falusi Bogja István házát s azt behordatván,

felállították 1711-ben s egyszersmind a szükséges melléképületeket is felemelték. A következő két esztendő t a rectori és cantori lakok és az iskolák felépítésére fordította az egyház.

Kevés pihenést vón az egyház 1714 augusztus 12-én hozzá fogott új templom építéséhez. A régi kőalakra jó erős tölgyfatalpakra, magas láb falakkal, sűrű kötésekkel és gerendázattal a templom felemeltetett, fenyő deszkázattal megborított s egyszersmind zsendelyfedél alá vétetett.

Ezen nem csekély munkálat az egyházhivek oly kitartó buzgalomával lón teljesítve, hogy a kész fatemplomot akkori somlyói pap és szilági esperes Zoványi György, ugyanazon év november 25-ik napján felis szentelhette. A felszentelés alapigéjéül Zacharias 4-ik rész 7-ik versében olvasható következő szavakat választotta a felszentelő esperes: „Micsoda vagy te oh nagy hegy Zorobabel ellen? eloszlatol s térfölddél lészesz, és felteszi Zorobabel a felső követ a népnek nagy hálaadó kiáltásával: hála légyen, hála légyen Istennek!”

Mellékesen megemlíteni kívánom, miszerint az újabb idő szelleme által vérszemre kapván a somlyói plébános, az addig békében és közösen élvezett tizedjövedelmet megkísértette a reformatus paptól elidegeníteni. Jelesen 1712-ben a kémeri dézmálás alkalmával, akkori somlyói plébános Mosoni Péter a mint a dézma-búzá t a rom. kath. parochia előtt hozná el, nemcsak a saját, hanem az akkori reformatus pap Zoványi György dézma-illetékét is parochialis udvarára bevítette, s erőhatalommal saját magának lefoglaltatta. Ezen erőszakoskodás orvoslásáért a reformatus pap nemes Krasznavármegyéhez folyamodván, a nemes vármegye ugyanazon év október 29-én Varju István és Farkas János assessorokat-, ugyancsak november 7-én Décei János és Kabai János curatorokat megbizta, s egyszersmind karhatalommal is ellátta, oly utasítással, hogy ha a plébános az erőhatalommal elvett 50 véka búzá t szép szerivel ki nem adná, a reformatus pap ugyanannyi cseber borral elégíttessék ki. A plébános ú r az elfoglalt búzá t nem lévén hajlandó kiszolgáltatni, a reformatus pap a vármegye intézkedése szerint borral lón kielégítve. Ezen kielégítés nagy indulatba hozta Mosoni uramat és egy hatalmas protestatió-

val elégtételt követelt a vármegyétől, de az igazság nem állván részén, igen természetesen nem volt miért elégtételt kapnia. Ez eset nem volt elég a hatalmas Mosoni Péternek, hanem a következő 1713-ik esztendőben megint protestált az ellen, hogy a reformatus pap hogy merte Kémeren a bárány-dézsmát elfoglalni; mikor pedig a búzadézsmálás ideje bekövetkezőn, s a reformált egyház gyanítván, hogy Mosoni úr megint megkísérlendi az egész dézma búzának lefoglalását, vármegyei segítséggel az egyik szekér búzát egyenesen a ref. parochiára hajtatta, s a másikat pedig engedte a plébánus úr udvarára behajtani: e miatt a plébánus úr rettenetes haragba jött s annyira engedte magát elragadtatni, hogy akkori helyőrségi százados Bechtől katonaságot kérvén, nemes Püspöki Sámuel egyházfit saját házánál elfogatta, harmadnapig fogva tartotta és csak 500 frt kezességen bocsátotta szabad lábra. Azonban a reformált egyház — s főként Püspöki Sámuel egyházfi — ezen önkényű erőszakoskodásért törvényes uton elégtételt nyerve, elvégre Mosonyi Péter uram belenyugodott annak tndatába, hogy a reformatus pap dézmailletékét nem idegenítheti el; s ezután minden háboruság nélkül a két pap megbizottjai által, együtt dézmáltatott és a begyűlt illetékek egyenlőképpen osztattak el egymás közt.

Egyházunkat nem kis öröm érte az 1720-ik esztendőben az által, hogy Krasznamegye főispánjává Losonczy L. Báró Bánffy László lón kinevezve, a ki mint a Krasznamegyei reformált egyházaknak főgondnoka, hitbuzgóságának s áldozatkészségének kitűnő jeleit adta; de főként a sz.-somlyói reformált egyháznak jólétét, felvirágzását, minden hatalmában álló eszközzel kész volt előmozdítani. E nagybecsű pártfogásra igen nagy szüksége is volt az egyháznak azon alább ecsetelendő nagy küzdelmében, melyet templomának megtarthatásáért kellett egészen a legmagasabb udvarig folytatnia. E küzdelem oly érdekes s tudtom szerint egyetlen a maga nemében, hogy nem vélek e sorok olvasó közönségének türelmével visszaélni, ha azt lehető, részletességben az egykoru okmányok és feljegyzések alapján, előadom. Annnyival is biztosabb kútforrásból adhatom pedig elő az erre vonatkozó eseményeket, mivel azokat

éppen maga Halmágyi István, az egyház akkori főgondnoka s a templom megtarthatásáért vívott küzdelem vezére, legerélyesebb bajnoka állított össze.

Az 1714-ben épült fa oratorium 15 év alatt a felette lévő hegyről lefolyó eső és záporok által annyira meggyengült, hogy nemcsak a fenyődeszkázat, de az erős tölgyfa gerendázat is elrothatván, az egyház aggódni kezdett, hogy temploma, főként valamely szélvész es ideben, összeroskadand. És éppen itt tünt ki, főispán Báró Bánffy László áldásos buzgósága és áldozatkészsége. Ugyanis az egyház akkori papjával Albisi Tamással, ugyszintén az egyház előbbkellő tagjaival, az 1729-ik esztendő elején gyakran tanácskoztak s végre megállapodtak abban, hogy legcélzszerűbb lesz a már meglevő kőalapra régi fedél alá emelni kőfalakat s úgy készíteni el a templomot. De mivel — mondja Halmágyi István — csak a hozzákészüléshez is nem kevés költség kívántatnék, az ecclesiabeli elsőbb emberek is első tekintettel láttattak egymást mintegy ijeszteni, hogy ily kiváltképpen való szűk s nehéz ideben, melyben rendszerint való adóját is felette nehezen fizetheti a nép, talán lehetetlen léssen oly költséges munkát végbevinni.

Azonban, minthogy az ügy kelleleg meg volt érve, az elodázhatatlan szükség parancsolt, s Báró Bánffy László nem az az ember, ki megérlelt akaratának teljesítésétől egy könnyen elálljon; 1729 mártius 12-ére egyházi közgyűlést hivatott össze és itt előadatván a tervezett templomépités s annak szükségét az egész gyűlés belátván, hogy a nagy munka elkészítéséhez bizalmat nyerjenek „a jó példáról jó himet varrani igyekezzenek“ a nemes Báró főgondnok úr a gyűlés színén 200 ./. kétszáz forintot adott a végre, hogy azzal az építéshez szükséges előkészületek eszközöltessenek. Ezen jó példának meg is volt a maga hatása elannyira, hogy a legszegényebb emberek közül is igen kevés volt azoknak száma, a ki saját munkabeli segítségén kívül, legalább egy frt al ne járult volna. A legtöbbet öt, hat, tíz frtot, a tehetősebbek pedig husz, harmincz, ötven, nyolczvan frtot is irtak alá és pedig nem egyszer-mindenkorra, hanem azon kijelentéssel, hogy a szükséghez képest ismételen készek lesznek újabb áldozatokat hozni. A

pénzadományon és munkán kívül igen sokan járultak az építéshez nyersanyagokkal is, u. m. kő, téglá, deszka, gerenda, búza, bor stb. vel. A buzgóság és áldozatkészség ilyen nyilvánulásai mellett martius, április, május és junius havában az előkészületek annyira mentek, hogy már junius végével az építés vezetésére megfogadták Váradi Kún Mihály ács mestert és július 1-ső napján az egész egyház közörmére az építéshez hozzáfogtak. Mindenek előtt a jó karban levő zsendelyfedeleket jó erős nyílaló fákkal felkellett emelni és a fa falazatot fa talpjával együtt ki kellett hányni. Ezután a régi kőalap körülásatván, megvizsgáltatott s a szükséghez képest kijavítottatott, s igen sok helyen megerősítettettt. Végre, hogy a templom némi kis alakot is nyerjen, illetőleg a napkeleti vége egy kis köridombban végződjék, az eddigi templom egy bécsi ölnyivel meghosszabbítottatott, de maga az egész templom e kicsiny változtatáson kívül a régi alakjában maradt: a mit eléggé bizonyít azon körülmény is, hogy mind e mai napig a régi gerendázat van a templomon. A megkezdett munka a hívek buzgó hozzájárulása mellett szemlátomást emelkedett. Az egyház tehetősebb tagjai szekereikkel hetenkint két, három napra s a gyalog szerez emberek pedig a mint a sor reájok jött, s a megjelenésre felszólítottak, oly serényen és buzgón állottak elé a munkára, hogy a mesterembereknek sem a munkásokban fogyatkozásuk, sem azok munkájára panaszuk nem volt.

Az 1730-ik esztendő kitavasodásával, az egyház megint egy sziv, egy lélekkel hozzáfogott a munka folytatásához. Azonban a sz..somlyói plébánus Hankóczy László, a váradi püspökség rendeletéből, a vármegye kis gyűlésén szóval ellene mondott és tiltakozott a templom további építése ellen, mely tiltakozást a reformátusok ugyancsak szóval visszautasítottak. Itt kezdődik egyházunknak templomáérti küzdelme.

A catholicus clerus nem állott meg hivatolt szóbeli tiltakozásnál, hanem 1730 augusztus 28-án nagyváradi kanonok és abbás Keczer István hittudor által, írásban nyujtott be nagyszerű tiltakozást a templom építésének folytatása ellen. Mely tiltakozás ellen főispán Báró Bánffy László a maga és a sz.-somlyói ref. egyház többi gondnokainak nevében, követ-

kező reprotestatiot vétetett jegyzőkönyvre: „primo, quod situatus dominus protestans pro suae religionis ecclesiarum, in comitatu Krasnensi existentiam archidiacono recognoscetur; helveticae confessionis, juxta Approb. Const. Par. 1. Tít. 1. Art. 2. Articulaliter receptae non item.

2-do Quod templum idem, in antiquo usu, legaliter, imo privilegialiter, roborata suo loco, ad fundamentum antiquum, in locum et fundamentum ruinati et lignei aedificii, pro cultu sacrosanctae trinitatis, unius et solius veri dei erigeretur.

Ezen kellemetlenség daczára az egyház hívei még nagyobb buzgósággal folytatták a munkát elannyira, hogy ámbár a nyár többnyire esős volt, mégis a kőfalak és a körülette emelt kőlábak ősze felé egészen készen voltak, ősszel pedig a fedélzet újból zsendelyezettett, tisztességes ajtók s ablakokkal felszereltetett s a déli ajtó elébe kötornác gombos fedéllel készítettetett.

Látván a rom. cath. egyház előljárósága a munka gyors emelkedését, plébárus Hankóczy László parochialis házánál tartott gyakori összejövetelek alkalmával arról tanácskoztak: „mi formában és minél feketebben festhessék le e reformata somlyói ecclesiát, magok oly principalisai előtt, kik azon szent munkának építésében nemcsak megakagályozzák, sőt oly bajban s galyibában ejtsék, melyből magok conceptusok szerint ki ne gázolhasson.“ Ennek bizonyosága az, hogy nem elégedvén meg a fennhivatolt protestatiókkal, valótlanságokkal teljes folyamodványokat intéztek a reformatusok ellen az erdélyi guberniumhoz, cath. püspökhöz, továbbá a váradi püspöki helyettes Kebel Mihályhoz, Csáki Imre bibornokhoz, egri püspök Erdélyi Gáborhoz és VI-ik Károly császár Telemon nevű jezsuita gyóntatójához. E folyamodványokban, egyéb valótlanságokon kívül arról akarták meggyőzni illetőket: „hogya azon oratorium, az új fundamentumra való építéssel, az elkezdés szerint végeztethetik el, sokkal dicsőségesebb lészen a nemes somlyói rom. cat. ecclesia templománál. Holott a somlyói rom. cath. ecclesiának temploma ritka munkáju szép s dicsőséges, melynek napkeleti ajtajának homlokzatán ilyen irás vagyon: „Hoc Opus, Fieri

Fecit, Magnificus Stephanus Bathori De Somlyó, Vojvoda Transylvanus 1534.“

A rom. cath. egyház ez eljárása annyival fájdalmasabban esett a reformatus híveknek, mivel azelőtt a vallásfelekezetek között a legtestvériesebb egyetértés létezett; elannyira, hogy az egész országban példabeszédként emlegették Somlyót és Kecskemétet, mint a hol a vallásfelekezetek közt szép egyetértés uralkodik. Azonban ezen körülmény annyira elidegenítette egymástól a catholikusokat és reformatusokat, hogy mondhatni, gyűlöléssel tekintettek egymásra.

Az 1731-ik esztendő tavaszán szándékozott az egyház a munkát tovább folytatni, jelesen a vakolást, meszelést, padolást stb. teljesíteni; azonban a rom. cath. egyház fennebb említett folyamodványai csakhamar megtermették gyümölcsüket.

Ugyanis febr. 28-án 1731-ben Krasznavármegyéhez a magas guberniumtól következő rendelet érkezett: „Felsőges Urunk kegyelmes decretuma érkezett a guberniumhoz, (kinek mi légyen merituma exclusione ejusdem, benignissimi rescripti extractuali copia bővebben meg fogja kegyelmetek érteni) melyben is ő felsége serio és kegyelmesen parancsolja magát minél hamarább genuine informáltatni a guberniumtól in praesenti materia és egyszersmind a specificált helységi templom építésétől való megszűnést imponálja. Kihez képest így értvén kigyelmetek a dolgot és az ő felsége kegyelmes parancsolatját, absque ulla mora, a guberniumot hitelesen és voltaképpen impartialiter informálni ismerje maga kötelességének. A templom építésétől pedig, a hol építették és építeni akarják, immediate supersedealjanak és tovább rajta s körülötte dolgozni vagy dolgoztatni ne praesumalják; valameddig ő felsége újabban nem fog fölöle kegyelmesen parancsolni, az egész fabrica maradjon in statu quo; mivelhogy az ő felsége ezelőtt való esztendőkből emanált rescriptuma szerint, nem is lehetett volna az ő felsége híre és engedelmé nélkül annak építéséhez fogni. Datum e regio principatu Transylvaniae Gubernio, Claudiopoli, die 14. febr. A. 1731. C. Sigismundus Kornis gubernator. Dávid Maksay secretarius.“

Ezen gubernialis leiratban hivatolt fejedelmi rendelet 1730 július 21-ről van ugyan datalva, azonban csak 1731 február 18-án lőn Krasznavármegyének megküldve; és mégis már ugyanazon év február 19-ről a helytartó tanács egyenesen a vármegyéhez intézett s oda martius 5-én érkezett rendeletével elrendeli, hogy a felséges fejedelmi rendeletet teljesíteni tartsák kötelességöknek, s annak halogatását ne merészeljék tenni; egyszersmind mellékeli a helytartó tanács Hankóczy László plébánusnak a helytartósághoz intézett folyamodványát. E folyamodvány ideigntatásával nem kívánom az olvasó figyelmét terhelni.

„Az igazsággal mely világosan ellenkező dolgok rakattak legyen fel ez instantiában — mondja Halmágyi — valaki a dolgokat tudja s józanon gondolkodik, bizonyosan által látja; de a levegő ég fejedelme, ha e világ fiaival, az oly dolgok felől, melyekben semmi igazság nincs, elhitetheti, mintha valami színe az igazságnak volna bennök, és ezáltal véghezvetheti, hogy a gyűlölséget és minden lehető módon való üldöztetést felállítva, épen elégnék tartja.“

Midőn ezen rendelet a vármegye gyűlésén felolvastatott, Báró Bánffy László főispán nem volt jelen a gyűlésen; s mivel maga a gyűlés sem volt valami népes, többen azt kívánták, hogy ezen fontos ügy egy következő népesebb gyűlésre halasztassék. A mi meg is történt. Következve a helytartó tanács leiratára a Méltóságos főispán úr írásban megtévén a maga feleletét, egy igen népes és a szomszéd vármegyékből is szép számmal megjelent assessorok jelenlétében az ügy valódi állása behatóan megvizsgáltván, a templomépítés minden körülményeiről kimerítő felterjesztés intéztetett a nagyméltóságú helytartótanácsához és a méltóságos erdélyi guberniumhoz.

Ezalatt a sz.-somlyói egyház is méltatlan és indokolatlan megtámadtatását igazolni akarván, felterjesztést intézett Krasznavármegye utján a Guberniumhoz, közvetlenül pedig a helytartótanácsához. Minthogy e felterjesztésekben befoglaltatnak mindazon indokok, melyek az egyház ügyének igaz voltát tanúsítják és kellő világításba helyezik ama tért, melyen a templomérti küzdelem folyt, czélszerűnek látom ezen felter-

jesztéseket a magok teljességében ide igtatni, a mint következnek:

A Krasznavármegyéhez intézett felterjesztés így szól:

„Nagy megilletődött szívbeli fájdalommal vettük észre, hogy Isten dicsőségére renoválni kezdett és már nagyobb részint teljesedésbe ment templomunk építtetése és annak mivolta iránt, némely sinistra informatiok után, mind felséges urunktól a méltóságos regium guberniumra kegyelmes decretum, mind a méltóságos regium guberniumnak a tekintetes nemes vármegyére, annak építtetésének inhibitiója iránt commissiója, s mind pedig a felséges regium hungaricum locum tenentiale consiliumtól, annak mint léte végett informatiót kívánó parancsolatja érkezett volna, az informatorok innarrationak állítván lenni annak építtetését.

Mely dolgot, hogy nagyságtok kegyelmetek is ad loca debita, cum genuina rei declaratione feladhasson, és valahol illik nyilvánosságos informatiókat tehessen, szükségesnek ítéltek nagyságtok kegyelmetek előtt alázatosan ezeket jelentenünk:

1-mo. Hogy ez nem nova fundatio és semmiképpen nem nova creatio vagy innovatio, mivel azon templom helyet a parochialis telekekkel és azokhoz annuatim járandó ecclesiasticum beneficiumokkal, scholaciokkal együtt boldog emlékezetű regnans fejedelmektől obtinealt donatiokkal, exemptiokkal, és libertatiokkal birták régi eleink és birjuk mi is ma; melyben mind dicsőséges emlékezetű koronás királyaink, és mostani felséges urunk, koronás királyunk s fejedelmünk ő felsége is, bennünket kegyesen confirmáltak s manuteneáltak.

2-do. Mind a donationak emanatioja előtt, mind annak vigora mellett ab antiquissimis temporibus, sine ulla controversia, azon helyen a reformata religiának szabados exercitiuma (ennek renovatioja is a liberum exercitiumhoz való lévén) mind ez ideig illibate megtarlatott.

3-tio. Ugyanazon helyen régi eleinknek fából épült néhány rendbeli templomai a sok változások között elpusztulván, azoknak helyekben mind donatariusok, mind pedig vigore articuli 2 Approb. Const. Pars, 1, Tit. 1. hol költségesebb, hol pedig alábbvalót, az időnek mivolta és a tehetség szerint, szabadosan mást építtetiek.

4-to. Donationaliter obtinealt és eddig manutenealt privilegiumos templom helyünk, (melyről való leveleink régi időben a nemes ország tábláján is megfordultanak, és approbaltatván ma is kezünknel vannak) a nagy hegynek tövében lévén, hogy fa épületü templomunkat az hegyről lefolyó zápor ottan-ottan sorvasztotta (noha az is az föld színén felül, az hol most is áll, kitetszhetőképpen kőfundamentumon állott) az hegynek földét reá mosván, hogy nyakunkba ne omoljon, és donatioval biratott bátorságos templom helyünkön a fa munkának szaporán sorvadozó volta e szűk időben bennünket több-több költségbe ne ejtessen, kívántunk praecavealni, ugy hogy:

5-to. A mely kőfundamentumon felül deszkából talpokra építetett fa templomunk volt, ezelőtt praecedenter donationknak és eddig manutenealt szabados exercitiumunknak vigora mellett, azon deszka templomnak fedelét felnyillalván, oldalait és talpait alóla kiszedtük, s azon szélességü declinatora és régi kőfundamentomra, s csakugyan azon helyre s azon zsendelyezés alá a kőfalat continuálván, felraktuk, melyre bizonyságok azon folyó gerendák, melyek el nem sorvadozván, a réginek gerendái közül, a kőfalon ma is competenter vadnak; ugy hogy azon templomnak sem hosszúsága, sem szélessége a régi fundamentumtól különben nem devialt, hanem csak annyival láttatott hosszúsága nevedetni, mennyi rész a négy szegeletü előbbi templomnak napkeleti végét, templomformában a proportione kerékségre vette. Így:

6-to. Mivel ennek privilegisalt birásában ab antiquo pacifice voltunk, és már nagyobb részint végeztük, ne láttassunk privilegiumunkkal abutalni, mint desistalhasunk? módját nem látjuk.

7-imo. A mi pedig az informator motiváját nézi, hogy ez mostan renovalt templomunk, ezen helyiségben levő catholicum templomot superalná: való dolog, ha csak magunk megrovásából aquiralt költségünket értük — és az igen coartalt helynek szoros volta engedte volna, kívántuk volna állandó és tágas formára megépíteni; qua receptae religionis et virtute donativalium continui sine intermissione exercitii libertate gaudentes regis, sacrae coronae, et regni fideles; de ha akartuk, és ha kitölt volna is tőlünk, az helynek igen szoros s alkalmatlan

volta azt meg nem engedné; sőt féltő, hogy a víznek reá szolgálása mián e költségünkre is, nem fogna durálni; ez pedig nem hogy superálná a más religion lévő templomot, de semmi módon nem is aequalja; melyet látván némely becsületes uri officerek templomhoz képest való mivoltáról csak secellumnak nevezték.

Protestallunk azért solemniter, hogy felséges urunk kegyelmességéből, ki a religiosumokat pure pute csak magának resselválja, privilegiumunkkal abutalni, és jussunkat semmi módon interrumpálni nem kívánjuk. Instállunk annak okáért igen alázatosan nagyságtoknak s kegyelmeteknek, igaz ügyünknek secundatiója és templomunk körül kívántató minden munkának consummatioja iánt, in locis debitis, cum genuina rei sic habitae declaratione subcurrálni méltóztassék; nagyságtok kegyelmetek gratiaját, alázatos engedelmességgel megszolgálni igyekezzük. Caeter. Praeclar. Dominationum Vestrarum Grátis ac favoribus nos recommendantes manemus humillimi servi 15 Martii 1731.

A helytartó tanácshoz intézett felterjesztés következő:

Ezen tekintetes nemes Kracznavármegyében Somlyón, régi eleinktől usuált s építettett kőfundamentumu templomunknak fából való sorvadozott oldalai helyett, régi kőfundamentumán falait is kőből kívánván felrakatni, midőn kegyelmes koronás királyunk s fejedelmünk ő felsége kegyelmes decretuma szerint, a méltóságos regium erdélyi gubernium 14. mensis februarii anni 1731 emanált kegyelmes parancsolatját a nemes vármegye 28 eiusdem mensis alázatosan vette, és 15 subsequentis martii nemes vármegye gyűlésén publicaltatván, jól lehet az építéstől legottan megszüntünk, s annak munkáját semmiképpen nem praesumaltuk, de disinteressata personák kívántatván a dolognak végben vitelére, a determinált convocalandó becsületes személyek, noha rendszerint requiráltatván, májusnak 1-ső napjainál elébb mindazáltal magoktól adatott terminus szerint, ad peragendam sibi conceditam investigationem, mivel nem comparealhattak, a felséges regium guberniumra adandó informatióknak praesentatiója ad 7-mi Mai differalodott. Azalatt:

Méltóságos váradi vicarius Kebel Mihály ur felségös urunkat ugy informálván, mintha még Juliusban 1730. a templom

építésének megszűnéséről jött volna felséges commissionk, arra mindazáltal nemcsak nem cassaltunk, sőt buzgóságosabban építettük volna: in pœnam istius negligentiae kegyelmes koronás királyunk s fejedelmünk ő felsége 3-tia Aprilis anni currentis 1731 emanalt kegyelmes parancsolatját vévén, nagy alázatos engedelmességgel die 11-a mensis mai, e szent innepeken templomunkban gyakoroltatni szokott Isteni tisztelettől arcealtattunk és ecclesiástól a pharochialis házhoz, hová ecclesiánk tagjainak csak kevés része fér el, conflualni kényszerítettünk; holott a méltóságos regium erdélyi guberniumnak, de dato 14 februárii anni praesentis, ut supra emanalt kegyelmes commissiója, azon templom építésének megszűnése végett 28 eiusdem érkeztén a nemes vármegyére, mihelyest nemes vármegye gyűlésén 15 Mártii publicaltatott, annak építésétől alázatos engedelmességgel legottan megszűntünk.

Könyörgünk azért nagy alázatossággal a méltóságos regium guberniumnak, hogy a nemes vármegye által Somlyói templomunk mivolta iránt alázatosan beadott informatiót, kegyelmes urunk ő felsége eleibe promovealni méltóztassék, kegyelmesen recognoscaván ezen templom költsége iránt való informationnak die 7 mensis Majii lett beadattatását, és a nemes vármegye rescriptuma szerint a tempore publicationis Benignae Excelsi Regii Gubernii Commissionis, azon templomnak munkájától teljességgel való megszűnésünket, hogy engedetlenséggel való vádoltatásunk iránt, ártatlanságunk kegyelmes koronás királyunk és fejedelmünk ő felsége eleibe menvén, templomunkban leendő szabados exercitium és építésének véghez vihetése iránt, jó kegyelmes urunknál, ő felségénél kegyelmet lelhesünk. Benignam, Excelsi Regii Gubernii resolutionem ardentissimis votis praestolaturi, per quam humillime manemus. Somlyó 15 Maji 1731.

Ez előzmények után egyházunk aggodó reménységgel várta a dolgok fejlődését; azonban mivel Somlyóról az ellenünk intézett informatiók megszűnés nélkül mentek Bécsbe, különösen az erdélyi helytartó tanácshoz a végett, hogy templomunk bírásában megakadályoztassunk, s ez által elveszítse az egyház fejedelmi adományok alapján élvezett javadalmát is: akkor érte az egyházat a legnagyobb csapás, midőn erre mondhatni nem is gondolt.

Ugyanis 1731 Május 11-én, 6-ik Károly császár sajátkezü aláírása és pecsétje alatt, érkezett egyenesen akkori somlyói plébánus Erdélyi László kezébe, minden felső hatóság kikerülésével, közvetlen Krasznavármegyéhez intézett decretum, mely decretumra hivatolt plébánus sajátkezüleg következő hátiratot vezetett: „Nb in absentia supremi Comitum aperiantur per vicecomitem.“

Már csak ezekből is tisztán kitűnik, hogy a sz-somlyói rom. cath. egyház tagjai alig várták ez ügy végkimenetelét s örömmel lesték az egyház bekövetkezendő romlását.

Plébánus Erdélyi László ünnepélyes ruhában s maga mellé vevén Patai István és Czikmántori Ferencz rom. cath. híveket, a decretumot személyesen vitte le Halmágyi István alispánhoz és fenyegetések kíséretében követelte, hogy az alispán a decretumot rögtön bontsa fel és vegye teljesevébe.

A decretumban előadatván mint valóság a somlyói plébánus által felterjesztett vádaskodás, kifejezi a felség, hogy nem kis kedvetlenséggel értette, hogy a reformált egyház nemcsak a templom építésétől meg nem szünt, de sőt még iskolákat is akar; s egyszersmind elrendeli, hogy a nevezett egyház nemcsak azonnal megszűnjék a templom további építésétől s a templom maradjon azon állapotban, melyben a felséges fejedelmi rendelet találta, de sőt a reformatusok a templom használatától is eltiltattak még azon esetben is, ha a templom már fedél alatt lenne.

Ezen kemény fejedelmi rendeletet Halmágyi István alispán elolvastván, a plébánusnak így felelt: „Felséges urunk kegyelmes parancsolatjának végben kell menni. Ma már vármegyét nem convocálhatok. Holnapra convocaltatni kénytelen leszek.“

Csakugyan másnapra, ugymint 1731 Május 12-re a gyűlést Somlyóra összehíván, a fejedelmi decretumot felolvastatta. „Melyen — mondja Halmágyi — nyavalyás orthodoxusok mennyire megkeseredtek legyen, megítélheted értelmes olvasó abból is, mert másnap azaz 13 Májji pünkösdi ünnepére, nagy öröm napjára s egyszersmind communicatio vételére örömmel kellett volna felviradni, — s akkor viradtunk legnagyobb szomorúságra, mivel akkor mindjárt oratoriumunk ajtait be kellett zárunk.“

A vármegye gyűlés eloszlása után a reformatusok elhatározták, hogy miután a fejedelmi rendeletben csak a templom

használása van eltiltva, harangok használása azonban és az isteni tisztelet folytatása nincs megtiltva: a pünkösdi Isteni tiszteletet és úrvacsora osztást a papi háznál tartják meg. Mily leverít kedélylyel kellett a reformatusoknak az öröm ez ünnepét megülni: azt könnyebb elképzelni, mint szavakban visszaadni; ám de a római catholicusoknak valóságos győzelem ünnepe volt az 1731-iki pünköszt, úgy hogy „némelyek tapsoltanak örömtükben ilyen szók között: lesz már hová járjunk processióra. Némelyek így szóltak: Én viszem oda be elsőbben a zászlót; mások másképpen szólván, örültek nyomoruságunkon. És midőn meghunyászkodva, bánatban láttak járni, ujjal muogattak bennünket.“

A reformatusok, jobb jövő reményében, nyugodtan türték a gunyolódásokat, s inkább a bekövetkezett csapás elhárítására szükséges lépések megtételében fáradoztak. Mindenekelőtt az ügy állását feltüntető felterjesztést intéztek ő felségéhez és esedeztek, kegyelmes rendeletének visszavételéért. Továbbá közép-szolnokvármegyei főjegyző Szoboszlai Vass István és szolgabíró Czirjék András, és margitai harminczados Hánzelli Imre által egy hites esketést hajtottak végre, a következő kérdő pontok alapján:

1. Hogy azon oratorium helye tulajdon a reformatusoké volt elejétől fogva; és azon helyen épült oratoriumokban mindenkor szabados exercitiumok volt.

2. Hogy azon oratorium hely, a parochialis telkekkel együtt, donatione és pura statutione mediante, régen biratik a reformatusoktól.

3. Hogy azon helyen egymásután néhány oratoriumra emlékeznek a fátensek; és mostan is az előbbinél nem szélesebb, hanem a régi gerendák accommodáltattak reája.

4. Oly helyen vagy on azon oratorium építve, hogy ha akarták volna is a reformatusok, nem nagyobbíthatták volna.

5. Hogy mindenkor, valamikor oratoriumok építették azon helyre, minden controversia nélkül építhettek.

6. Hogy a nemes catholica religio somlyói templomával ingyen sem conferaltathatik.

E kérdő pontok alapján, vallás különbség nélkül, számtalan tanuk beigazolták az egyház igazát; ezenkívül magok a fent

megnevezett eskető regiusok külön bizonyítványt állítottak ki, a templomépítés valódi- s a reformatusok által állított mibenlétéről.

Azonban még ez nem volt elég, hanem 1731 Junius 21 és következő napjain, Csulai Imre erdélyi fiscalis director, Székely István és Kovács Tamás fiscalis cancellisták által, nyomozást eszközöltetett, következő kérdő pontok alapján:

1. Ha a somlyói reformatusok felséges urunk decretumi s kemény parancsolati ellen, ex fundamento, kő templomot erigaltanak volna; még pedig seposito metu et contento suae sacratissime majestatis mandato:

2. Nevezetesen kik voltak principálisabb okai s pátronusi azon építésnek? ki sumptusával építették? és kik voltak felséges urunk decretuminak s a méltóságos gubernium parancsolatinak repugnatai?

E nyomozódás alapján több, mint negyven tanunak kihallgatása után kitűnt, hogy a templom építésben principalisok voltak: méltóságos L. B. Losonczy Bánffy László Krasznamegye főispánja, méltóságos L. B. Losonczy Bánffy Farkas, Halmágyi István alispán, Bydeskuthy Zsigmond, Balogh Péter, Décesei János, Szénás Ferencz, Teréni Mihály, Décesei Zsigmond, Szilágyi Mihály, Szilágyi András, Szilágyi János, Csernátoni Márton, Detrik Ferencz, Vékony András és Szöllősi András.

E tizenhat egyént eskettették tehát mint vezetőket, holott az egész egyház kicsinye-nagyja egyaránt részes volt. Azonban ez embereknek a volt szándéka, hogy a reformált egyház vezetőitől megfosztassók. E feltevést kellőleg igazolja azon körülmény, hogy a fennevezett 16 egyén 1731 Junius 26-án az erdélyi országgyűlés elébe idéztetett, még pedig ad notam perpetuae infidelitatis, vagy is: fő és jószág elvesztésre. Azon ürügy alatt: „miért nem obtemperaltanak felséges urunk kegyelmes parancsolatinak, melyek szerint ő felsége az elmúlt 1728-ki szebeni dietalis gyűléskor és 1730-ban kolozsvári dieta alkalmával kegyelmes decretumi által parancsolta: az egész principatusban senki új templomokat, oratoriumokat, scholákat, gymnasiumokat ő felsége specialis engedelme nélkül sehol erigalni ne merészeljen.“

Nem tartozik e sorok irójának tisztéhez annak verificálása,

hogy ezen ürügyül használt fejedelmi decretumok, ily eljárásnak jogos alapját képezhették-e? csak azt kívánja megjegyezni, hogy Hankóczy László somlyói plébánusnak rosszakaratu s valótlan-sággal teljes feladása nélkül, ezen templom új építésnek senki által nem tartatott volna.

Hogy a fejedelmi rendeletek megvetéséért országgyűlés elébe idézett tagjai az egyháznak a gyanu alól magukat tisztáz-hassák, hites esketést hajtottak végre Borbély Mihály szolgabi-ró és Czikmántori Ferencz assessor által, a következő tété-
lekre nézve:

1. Hogy a munka megszűnése iránt elsőbbben érkezett commis-sióra, a somlyói ecclesia minden munkálódástól effective megszűnt.

2. Hogy a méltóságos gubernium commissiójának vételéig a munka anyira elvégeztetett volt, hogy azután egy követ vagy téglát sem tettek fel.

3. Hogy azon commissio vétele előtt egészen új fedél alá vétetett volt.

4. Hogy az haranglábnak régen épült kő fundamentuma mostan is megvagyon, a föld felett majd egy embermagasságnyra.

5. Hogy a váradi venerabilis diœcesisnek eddig semmi juris dictioja nem exercealtatott az itt körülvaló reformata ec-clesiák felett, sőt az oratorium reperatiójáig nem is pretendaltatott.

Ezen s több az ügy elintézéséhez szükséges okmányok ösz-szeszerzése után elhatározta az egyház, hogy küldöttje által egyenesen ő felségét keresi meg, hogy személyesen esedezzek ő felségénél a templom ajtajának megnyithatása, az elkezdett mun-kának bevégezhetése, és a megidézés erejének megsemmisítése iránt.

Ezen fontos megbizatást alig lehetett biztosabb kezekbe tenni le, mint alispán és a somlyói egyház főcuratora Halmágyi Istvánéba, a ki már azelőtt is volt fenn Bécsben fontos vármegyei kül-detésben, s a ki az egyház e kényes küzdelmének vezére volt. Halmágyi István a megbizatást elfogadván, 1731. Julius 9-én elindult fontos útjára.

Hosszadalmas lenne a küldöttnek bécsi működését lépésről lépésre kísérni; azért azt csak főbb vonásaiban ecsetelem.

Mindenek előtt teljes tájékozást szerzett magának az iránt,

mely testületek és befolyásos egyének lennének megkeresendők. Ugyanazért megfordult a helytartó tanácsnál, — informálta cancellár Báró Bornemisza Jánost, — kihallgatást eszközölt herczeg Eugeniusnál, mint az erdélyi ügyek elnökénél; továbbá az egyház ügyének pártolásáért esedezett a hadi tanács elnökénél Königssegnél, ugyszintén miniszter Stahrenbergnél, továbbá magyarországi helytartó Acsádi Ádámnál és Bolyár Lajosnál stb.

Mindezen előkészületek után végre azon ígéretet vette, hogy augusztus 1-ső napjaiban ő felségénél kegyelmes kihallgatást nyerend. Ez ígéret folytán augusztus 3-tól elkezdve, naponta kétszer jelent meg az udvarnál személyes kihallgatás megnyerésének reményében, míg végre augusztus 16-án csakugyan megnyerte a legfelsőbb kihallgatást. A kihallgatáson rövid, de tartalmas beszéddel nyújtotta át ő felségének az egyház ügyét feltűntető s okmányokkal felszerelt folyamodványát, mire a felség következő rövid szavakban válaszolt:

„Intelleximus vestram instantiam; — quod iustum et aequum erit, comperta rei veritate, de vobis clementer providebimus.“

A kérelem igen hosszú ideig hevert ő felsége asztalán s az ügy nem igen akart előre haladni, ámbár az egyház követe, erdélyi cancellár Br. Bornemisza Jánosnál, minden héten kétszer is tisztelgett, sőt még a Bároné ő nagyságát is igyekezett az egyház ügyének megnyerni. „De — megjegyzi Halmágyi — hogy ő exce'llentiája voltaképpen maga kezére vegye, annak igen nagy defectussa volt, hogy t. i. nem volt még a kereke megkenve, melyért sokáig nem akart a dolog jobb oldalára fordulni.

Arra nézve a nemes ecclesiá parancsolatjából, in anno 1731 18 octobris, a deputatus által a kerék is jóformában megkenetett, s több kenés is ígértetvén, a szerint a kerék fordulása is közelített.“ Ennyi nyughatatlanság és ernyedetlen működésnek első eredménye a lett, hogy a magas erdélyi cancellária, 1732 február 1-ső napjaiban, megvizsgálván a sz.-somyói egyház templomának ügyét, azt az egyházra nézve kedveszleg döntötte el, s egyszersmind ily kedvező véleménnyel terjesztette ő felsége elébe. Ezután az egyház megbizottjának

fáradozása oda irányult, hogy ő felségénél kieszközlendő magánkiballgatáson, a kedvező vélemény alapjáni ítélet kiadását kieszközölje. A fejedelmi előcsarnokokban gyakori várakozása után végre, 1732. mártius 30-án este 7 és 8 óra között, ő felségétől magán kihallgatáson fogadtatván, ő felsége a szóbeli kérelemre szokott kegyelmességével válaszolt. Ilyen nehéz és tapintatos eljárást igénylő, több mint 10 hónapig tartott működés után azon biztatást nyervén Halmágyi, hogy „ne sollicituskodjék tovább, bizvást menjen haza s a resolutio idejére subsequajlon“ csakugyan 1732. május 6-án az egyház ügye jóra fordulásának reményével haza indult és hazaérkeztével újabb reménységet öntött az egyház híveinek aggodó lelkébe.

Azonban a fojedelmi kegyelmes válasz még igen sokáig váratott magára, a melynek igen sok mellék-körülmények is szolgáltak alapjául.

Ilyen körülmény volt az, hogy a méltóságos Báró Bánffy-familia Sz.-Somlyón azon lakósoakat, nemzetiség és vallás-különbség nélkül, kik a familia tulajdonát képező telkek után a taksát fizetni nem akarták, fizetésre felszólította; s a kik a fizetést felszólítás után is megtagadták, azoknak házait jobbágyai segítségével levagdaltatta. A familiának ezen eljárását oly balmagyarázattal juttatták fel az udvari cancelláriához, hogy: „a sz.-somlyói reformata ecclesia a catholicusok házait nem egyébért, hanem hogy pápisták, csak tiszta gyűlölségből, Somlyón mind levagdaltatta.“

Ezen valótlan feladás következtében, nemcsak késleltetve lett a somlyói templom ügyében keletkezendő fejedelmi intézkedés, de sőt az udvari cancellaria is a templom ügyét ismételt tárgyalás alá szándékozott venni, s az egyház jobb igaza ellen hártározni felőle; míg elvégre a vármegye által hitelesen beigazolva lett, hogy ama házakat nem a reformált egyház, hanem a földes urak-, és nem is a vallásért, hanem a taxa nem fizetéséért vágattak le.

Nem kevesebb hátrányára volt azon körülmény, hogy a Báró Andrassy Ferencz görcsöni residentijába, a kolozsvári szerzetből küldött Finna Conrád nevű minorita, 1733. július 12-én este boros fővel Somlyóról hazafelé menve — a karaklányi

vendégfogadóból jövő két részeg nemes emberrel találkozott, s a bortól hevült⁸ kedélyek egymásba belekötven, a felbőszült nemesek a minoritát nemcsak káromló szavakkal illették, hanem tettelesen is bántalmazták s úgy megkergették, hogy breviariuma, kalapja, pilüse, pálczája másnap reggel külön-külön helyről szedetett fel. A tolvajkiállításra elé jött bádoniak, már csak a minoritát találták; azonban csakhamar kintűnt, hogy két récei nemes ember ivott a karaklányi vendégfogadóban s Bádonon át részeg fővel czivódva jöttek: s így a gyanu ő reájuk esett.

Másnap a minorita, Báró Andrássy levelével, a viczispánhoz ment és követelte, hogy „az őt megverő s kinzó tolvajok ellen“ adjon elégtételt. Az alispán kijelentette, hogy ha tetten kapva hozták volna elébe — nem tekintve az illetők nemesi előjogait — rögtöni elégtételt adott volna, de így csak törvényes elégtételt ígérhet. E miatt Báró Andrássy Ferencz megharagudván, mind ő, mind a kolozsvári minorita szerzet főnöke, oly galád felterjesztést intéztek a magas helytartó tanácsához, mintha a vármegye tisztjei, mint reformatusok, verették volna meg az illető minoritát. És hogy a dolog egészen másképpen történt: igen nehezen sikerült a magas udvari cancelláriát meggyőzni. E közben 1733. mártius 2-ára Szebenbe országgyűlés eleibe kellett megjelenni a fent említett evocált személyeknek. Ily bizonytalan sors elibe indulván, nagy lelki szomorúsággal váltak el az országgyűlés elébe rendelt egyének családjaiktól, barátaiktól s jóembereiktől. E fájdalomt növelte még azon körülmény, hogy a rom. kath. atyafiak, — a kik tulajdonképeni okozói voltak az egyház ezen nyomorgattatásának, — szóval, tettel kimutatták örömrözetüket. Némelyek ily pohárköszöntőket mondtak: „az Isten soha ne hozza haza a mostan Szebenbe menteket, hanem mind oda vesztse őket.“ Mások ily kárörvendő beszédet tartottak: „be igen szeretném azt a cumulust látni, mikor az evocatusok a szebeni thestrumon mind exequaltainának, azoknak fejkéből egy halmocskát rakhatnék és azt contemplálgainám.“

Szegény somlyói egyházhívek, a mint az országgyűlés összehíva lett, alázatos folyamodást intéztek erdélyi helytartó

Bornemisza Jánoshoz az iránt, hogy a templomépítés főkérdésének eldölése előtt, az evocatio felfüggesztését is kegyesen eszközölje; — azonban válasz az elindulás napjáig nem érkezvén, kénytelenek voltak elindulni.

Ez alkalommal Albisy Tamás akkori somlyói ref. pap, egy szép imát adott a megidézettek kezéhez, hogy azt szívök megerősítésére Szebenben létök alatt együtt mindennap elmondják. Ez ima maga is méltó lenne a megörökítésre.

Ámbár a reformált egyház ügyének igazságát, ismételt esketések és hiteles okmányok alapján, kéllőleg igazolták, mindazáltal ismételten három rendbeli nyomozódást állítottak ki ügyöknek Szebenben sikerebben leendő védelmezhetésére. Ez okmányok egyikében igazolják, hogy a templom az egyház adományozott telkén s a régi helyen épült; a másodikban igazolják azt, hogy ő felségének oly tartalmu rendelete, melyben az új templomnak építését eltiltja, közhirrénem tétetett; a harmadikban végre a van igazolva, hogy a magas gubernium építést betiltó rendeletének vétele után, az egyház azonnal megszünt a további építéstől.

Azonban Isten jóvoltából ez okmányokra nem volt szükség; mert a midőn Szebenben várnák az országgyűlésnek kegyelmes intézkedését, a magas helytartótanács 1733 február 25-ről Bécsben kelt kegyes leirata értelmében, ő felsége az evocatiot felfüggesztvén s a templom ügyének végleges elintézését maga kezébe vevén, erről a gubernium ugyanazon év mártius 12-én értesítve lett.

Álljon itt emlékezetül Szenás Ferencz egyik idézett társnak azon álma, melyet mártius 12-re viradólag álmódott: „mintha mindnyájan a somlyói evocatusok, igen szép pázsitos, északra fekvő oldalon napkelet felé mennének, sietvén, annak közepében lévő pusztás templomba, melynek kőfalai mindképpen épek, de fedél nélkül voltak. Ahhoz közelítvén, előttünk igen sok kapás és csákányos emberek a földből köveket feszegetvén, sűrűséggel hajgálták reájuk, hogy a templomhoz ne közelithessenek; de az evocatusok mindnyájan szemmel tartván a reájuk hajgáltatott köveket, mintha mindenik is-

merte volna, melyik kő melyikre hajtatik: hol lehajlások, hol félrevonulások által úgy elkerültenek minden reájuk hajgáltott köveket, hogy egy is őket nem érhette.

Ez hajgálások között békével által menvén, a templomnak nem ajtajára, hanem napkeletre fekvő oldala felé menvén, garádicsokon a kőfal tetejére penetráltak; honnan elkerülhetlenül egyenesen a kőfalnak napnyugoti tetejére kellett volna általmenni, vették észre, hogy a templomnak belső része a kőfalak tetejéig színültig vagon vízzel, melyen megrémültek, tartván attól, netalán az általmenetel közben mindnyájan a vízben halnak. Midőn az általmenetel módjáról beszélgetnének, oly tisztának tapasztaltatott a víz, hogy a templomnak faragott kövekből rakott pádimentomozása oly világosan kilátszik, mintha ott semmi víz nem volna; és a pádimentomokról a víznek tetejéig faragott kövekből sűrűséggel csaknem egymást érő oszlopok állottanak, melyeknek tapasztásokban magokat megbizván, minden tartózkodás és ártalom nélkül egyikről a másikra lépván, úgy által mehettek, hogy eszmiák talpai sem vizesedtenek meg.

A napnyugoti fal tetejéről is békével leszállván, délre fekvő ajtaján szép hálaadással bementek, az ajtóhoz érkezéséig, úgy elszáradván a vizet, hogy azoknak semmi nyoma nem láttattak; alig érkezvén az ajtóhoz, midőn szemlélnék a templomban fenálló igen sok s szép oszlopokat; balkéz felől is állott ember formára kifaragott egy magas oszlop, mely magasságra nézve a többiekkel egyarányu volt és olyan, mintha ő is azokkal együtt tereh tartáskészítettetett volna; de az beérkezések előtt szemek láttára ledölvén, a jobbkez felől való oszlopba annyira megütközött, hogy fejének hosszára álló fele és jobb karja derekától elesenek; melyet tört karjával fejének elesett felét felvevén, derekán álló fél feje eléiben tartotta, s fenálló fél fejét nagy búsulással meghajtván, szomorúsággal ezt mondván: „jaj bizony oda vagyok“ s az is meghala. Ennek eldülésén a templomban levő sűrű oszlopok közt az evocatusoknak felettébb nagy örömük volt s az úr Istennek hálákat adtanak ennyi bajoskodások után templomba való bemehe-tésökért.

Ez álmanak látásából említett evocatus felserkenvén, vi-radtát sem várhatta, hanem a többinek szállására sietvén, az álmot örömmel beszéllette, melyet a többi is jóra magyaráz-tanak.

És csakugyan az aggodalomban volt idézetekre nézve bétölt a költő mondása:

„Az álom ablak, a melyen át lelkünk szeme jövőbe néz,“ mert az nap délelőtt 10 óraker, a magas guberniumtól tudtára adatott az evocatusoknak, hogy miután ügyöket ő fel-sége kegyelmesen a maga kezére vette át legmagasabb elin-tézés végett, ez országgyűlés folyamán tárgyalás alá nem jö-vend, azért nyugodtan haza mehetnek.

Ez örömhír után siettek is az evocatusok ott hagyni Sze-bent s 13-ik mártiusban elindulván, nemsokára a sz.-somlyói ev. ref. egyház összes híveinek nagy örömére, minden baj nél-kül haza érkeztek.

Ámde az álom magyarázásából meritett reménység teljes-sége még sokáig váratott magára; mert ámbár a következő 1733, 1734 és 1735 esztendőkbén s fennebb már jelzett módon minden eszközt mozgattak, sőt a „kereket újabban is emberül megkenték,“ mindazáltal a templom ajtai bezárva maradtak.

Végre az 1736-ik esztendő mártius 18-án Eugén herczeg elnöksége alatt tartott ministeri tanácsban, egyenesen ő felsé-gének kegyelmes parancsolatjából, a somlyói ref. egyház tem-plomának ügye tárgyalás alá vétetvén, maga az elnöklő her-czeg ilyen nyilatkozatot tett: „ezen somlyóiaknak oly igazsá-gok van, hogy templomuk bezáratását sem érdemlették volna.“ Ő fensége eme nyilatkozatából a magas udvar intentióját át-értvén, ugyszintén az okmányok betekintése után az egyház ügyének igazságát átlátván a ministeri tanács tagjai, az egy-házra nézve kedvező határozatot hoztak. Ezen határozat a ko-ronás király ő felsége elébe felterjesztetvén, kegyeskedett ő felsége legfelsőbb jóváhagyásával megerősíteni.

Ezen legkegyelmesebb határozatot a helytartótanács a méltóságos guberniumhoz küldötte le, Báró Bornemisza János helytartó ő nagyméltósága pedig Báró Bánffy László urnak a

következő levél kíséretében hozta tudomására: Illustrissime domine Bro. Domine et affinis mihi colendissime!

Csudálkozhatik talán a méltóságos úr, hogy méltóságos leveleire választ tőlem nem vehetett; de remélem, a mostani circumstantiakat pro sua prudentia considerálván, a méltóságos úr azon haladékokat nem fogja csudálni, az erdélyi dolgok szinte munkába lévén.

A somlyói templom iránt szóló dekretum már expediál-tathatott, melyet copiájával együtt a méltóságos urnak aetudálok. Csak elhiszem, lesznek azért is szók ellenem. Hogy pedig azon decretumban holmi panaszcól is vagyon emlékezet, nem csudálhatni; mivel azok még ennek elötte nagy mértékben adattak volt fel, magyarországi recommendatiókkal s azok is halasztották a dolgot és azokról említést tenni a decretumban imponáltatott. Ajánlom ezennel a jó Istennek kegyelmes oltalmába a méltóságos urat és maradok méltóságos urnak Bécs, 25 julius 1736. igaz köteles szolgálja, sógora, Bornemisza János.“

Ez értesülés folytán mindenek elötte az evocatusok folyamodványt adtak be, az ellenök felkeltett kereset beszüntetése iránt. Ezen előzmények után a magas gubernium 1736 september 10-én tartott üléséből mind a felséges fejedelmi decretumot megküldötte Krasznavármegyének, mind pedig fiscalis director Csulai Imréhez intézett rendeletével, a 16 somlyói evocationalis ügyét beszüntette. A gubernialis rendelet a hivatalos év octoberében Krasznavármegyéhez beérkezcván, s a hivatalos időre főispán Br. Bánffy László ő nagysága is Somlyóra érkezvcn, october 10-én tartott megyei közgyűlésből küldött-ség menesztetett a bezárt templom hivatalos kinyittatására.

Nagy volt az öröm az egyház kebelében, mert hat esztendei küzdelemnek megtermett óhajtvá várt gyümölcse; sőt a fejedelmi decretum azt is elrendelte, hogy senki ne akadályozza a templom építésének folytatását.

A tempium felszabadításának hirc jó előre elhatott volt az egész vármegyébe, minek következése lön, hogy a következő vasárnap, october 14-én, nemcsak a sz.-somlyói egyház hívei, hanem az egész vármegyéből feles számmal jelentek

meg az egyház közörmében résztvenni. Mindenekelőtt a papi háznál tartatott isteni tisztelet, a mely ház a küzdelmes hat év lefolyása alatt is imaházul szolgált. Albisy Tamás, akkori somlyói ref. lelkész, előző ima után Zsolt. 122, 1—2 következő szavai felett: „Örvendezek, mikor nekem azt mondják: menjünk el az úr házába, hogy álljanak a mi lábaink a te kapuidban oh Jeruzsálem!“ tartott alkalmi és erőteljes egyházi szónoklatot. A beszéd bevégezte után az egész gyülekezet, a lelkész vezetése alatt s buzgó éneklés mellett, ünnepélyes menetben vonult fel a templomba, a hol a fáradhatlan Albisy Tamás ismét egy szép alkalmi imát bocsájtván elő, beszédjének alapjául választotta azon igéket, melyek a hatvanhatodik zsoltár 8, 9, 10, 11 és 12-ik versében következőkben olvashatók: „Áldjátok népek a mi Istenünket és zengjen az ő dicséretének szava. Ki megeleveníti a mi lelkünket és nem engedi, hogy a mi lábaink elessenek; mert megkisértgettél minket Isten, megpróbáltál minket tűzzel, mint az ezüst megpróbáltatik. Bevittél minket a hálóba, megszorítottad a mi derekainkat. A mi fejünkre ültetéd az embereket, tűzbe és vizekbe mentünk: mindazáltal vittél minket szép kies helyre.“

Mindkét ima, beszéd és a berekesztő imádságok emelkedett léleknek tanúságai s méltók volnának a megörökítésre; azonban egyházamnak határok közzé szorított történelmébe be nem szoríthatók.

Mint hogy a templom ajtai october 10-én nyitattak meg, az ősre hajló idő miatt késő volt már a templomépítés folytatása, sőt még a bezáratás hat esztendeiben okozta romlást sem lehetett kijavítani. Azonban a következő 1737-ik esztendőben annál nagyobb buzgósággal fogott az egyház a megkezdett munka folytatásához. Mindenek előtt a templom belseje kivakoltatott és megmeszeltetett, külseje pedig kijavíttatott s a templomban alkalmas helyre állandó szószék készíttetett. Ugyanazon év folyamán és a következő 1738-ik év elején, Pataki János asztalos az akkor divatos festéssel ellátott diszes mennyezetet készített. A mennyezet egyik tábláján következő felírás olvasható:

„Minck utána ezen ecclesia közönséges költségével építetett somlyói reformatum templom, hat esztendőig öt hónapokig és két napokig tartott áristomából, mostani kegyelmes koronás királyunk és felséges fejedelmünk Carolus Sextus eő felsége parancsolatjából felszabadult, megmennyeztetett a nemes ecclesia költségével 1737-ik esztendőben.“

A mennyezet nyugoti oldalán egyik kockázaton ezen felírás olvasható: „ezen mennyezet csinálódott Pataky János asztalos keze által 1737.“

A templom főajtaján pedig következő felírás: „csináltatta ez njtót nemzetes Szilágyi L. János uram maga költségével Istenes indulatjából. 1731.“

A méltóságos Bró Bánffy család s különösen főispán Báró Bánffy László hatályos közreműködésének emlékeztetére kőből, aranyozott czirádával a tetején, a Bánffy-család czimerével aranyozott grifmadárral ékesített emlékkő készítettett, mely a templom északi oldalának belső részén ma is látható s azon következő felírás olvasható: Anno 1729—1730. Insignia Illustrissimi D. D. Ladislai L. B. Bánffy de Losoncz, supremi Comititis. J. Comitatus Krasnensis, Ecclae Reftae Somlyoviensis Curatoris, itidem supremi, cuius in Deum pietate, religionem devotione, opus hoc Deo O. M. sacrum magnifica liberalitate inchoatum, et religiosa ecclesiae commembrorum largitione consumatum.“

Kuriosum gyanánt legyen feljegyezve itt, hogy a királyi felség kegyességének elismeréseül, mintegy kötelességszerűleg, a mennyezet azon táblájára, mely a fenhivatolt felirat mellett van a Habsburg-ház jelvénye: a kétfejtű sas is oda festetett s mind e mai napig hirdeti a templom fejedelmi parancsra lett bezáratását és annak ugyancsak fejedelmi kegyes engedélylyel történt kinyittatását.

Ámbár — a mint fellebb említve van — a fejedelmi rescriptumban a templomépítés folytatása megengedve lett, mindazáltal az egyház a nagymérvű költségekben csaknem teljesen kimerülve lévén s a mellett halaszthatatlan másnemű építkezések vévén igénybe az egyház hiveinek áldozatkészségét, a templomépítés a fentjelzett javításokon és mennyezetezésen ki-

vül egész harmincz esztendeig ugyanazon állapotban maradt.

Ugyanis Técsy Dániel néhai lelkész távollétében a nád-fedelű papi ház véletlen szerencsétlenségből meggyulván, földig leégett. Az egyház egészen új négyosztályu kőházat építettett és pedig két szobát boltozattal, kettőt pedig fapadozattal készítettvén el. Ugyszintén az elégett kő pincze felébe is állandó tapaszos gabonás építettett zsendely fedélzet alá. Továbbá a cantori ház és leányiskola is romladozó állapotban lévén, új kántori ház s alája állandó kőpincze emeltetett. A harangláb is az idő viszontagsága miatt sorvadozó állapotba jutván, 1766-ban, kőalapra erős fából jó tágas s illendő magasságra felemelt, új fatorony készítettett. Papi ház készítése alkalmával Szebeni János és Tokos Mihály, — a cantori lak építésénél Pándi János, — a harangláb építésénél pedig Kapronczai István és Pándi János mint gondnokok buzgólkodtak s megérdemlik, hogy nevök az utókor hálás emlékezetében fenntartassók. Mindezen munkák után az egyház buzgósága nem lankadt, hanem az 1766-ik esztendőben a templom még hiányzó munkálata egészen bevégeztetett.

Az egyház eme kitartó buzgóságát látván Báró Bánffy Ferencz ő nagysága, hogy az Isteni tisztelet dísze emeltessék, s az egyház híveinek buzgósága még inkább fokoztassék: az egyház előljáróságát egy orgona készítettetésére ösztönözte, ő maga ezen célra 100 azaz száz frtot adományozván. Nemsokára Hadadi Báró Wesselényi Ferencz sz.-somlyói egyházunkban megfordulván, s a hozzá tisztelegni megjelent akkori lelkész Fülöp Istvántól megértvén az egyház szándékát, ő nagyméltósága is e buzgó egyházat, legközelebbi céljának előmozdítására, 100 azaz száz forinttal segítette meg. Mely nemes példák az egyház többi híveinél is termékeny talajra találván, örömmel adakoztak az egyház oltárára, elanynyira, hogy a csinos hatváltozatu orgona 1769 april havában felállított.

Ugyancsak az 1769-ik esztendőben a papnak szabados korcsmajog élvezésére épült korcsmaház egészen elsorvadozva lévén, új fa korcsmaház kőpinczével zsendely fedél alá építettett, mely építéshez akkori ref. lelkész 15 forinttal járult.

A templom előtti töltés fentartására nagy fatalpak voltak alkalmazva, de az idő miatt a töltés tartó fák rothadásba menvén, az egész töltés s vele a templom is veszélyeztetve lett. Ugyanazért az egyház a fatalpakat kihányatván, a templom előtt lévő töltés fentartására s ez által a templom biztosítására, jó mély alapra kemény kőfal emeltetett az 1772 és 1773-ik esztendőök folyamán.

Kevés pinenés után a fiuiskolát is, mely hasonlóképpen nagyon használhatatlan állapotba jött volt, javítani vagy újítani kellett, az egyház elhatározta, hogy a régi roskatag faépület helyébe új kőépületet fog emeltetni. És ez elhatározás tetté is vált; mert a fáradhatatlan egyház 1781-ben hozzáfogván az építéshez, a két tanszobából s a rector számára két szobából és konyhából álló díszes kőépület 1782 november közepén rendeltetésének átadatott. Ez építkezéseknél, az egyház hiveinek áldozatkészsége és munkássága mellett, kiemelendő Pataky István gondnok fáradhatatlan ügybuzgalma. Ugyancsak Pataki István gondnoksága alatt egészen újból zsendelyeztetett a templom is 1779-ben. És ezzel a 18-ik századnak, mely annyi küzdelmet és annyi áldozatkészséget követelt az egyház hiveitől, történelme beveződött.

A 19-ik század első tizede minden nagyobb építkezés nélkül s a nélkül folyt le, hogy az egyház történelmében valami nevezetesebb följegyezni valója lett volna. A 2-ik tizedben azonban az egyház előtt állott, a fa torony helyett új, alkalmas kőtorony építtetése. E célból már 1810 ben elkezdette az egyház a torony építéséhez szükséges anyagot és pénzt összegyűjteni; és főként néhai Kovács László akkori főgondnok buzgósa és gondos kezelése mellett 1812-ben a munkához hozzáfogván, három esztendeig tartó munkásság s áldozatkészség mellett 1815-ben az erőse, tiz öl magas kőtorony elkészült, cseréppel levén befedve. Azonban a cserepezés, főként a templom zsendely-fedézetére, de magokra a templom mellett járó-kelőkre is veszedelmesnek találtatván, az arról lehulló cserép darabok miatt — a cserép fedél husz év mulva zsendely fedéllel váltatott fel.

A torony építés bevezése után, az egyház a templom kijavítására önkéntes adakozás útján alapot kezdett teremteni; és

az előljáróság kitartó buzgósága eredményezte, hogy az 1817-ik esztendőben nemcsak a templom javított ki egészen, hanem a papi ház is kijavított; a fa-gabonás helyére pedig, a pincze felébe külön fedél alá téglá falazattal, jó tágas gabonás s a mellé, külön tornáczos bejáróval, a pap számára külön tanuló szoba építettett. Ugyancsak a következő 1818-ik esztendőben a rectori ház háta megé külön álló kőpincze építettett. A papi telken istálló építése lévén szükséges, 1819-ben az egyház annak szükségét kimondotta, és az építetéssel az előljáróságot megbizta; minek következtében a szükséges vályog, fa stb. anyag beszereztetvén, a papi telken istálló és melléje kényelmes szín építettett s cserép fedél alá vétetett. Az építkezések a múlt század végén s részben e folyó század elején bevégezve lévén, ezentul az egyház legfennebb az egyházi telkek kerítéseinek javítására szoritkozott és az építkezésektől, közel fél századig, mondhatni egészen megszűnt; de szünetelést annyival inkább megérezte a sz.-somlyói egyház a közel múlt 10—12 év alatt, a melyet alább részletesebben meglátandunk.

1809-től néhai Kovács Ferencz kitünő vezetése alatt, békét élvezett egyházunk. Éppen ezért e korszaknak nem sok feljegyezni valója lesz. E korszakból datálódik Báthory István-né Kövendi Mária kegyes alapítványa 1000, egyezer magyar forint, vagyis négyszázhusz forint o. értékben, melynek kamatai évenként az ev. ref., rom. cath. és gör. cath. egyház szegényei közt egyenlő mértékben kiosztandók, a végrehajlással és a hagyomány gondozásával az ev. ref. egyház lévén megbizva. Ugyancsak e korszakban vezetett jegyzőkönyvek tanusítása szerint, az iskoláztatásra is nagy gondja volt az egyháznak, a mit több-nemű intézkedések, de főleg az 1825 augusztus 28-án tartott egyházi tanács ama határozata, mely szerint „azon szülők, kik gyermekeiket iskolába nem akarnák feladni, azokat arra tisztí hatalommal is szoritani fogják,“ kellek igazol.“

Érdekesnek tartom felemlíteni itt, hogy a gör. cath. egyház dülő félben levő s kicsiny temploma helyett más templomot akarván építeni, a ref. egyházhoz folyamodott, hogy engedné meg a gör. cath. templomnak a ref. templom mellé s

az egyház földére építtetését; azonban a ref. egyház 1829. Szeptember 6-án tartott ülésében ezen kérésnek helyet nem adott.

Ugyancsak ebben az időben, és pedig a harminczas évek folyamán, rom. cath. plébánusok a térítés és reversalis vevés mesterségét felűnően kezdvén űzni, e miatt a ref. egyház több ízben, de főként 1834. Május 14-én tartott üléséből, indokolt felterjesztést intézett az egyházmegyei közgyűlés útján a felsőséghez a miatt, hogy a rom. catholicusok a protestáns pap által szükségből teljesített kereszteleseket érvénytelennek tekintik és a protestáns által kereszteleket újra keresztelek, továbbá rom. cath. és gör. cath. papok nem engedik, hogy híveik gyermekeiket a protestáns iskolába járassák, — végre a vegyes házasságból származott gyermekeket, az országos törvény ellenére, mind a catholicusoknál követelik keresztteltetni.

Az 1836-ik esztendő nevezetes volt az egyház életében; mert ez évben volt 100 esztendeje annak, hogy az 1730-ban bezárt és hat esztendeig törvény és igazság ellen zárva tartott templom, császári kegyes engedély mellett kinyitattott. Ennek emlékéért meg is űlte az egyház 1836 október 30-án. Az ünnepélyt a zenekar kezdette meg a XC-ik zsoltár dallamával. Ezután a gyülekezet orgona kíséret mellett a LXVI-ik zsoltár 1, 2, és 4-ik versét énekelte. Ének végeztével Kovács Ferencz, akkori lelkész és egyházmegyei főjegyző, tartott emlékbeszédet, alapul vévén amaz igéket, melyek megírva vannak Jób. VIII. 8. és 10. verseiben: „tekints a régi időbeli emberekre és kószítsd te magadat a mi régi eleinkről való kérdezkedésre: valljon nem tanítanak meg-é azok tégedet?” Beszéd végezte után a gyülekezet énekelte a CXVIII-ik zsoltár 12-ik versét. Az egész ünnepélyt bezárta a zenekar e célra előre betanult „lassu buzgóságot gerjesztő és hálaadást mutató egyházi zenéje.” Az országosan ismert lelkész Kovács Ferencznek ez alkalmi beszéde, nemcsak az egyház jegyzőkönyvébe van szóról-szóra bevezetve, hanem olvasható a néhai Salamon József által szerkesztett prédikátoritár 1837 évi folyamának 20 ik számában a 308 és következő lapokon. Ez ünnepélynek hatása nemcsak közvetlen volt, hanem jövőre is szólt. Ugyanis a nagy szónok hatalmas beszédjének hatása alatt kimondta az egyház közgyűlése, misze-

rint elvárja az utó nemzedéktől, s mintegy örökség gyanánt ajánlja az utókornak, hogy ez emlékünnepelet minden ötvenedik esztendőben meg fogja tartani. Ez alkalomból egyszersmind fel van jegyezve, hogy az egyház lélek száma 1110 és pedig: 547 férfi, és 563 nő. De ez ünnepeleynak megvolt a maga közvetlen hatása is. Ugyanis a következő 1837-ik esztendő Január 8-án tartott ülésében kimondotta az egyház, hogy romladozott és költséges igazítást kívánó templomát kijavíttatja s ugyanazon gyűlésben bizottságot küldött ki a terv és költség netán megkésztetésére; mely bizottság február 12-én beterjesztvén munkálatait, mindenekelőtt kimondatott, hogy az 1325 frt kiigazítási összeg arányos kulcs szerinti ravatal útján fog fedeztetni, a javításra nézve pedig kimondatott, hogy:

1.) A templom előtti földet tartó előfal megerősíttetik és emeltetik.

2.) Ezen fal a cantori telek végén is folytattatik.

3.) A templom napkeleti része emeltetik, ugyszintén a porticus is, mintegy erősítésül, feljebb emeltetik.

Ugyanezen gyűlésen, egyházmegyei algondnok és akkori lelkes testvére, néh. Kovács László kijelentette, hogy a templom igazítás költségének, bármennyi legyen az, $\frac{1}{10}$ -ét hordozni fogja. Egyházunk e buzgó tagja ezután gyakran éreztette egyházunkkal a maga jótékonyságát. E pár sorban legyen leróva a hála és tisztelet adója s emlékezeté legyen áldott nemzedékről-nemzedékre.

Ez előzmények után az egyház hozzá is fogott a templom kijavításához, és következő 1838 és 1839 esztendők folyamán be is végeztetett.

Ez építkezéssel meg is szűnt az egyház, egész a 60-as évekig, nagyobb építkezésektől, részint mivel az egyház épületei a fentjelzett építkezések folytán meglehetősen karban voltak, részint mivel a nemzetnek dicső 1848—1849 iki alkotása és küzdelme az egyházra nézve is sulyos utóhatással volt. Ugyanis azon községek, melyeknek 10-ed jövedelme az áldott emlékezetű fejedelmek által a sz.-somlyói papnak és rectornak adományoztatott, a tizedfizetést a szabadságharcz leveretése után megtagadván, az egyháznak papi és tanítói fizetésről kellett gon-

doskodnia; és ez annyival szükségesebb volt, mivel az egyháznak 40 évig működött kitűnő lelkipásztora s a szilágy-szolnoki ev. réf. egyházmegyének közkedvességben állott esperese 1848 Julius 14-én elhalálozván, az egyháznak a papi állomás betöltéséről kellett gondoskodnia. Ennek folytán az egyház kimondotta, hogy visszavárás mellett addig, míg a dézma-illeték a magas kormány által valósitva lesz, a papi fizetést 400, négyszáz, a rectori fizetést pedig 200, kétszáz forintban állapítja meg; és e fizetésre lelkészül meg is hívta fogarasi lelkész Somogyi Mihályt, a ki a meghívást elfogadván, papi állomását 1849 november 11-én foglalta el.

Somogyi papsága alatt, ámbár az egyháznak közszeretben álló papja volt, az egyház terhére semmi újabb alkotás, a javításokon kívül, nem történt. Csak azt jegyezhetjük fel, hogy Mihály Elek buzgó fáradozása folytán, azon összeg, mely egy toronyóra készítésére még az 1825-ik esztendőben kezdett gyűjtetni, annyira kiegészítettet, hogy 1200 frt közadakozási költséggel kitűnő szerkezetű óra készítettet a toronyba, mely ma is pontosan hirdeti a ráfigyelőknek, hogy hányat ütött az óra.

Ugyancsak Somogyi papságának utolsó esztendejében kezdett az egyház a rombadült papi korcsmaház helyett új, kő- és téglából cserépfedél alá vett korcsmaházat építeni. Az épülethez, hogy tornáczczal legyen ellátva, a fennebb is említett Kovács László 500, ötszáz frttal járult azon feltétel alatt, ha a korcsma-ház, a mint a jog és fejedelmi adomány is megköveteli, a papnak fog jövedelmezni. Somogyi Mihály 1860. Május 11-én elhalálozván, a sz.-somlyói papi állomást választás utján 1861 Julius 1-én Ignác Károly, jelenleg b.-hunyadi pap foglalta el, ki rövid három esztendei papi működését egy új orgonának, nagyrészt önkéntes adományokból gyűlt pénzösszeeggel, készítettése által tette emlékezetessé.

Ignác Károly helyébe 1864 december 26-án, 124 szavazattal 15-el szembe, jelenlegi pap Nagy László lón megválasztva, ki ez állomást 1865 február 9-én elfoglalván, azóta a néki adott talentumok mértéke szerint igyekszik az egyház anyagi és szellemi felvirágzását eszközölni.

A vesztett dézma kárpótlásának valósitása 1866 augusztus

havában eszközöltetvén, az egyház szabadabban lélekzelhetett, mert azon év november 1-től kezdve papjának 600 frt helyett 152 frt 25 krt, rectorának pedig 300 frt helyett csak 150 frtot kellett az egyház pénztárából s tehát rovatal útján fizetnie. Ezen kívül, a conventionaliter fizetni kellett összegeken kívül, papoknak és rectoroknak terhére előlegezett összegek még belévő része, az 1867-ik év végén a méltóságos egyházi főtanács által kiutalványoztatván, ez összeg a halaszthatatlanná vált építkezésekre lett fordítható. Azonban az építkezések 40 esztendő romlásnak pótlására szolgálván, még ma is igénybe veszik az egyház buzgóságát. Mindjárt az 1868-ik esztendőben a papi ház, cantori lak és leány-iskola merőben s mondhatni alapjából átalakíttatott, új cserép-fedél alá vétetett s egészen új ajtókkal és ablakokkal láttatott el. 1869-ben a rectori telek, az eddigi sővény-kerítés helyett, egészen új deszka-kerítéssel lön körülvéve. Ugyanazon évben, november 9-én az egyház az 1868. 38-ik törvény hatása alatt kimondotta, hogy miután jövedelmi források hiányában óhajtságának és a kor kívánalmainak megfelelő iskolát fentartani nem képes, azt beszünteti, és híveinek gyermekeit a felállítandó községi iskolába fogja járatni. És egyházunknak ez eljárását nem is volt oka megbánnia, mert a hat jóra való tanító által kitünően vezetett iskolában gyermekeink sokkal alaposabb oktatást nyernek, mintha egyetlen tanítótól kívánnók a népoktatási törvényben követelt tantárgyak kezelését; mert megadnók ugyan a felekezeti jelleget, de nem eszközölnők az ismeretek kellő gyarapítását.

1871-ben az egyház a templom fedélzetének zsendelyeztetését eszközölte.

Az 1872-ik esztendőben a rectori lak lön egészen átalakítva és új cserép-fedél alá véve.

Az 1873-ik és 1874-ik év a parochialis telkek kerítéseinek kiigazítására lön fordítva. Ugyancsak az 1873-ik évben lelkész Nagy László, a vendégfogadó udvarán, saját költségén, minden visszafizetés kötelezettsége nélkül, új cserépfedél alá vett istállót és deszka-fedélzet alá szekórszint építtetett.

Az építkezések előhaladásával, újabb meg újabb szükségletek állottak elő. Jelesen 1874 végén, a szószóék feletti régi

korona összeomolván, annak helyébe 1875. tavaszán Kolonics István kézdívasárhelyi orgonaművész díszes koronát készített és állított fel az egyház költségén.

Az 1876-ik évben a templom déli oldalának alsó és romladozott fődél része, valamint a papi telken a gabonás újból zsendelyeztetett. Végre e folyó 1877-ik esztendőnek is megvolt és megvan a maga terhe. Ugyanis ez esztendőben eszközölte egyházunk a templomnak és toronynak immár halaszthatatlanná vált kijavítását és meszeltetését; ugyszintén a torony fedélzete veres-rézszinre festett bádofedél alá vétetett. Az 1862-ben készült orgona kijavított, és a koronának megfelelő, hasonló díszes szószék készítettett ugyancsak Kolonics István orgona-művész által. A templomi székek költség hiányában ez évben csak kiigazítottak, de van reményünk Isten után, hogy mikor az egyház 150 éves Jubilaumát ünnepelel, templomunkat újra bútorozva mutathatjuk be egyházi előljáróinknak.

Ezen közelebbi másfél tized alatt teljesített építkezések és beruházások, az egyháznak több mint tizezer forintjába kerültek, a nélkül, hogy a hívek buzgóságán és áldozatkészségén kívül, bár minemű jövedelmi forrása lett volna. Azonban a protestáns szellem él ma is az egyház híveinek kebelében, és az ősök örökségét reményli épen átadni az utókornak. Ez építkezések, bárha az egytetemes hívek áldozatkészségéből eszközöltettek, mindazáltal legyen megörökítve e lapokon azon számadó gondnokoknak neve, kik ezen terhes időben önzetlenül szolgálták egyházunkat. Ilyenek: Idősb Eder László az 50-es évek végén 1861-ig; Verécsi Antal 1861-től 1865-ig; Gál István 1865-től 1873-ig; Helmeczi József 1873 és 1874-ki csonka év alatt, kitől az idő előtti halál fosztotta meg egyházunkat; végre 1875-től maig, s az egyház közbizalma folytán remélhetőleg még sokáig, Sveinicz Krisztián vezeti mint al gondnok az egyház anyagi ügyeit, kinek erős támasza, az egyháznak közszeretben álló főgondnoka, tekintetes Szathmáry Dániel úr.

Az egyház igen szép úrasztali készülettel rendelkezik, melynek legnagyobb része kegyes hívek adománya. Van az egyháznak, néhai Nagy Imrének 1873-ban kelt végrendelete alapján nyert bázis, mely az egyháznak a rovatolon kívül, egyetlen biz-

tos jövedelmi forrását képezi. Ezen kívül van 13 hold szántó és kaszáló és két drb szőlő birtoka, mely a pap és kántor haszonélvezetében van. Megemlítendő még az, hogy ámbár a fennebbieken láthatólag, az egyház szakadatlan és költséges építkezéssel volt és van elfoglalva, mindazáltal a közelebbi évek alatt megkezdette egy fizetési váltáság alap teremtését, mely ez idő szerint igaz hogy még csak 300 frt, de reméljük, hogy kedvezőbb esztendőök beálltával gyorsan fog kívánt magasságra emelkedni.

Az egyház jelenlegi lélekszáma 1410.

A papi fizetés következő:

a) tized kárpótlás kamata	1029 frt —
b) papi koresma évi haszonbére	200 frt —
c) az egyház pénztárából	100 frt —
	<hr/>
összesen	1329 frt o. é.

Kántor fizetése az egyház pénztárából 250 frt —

A segédlelkészi fizetés:

a) tized kárpótlás évi kamata és kamaraival javadalom	150 frt —
b) az egyház pénztárából	150 frt —
	<hr/>
összesen	300 frt —

Ezen állomás ez idő szerint betöltetlen van, mivel az egyház ezen fizetést kimerült és megrongált pénzügyi viszonyainak helyrehozására kívánja fordítani.

Papjai voltak, a mennyiben az adatok szerint összeállítani lehet, a következők:

1. Kis Dobszai Dániel 1608 körül.
2. Nagylaki Bernát 1615 körül.
3. Sülelmedi Bálint 1661-től 1678-ig.
4. Miskolczi Gáspár 1678-tól 1685-ig.
5. Debreczeni Foris István 1686-tól 1701-ig.
6. Zoványi György 1702-től hogy meddig folytatta egyházunkban papi hivatalát, bizonyosan meghatározni nem lehet. Egyébaránt nemcsak az egyháznak kitünő papja, de a szilágyszolnoki egyházmegyének is híres esperese volt.

7. Albisy Tamás.
8. Técsy Dániel.
9. Fülöp István 1737-től 1776-ig.
10. Kovács István 1776-től 1809-ig.
11. Kovács Ferencz 1809-től 1848-ig.
12. Somogyi Mihály 1849-től 1860-ig.
13. Ignác Károly 1861-től 1864-ig.
14. Nagy László 1865-től máig.

A kraszna-berettyó menti egyházaknak az 1876 és 1877 évi névkönyvben kijött történetét, valamint a szilágy-somlyói egyház itt közölt történetét is összeállította

NAGY LÁSZLÓ,
sz.-somlyói ev. ref. pap.

FŐHIVATALNOKOK.

Egyházkerületi főgondnokok:

Br. Kemény Gábor, belügyminiszteri államtitkár.

Br. Bánffy Albert.

Mlgs. Zeyk Károly, alsó-fehérmegyei főispán.

Mlgs. Tisza László.

Gr. Bánffy Miklós, valóságos belső titkos tanácsos; és a
Püspök.

Egyházi főhivatalnokok:

Püspök: Nagy Péter, királyi tanácsos.

Közjegyző: Elekes Károly, gy.-fehérvári esperes és lelkész.

Közügyigazgató: Basa Mihály, n.-enyedi esperes és harasztosi lelkész.

Igazgató-tanácsi hivatalnokok:

Tanácsosok: Benkő János, id. gr. Bethlen János, Elekes Károly, Gyarmathy Miklós, Gyárfás Domokos, Incze Mihály, dr. Kolozsvári Sándor, dr. Kovács Ödön, Lészai Ferencz, Parádi Kálmán tanügyi előadó, Szabó Pál, Szász Béla.

Titkár: Bodor Antal.

Pénztárnok: Deák József.

Számvevő: Szabó Adám.

Ügyvéd: Balog György.

Irnokok: Konecz Sándor és Finta Endre.

I. Vajda-hunyadi egyházmegye.

Ez egyházmegyében van 25 anya-, 87 leány-egyházközség; lelkek száma: 5130; tankötelesek száma: 616; tanulók száma: 513.

Főgondnokok: gr. Kún Kocsárd,
gr. Toldalagi Victor,
mlt. Pogány György.

Algondnokok: Bodola János,
Balog Sándor,
Kirényi Lajos,
Bágya Károly.

Esperes: Bartha Lajos, tordosi lelkész, u. p. Szászváros.

Jegyző: Jánó Albert, hátszegi lelkész.

Aljegyző: Kis Mózes, m.-németi lelkész.

Közügyigazgató: Bede János, pestesi lelkész.

Egyházak:

1. **Bácsi**, l. sz. 231. l. Jakab Dénes; tk. 33. t. sz. 19, kik a helyi állami iskolában tanulnak, hol a lelkész egyik osztály vezetője; u. p. Piski.
l. e. *Batiz*, l. sz. 4.
2. **Boldogfalva** (Örallya-), l. sz. 24. l. Fábri József; tk. 1. t. sz. 1. u. p. Hátszeg.
l. e. *Petrozsény*, l. sz. 102; a tankötelesek a helyi állami iskolában tanulnak.
3. **Borbátviz**, l. sz. 57. l. Lukács Antal; tk. 8, kik a helyi községi iskolában tanulnak: u. p. Puj.
l. e. *Puj*, l. sz. 15; *Galacz*, l. sz. 7; *Serély*, l. sz. 9; *Livádia*, l. sz. 5; *Bár*, l. sz. 4; *Ponor*, l. sz. 3.

4. **Brád**, l. sz. 150. l. Zakariás Dániel; tk. 19. t. sz. 19. tan. Szakács János.
 1. e. *Ribicze*, l. sz. 4; *Rudabánya*, l. sz. 30; *Bojca*, l. sz. 6; *Lunkuj*, l. sz. 4.
5. **Brettye** (Oláh-), l. sz. 22. l. állomás üres; beszolgál a hátszegi lelkész; tk. 2. u. p. Russ.
 1. e. *M.-Brettye*, l. sz. 6; *Russ*, l. sz. 5; *Gonzága*, l. sz. 6.
6. **Déva**, l. sz. 769. l. áll. üres; tk. 83. Ebből felekezeti iskolában tanul 42, az áll. képezde gyakorló iskolájában 18 fiu, felsőbb iskolában tanul 11, a hunyadmegyei nőegylet leányiskolájában 12; tehát a t. sz. 83. tan. Kövendi József.
 1. e. *Piskii állomás*, l. sz. 50.
7. **Fejérviz**, l. sz. 11. l. áll. üres; beszolgál a borbátvizi lelkész; u. p. Paj.
 1. e. *Maczesd*, l. sz. 9; *Csopia*, l. sz. 2; *Rusor*, l. sz. 1. *Bajesd*, l. sz. 2; *Felső-Szálláspatak*, l. sz. 12.
8. **Gyógy** (Al-), l. sz. 96. l. Jakab Mózes; tk. 3, kik a helyi állami iskolában tanulnak. Énekvezér Henning György.
 1. e. *Bokaj*, l. sz. 19; *Benczenecz*, l. sz. 11; *Gyalmár*, l. sz. 4.
9. **Haró**, l. sz. 283. l. Albert Imre; tk. 60. t. 49. Kt. Székely Lajos; u. p. Dévz.
 1. e. *Berekszó*, l. sz. 30; *Kéménd*, l. sz. 57.
10. **Hátszeg**, l. sz. 85. l. János Albert; tk. 17. t. sz. 17. kt. Demeter Mózes.
 1. e. *Nalác*, l. sz. 14; *Farkadin*, l. sz. 15; *Totesd*, l. sz. 12; *Rea*, l. sz. 6; *Tustya*, l. sz. 4; *Nalácsvád*, l. sz. 1; *Csula*, l. sz. 5; *Alsó- és Felső-Szilvás*, jelenben hallgatók nélkül.
11. **Hosdát**, l. sz. 368. l. Sármási Áron; tk. 33. tanítói állomás üres; u. p. V.-Hunyad.
 1. e. *Alsó-Nádasd*, l. sz. 15; *Zejkfalva*, l. sz. 5; *Lindzsina*, l. sz. 4.
12. **Hunyad** (Vajda-) l. sz. 122. l. Gál Sámuel; tk. 30, kik a helyi állami iskolában tanulnak. Énekvezér Bán Lajos.

1. e. *Telek*, l. sz. 4; *Kaszabánya*, l. sz. 2; *Csolnakos* és *Bujtur* hivek nélkül.
13. **Illye** (Maros-), l. sz. 37. l. állomás üres; beszolgál a m-németi lelkész; tk. 8.
1. e. *M.-Brettye*, l. sz. 4; *Branyicska*, l. sz. 11; *Lesnyek*, l. sz. 3; *Dobra*, l. sz. 5; *Abucsa*, l. sz. 3; *Guraszáda*, l. sz. 12; *Zám*, l. sz. 7 *Lapusnyak*, l. sz. 9; *Szirb*, l. sz. 2.
14. **Kitid**, l. sz. 42. lelkész nincsen; tk. 9, kik közül 3 felsőbb iskolában, 6 a helyi közs iskolában tanul; u. p. Russ.
1. e. *Szent-Györgyválya*, l. sz. 7; *Sztrigy-Szent-György*, l. sz. 4; *Bacsalár*, l. sz. 10.
15. **Klopotiva** (Nagy-), l. sz. 36. l. állomás üres; beszolgál a nagy-pestényi lelkész; tk. 5. u. p. Hátszeg.
1. e. *Malomvíz*, l. sz. 10; *Kernyesd*, l. sz. 5.
16. **Körösbánya**, l. sz. 120. l. Szegedi Miklós; tk. 24. t. 24. tanít a lelkész.
1. e. *Nagy-Halmágy*, l. sz. 36; *Kis-Halmágy*, l. sz. 3. *Tomesd*, l. sz. 3; *Csucs*, l. sz. 2; *Pleskucza*, l. sz. 1; *Guravaj*, l. sz. 4.
17. **Kristyor**, l. sz. 48. l. Kónya Dénes; tk. 5. t. sz. 5. tanít a lelkész.
18. **Lozsád**, l. sz. 515. l. Benkő György; tk. 75. t. sz. 20. tan. Szilágyi József; u. p. Piski.
1. e. *Piski falu*, l. sz. 6; *Toti*, l. sz. 5; *Martinesd*, l. szám 3.
19. **Maros-Némethi**, l. sz. 12. l. Kis Mózes; tk. 5 tanít a lelkész; u. p. Déva.
20. **Pestes** (Al-), l. sz. 387. l. Bede János; tk. 48, kik a helyi állami iskolában tanulnak; énekvezér Jánosi József; u. p. Vajda-Hunyad.
1. e. *Felpestes*, l. sz. 1; *K.-Almás*, l. sz. 4; *Cs.-Keresztur*, l. sz. 37; *Nagy- és Kis-Barcsa*, l. sz. 10.
21. **Pestény** (Nagy-) l. sz. 67. l. Páljános Károly; tk. sz. az anya- és leány-egyházközségekben együtt 24, kik a helyi állami iskolában tanulnak, melyben az egyik osztály vezetője a lelkész; u. p. Hátszeg.

- l. e. *Demsus*, l. sz. 25; *Brázova*, l. sz. 5; *N.-Osztró*, l. sz. 1; *Várhaly*, l. sz. 6; *Zajkán*, l. sz. 4; *Poklisa*, l. sz. 4; *Úncsukfalva*, l. sz. 4; *Szt.-Péterfalva*, l. sz. 7.
22. **Rákosd**, l. sz. 480. l. Koneza József; tk. 59. a tankötelesek az állami iskolába járnak; u. p. V.-Hunyad.
l. e. *Zalasd*, l. sz. 3; *Boós*, l. sz. 6.
23. **Rápolt** (Nagy-), l. sz. 202. l. Péter Albert; tk. 43. t. áll. üres; u. p. Piski.
l. e. *Arány*, l. sz. 32; *Dedács*, l. sz. 4; *Bábolna*, l. sz. 9; *Folt*, l. sz. 4; *Gyertyános* hallgatók nélkül.
24. **Solymos** (Maros), l. sz. 37. l. Bogdán Mózes; tanítói állomás nincs; tk. 8. u. p. Déva.
l. e. *Kecskedágya*, l. sz. 9; *Száliget*, l. sz. 2.
25. **Tordos**, l. sz. 112, l. Bartha Lajos; tk. 14. t. sz. 14. tan. Vén Mihály; u. p. Szászváros.

II. Gy.-fehérvári egyházmegye.

Fekszik Alsófehérmegyében.

Ez egyházmegyében van 12 anya- és 16 leányegyház; lelkek száma: 2889, tanulók száma: 406.

Főgondnok: br. Kemény István.

Algondnokok: Barcsay Ákos.

br. Kemény László.

Esperes: Elekes Károly, gy.-fehérvári lelkész.

Egyházmegyei jegyző: Elekes György, m.-igeni lelkész.

Törvényszéki jegyző: Tókos Sándor, vajasdi lelkész.

Közügyigazgató: Gruzda Domokos, tövisi lelkész.

Egyházak:

1. **Abrudbánya**, l. sz. 446. l. Molnár Albert, t. sz. 71.
t. Csékme József.

1. e. *Verespatak*, l. sz. 30.
2. **Benedek**, l. sz. 42. l. Farkas András, t. sz. 5, a lelkész tanít; u. p. Tövis.
3. **Borberek**, l. sz. 84. l. Tankó József, t. sz. 16. t. ifj. András Ferencz. u. p. Alvincz.
4. **Fehérvár** (Gyula-) l. sz. 611. l. Elekes Károly, t. sz. 64. t. Balogh Ferencz.
1. e. *Alsó-Maros-Váradja*, l. sz. 3. *Borbánd*, l. sz. 2. *Marospart*, l. sz. 9. *Szászsebes*, l. sz. 1.
5. **Igen** (Magyar), l. sz. 356. l. Elekes György, t. sz. 40. t. Kiss Elek.
1. e. *B.-Bocsárd*, l. sz. 9. *Czelna*, l. sz. 29. *Igenpatak*, l. sz. 5.
6. **Krakkó**, l. sz. 38. l. Bodor Lőrincz, t. sz. 3, a lelkész tanít, u. p. M.--Igen.
1. e. *Alsó-Gáld*, l. sz. 3.
7. **Sárd**, l. sz. 117, l. VeresSándor, t. sz. 19, t. Botos Dénes, u. p. M.--Igen.
8. **Tövis**, l. sz. 161, l. Gruzda Domokos, t. sz. 39, t. Székely László.
1. e. *Diód*, l. sz. 45.
9. **Zalathna**, l. sz. 138. l. Hadnagy Péter, t. sz. 25, a lelkész tanít.
10. **Vincz** (Al-) l. sz. 196. l. Péterfi László, t. sz. 35; az állami népiskolában tanulnak.
1. e. *Csóra*, l. sz. 41.
11. **Vajasd**, l. sz. 412. l. Tókos Sándor, t. sz. 76. t. Jakab Sándor, u. p. Tövis.
1. e. *Maros-Szent-Imre*, l. sz. 9.
12. **Vingárd**, l. sz. 91. l. Kolumbán János, t. sz. 13. t. Péter József, u. p. Szerdahely.
1. e. *Berve*, l. sz. 2. *Henningfalva*, l. sz. 4. *Drassó*, l. sz. 3. *Girbó*, l. sz. 2.

III. N.-enyedi egyházmegye.

Fekszik Alsó-Fehér-, Torda-Aranyos megyékben.

Ezen egyházmegyében van 32 anya-, 10 önálló és szorványosan 30 leányegyház.

Lelek száma: 18768. t. k. sz. 2606. t. sz. 1820.

Főgondnokok: Br. Kemény István.
mltsg. Tisza László.
mlgs. Pogány György.

Algondnokok: t. Gálfi István.
ifj. gr. Toroczka Miklós.
t. Szentpáli Ignác.

Esperes: Basa Mihály, harasztosi lelkész.

Jegyző: Hegedüs Lajos, gerendi lelkész.

Közügyigazgató: Sándor János, miriszlói lelkész.

Pénztárnok: Tóth Mózes, felvinczi lelkész.

Egyházak:

1. **Bágyon**, l. sz. 170. l. Darkó József; t. k. sz. 19. t. sz. 15. t. Bányai Lajos, u. p. Torda.
l. e. *Rákos*, l. sz. 23. *Kövesd*, l. sz. 6. *Várjalva*, l. sz. 5.
2. **Bükkös (M.-)**, l. sz. 666. l. Móré Károly; t. k. sz. 75. t. sz. 58. t. Zajzon József; u. p. M.-Ludas.
l. e. *Lándor*, l. sz. 9.
3. **Csán (M.-Nagy-)**, l. sz. 146. l. Sebestyén Áron; t. k. sz. 21. tanít a lelkész.
l. e. *F.-Detrehem*, l. sz. 12. *A.-Detrehem*, l. sz. 38. *M.-Kook*, l. sz. 22.
4. **Csekelaka**, l. sz. 430. l. Barta Elek; t. k. sz. 53. t. sz. 29. t. Balog János; u. p. M.-Ludas.

5. **Csombord**, l. sz. 223. l. Tóglás István; t. k. sz. 23. t. sz. 20. t. Molnár Ferencz u. p. N.-Enyed. l. e. *Bagó*, l. sz. 40.
6. **Csúcs** (M.-). l. sz. 185. u. p. M.-Ludas. Társegyház: *Koppánd*, l. sz. 129. A kettőben t. k. sz. 46, tanulnak a községi iskolában. Beszolgáló l. Pap Dávid.
7. **Décse** (M.-) l. sz. 320 ny. l. Vásárhelyi Mihály; r. l. Horváth Sándor; t. k. sz. 48. t. sz. 39. Péter István. u. p. Felvincz.
8. **Egerbegy**, l. sz. 1260. l. Barabás József; t. k. sz. 134. t. sz. 129. f. t. Székely Dani, l. t. Szabó Pál; u. p. Gyéres.
9. **Enyed** (Fel-), l. sz. 289. l. Veres Kálmán; t. k. sz. 44. t. sz. 27. t. Gál József; u. p. N.-Enyed. l. e. *T.-Szentgyörgy*, l. sz. 117. t. k. sz. 21. t. sz. 19. t. András Ferencz; u. p. Toroczko.
10. **Földvár** (Sz.-) l. sz. 68. l. Benkő Ferencz; t. k. sz. 14. tanít a lelkész.
11. **Gerend**, l. sz. 528. l. Hegedüs Lajos; t. k. sz. 43. t. sz. 30. t. Székely György; u. p. Gyéres. l. e. *S.-Szentmárton*, l. sz. 2. *Ar.-Lóna*, l. sz. 8.
12. **Gombás**, l. sz. 164. l. Vásárhelyi László, t. k. sz. 28. tanít a lelkész; u. p. N.-Enyed.
13. **Gyéres** (Ar.-), l. sz. 629. l. Zatureczky Károly; t. k. sz. 80. t. sz. 70. t. Miklós Sándor. l. e. *Szentkirály*, l. sz. 25.
14. **Hadrév**, l. sz. 123. l. Vajna Áron; t. k. sz. 14. t. sz. 11. tanít a lelkész; u. p. M.-Ludas. Társegyház: *M.-Gezse*, l. sz. 56. l. e. *Kecze*, l. sz. 5.
15. **Harasztos**, l. sz. 910. l. Basa Mihály; t. k. sz. 130. t. sz. 120. t. nincs; u. p. Felvincz.
16. **Istvánháza**, l. sz. 393. l. Aszalós György; t. k. sz. 44. t. sz. 34. tanít a lelkész; u. p. M.-Ludas. l. e. *Czintos*, l. sz. 31. *Péterlaka*, l. sz. 3.

17. **Kapud**, l. sz. 133. l. Bekő Mózes; t. k. sz. 17. tanulnak a községi iskolában; u. p. Tövis.
18. **Kercsed**, l. sz. 570. l. Zsigmond Lajos; t. k. sz. 72. t. sz. 59. t. Horváth Samu; u. p. Felvincz.
19. **Keresztur**, l. sz. 461. l. Gergelyfi György; t. k. sz. 62. t. sz. 49. t. Balog Károly; u. p. M.-Ludas.
20. **Kocsárd**, l. sz. 774. l. Sükösd Ferencz; t. k. sz. 120. t. sz. 94. t. Keresztes Lajos; u. p. Felvincz.
l. e. *Vajdaszeg*, l. sz. 10.
21. **Lőrinczréve**, l. sz. 181. ny. l. Benedek Dénes; beszolgáló l. Málnási Károly, t. k. sz. 23. t. sz. 21. t. Benedek Gyula; u. p. N.-Enyed.
l. e. *Béld*, l. sz. 13. *Megykerék*, l. sz. 2. *Orbó*, l. szám 5.
22. **Mirisló**, l. sz. 272, l. Sándor János; t. k. sz. 69. t. sz. 54. t. Molnár Samu; u. p. N.-Enyed.
23. **Nagylak**, l. sz. 356. l. Papp Dávid; t. k. sz. 45. t. sz. 26. t. Orbán József; u. p. Felvincz.
l. e. *Káptalan*, l. sz. 12. *Ispánlaka*, l. sz. 8.
24. **Ózd**, l. sz. 829, Zajzon Károly; t. k. sz. 81. t. sz. 46. t. Török István; u. p. M.-Ludas.
25. **Polyán**, l. sz. 420. lelkészi áll. üres; t. k. sz. 40. t. sz. 28. t. Mátyás Mihály; u. p. Torda.
26. **Szentmihályfalva**, l. sz. 410. l. Miklósi József; t. k. sz. 68. t. sz. 66. t. Mihályfalvi Samu u. p. Torda.
27. **Torda (Ó.)** l. sz. 3020. l. Fűzi Sándor, Kovács János; t. k. sz. 435. t. sz. 269. f. t. Kovács János és Molnár Márton; l. t. Mezei András.
l. e. *Szind*, l. sz. 6.
28. **Torda (Új-)**, l. sz. 1953. l. Kállai Sándor; t. k. sz. 363. t. sz. 154. f. t. Csákány Károly; l. t. Fekete János.
29. **Túr**, l. sz. 184. l. Kocsis Dénes; t. k. sz. 26. tanulnak a községi iskolában; u. p. Torda.
l. e. *Bányabükk*, l. sz. 18. *Mikes*, l. sz. 3. *Komjatszég*, l. sz. 3.

30. **Újfalú**, l. sz. 68. l. Málnási Károly; t. k. sz. 8. t. sz. 3. t. nines. u. p. Nagyenyed.
Társegyház: *Szentkirály*, l. sz. 163. t. k. sz. 41. t. sz. 23. t. Kali Béni.
l. e. *Tompaháza*, l. sz. 13.
31. **Ujvár** (Maros-), l. sz. 675. l. Földes György; t. k. sz. 55. tanulnak a községi iskolában.
l. e. *Csesztve*, 48.
32. **Vincz** (Fel-), l. sz. 1118. l. Tóth Mózes; t. k. sz. 234. t. sz. 148. f. t. Agyagási Sándor; l. t. Mak-kai Márton.
l. e. *Vörösmart*, l. sz. 4.

IV. Kolozsvári egyházmegye.

Fekszik szab. kir. Kolozsvár városa és Kolozsmegye területén.

Ez egyházmegyében van 1 anya- és 1 leányegyház. A lelkek száma: 8806; tanulók száma: 933.

Főgondnok: Nagy Péter, püspök és kir. tanácsos

Egyházmegyei főgondnok: Incze Mihály.

algondnokok: gr. Bánffy Béla,
dr. Szűcs Emil,
Szász Gerő, első pap és esperes.

Ügyvéd: Bodor Pál.

Gazda-gondnok: Szentpéteri János.

Esperes: Szász Gerő.

Jegyző: Szász Domokos.

Közügyigazgató: Baló Sándor.

Egyházak:

Kolozsvár, l. sz. 8675. t. sz. 914, kik közül az egyházi népiskolákban: tanul 583.

Lelkészek: Szász Gerő, Szász Domokos, Baló Sándor, Herepei Gergely.

Énekvezetők: a belső templomban: Szász Lajos; a külső templomban: Tóth Tamás.

l. e. *Szamosfalva*, l. sz. 131. t. sz. 19. t. Máthé József.

I s k o l á k :

- a) Belvárosi leányiskola, t. sz. 42. Vezértanítónő: Vadas Zsuzsánna; tanítónő: Békési Lilla. Iskolafelügyelő: Herepei Gergely. Az iskolaszék szekciójának tagjai: Kozma József, Paal Ferencz, Jenei Viktor, Sárkány Ferencz, Burekhárdt Ágoston, Vadas Zsuzsánna.
- b) Külmagyarutczai vegyes iskola, t. száma 196. Tanítók: Szentgyörgyi Lajos és Barabás Károly; munka-tanítónő: Szentgyörgyi Lajosné. Iskola felügyelő: Baló Sándor. Isk. szék tagjai: Parádi Kálmán, Benedek Samu, Kilin Miklós, ifj. Tárkányi Márton, és Szentgyörgyi Lajos.
- c) Hidelvei vegyes népiskola, t. sz. 133. Tanító: Benedek József; munka-tanítónő; Benedek Józsefné. Isk. felügyelő: Szász Gerő. Iskolaszék tagjai: Szász Béla, Felméri Lajos, Biró Mihály, Kőmőcsi Márton, és a tanító.
- d) Hidelvei elemi iskola, I. oszt. t. sz. 84. Tanító: Dézsi László. Iskola felügyelő: Szász Gerő. Iskola szék tagjai: Hegedüs István, Paal Ferencz, Kilin Márton, Ilyés Márton és a tanító.
- e) Hidelvei óvoda és gyermekkert, vezér-tanítónő: Dézsi Lászlóné, szül. Péter Anna, t. sz. 75. Iskola felügyelő: Szász Gerő. Az iskolaszék tagjai a d) alatti iskolánál levők.

f) A múzeum-utcai gyermekkert. A gyermekkert vezetője: D a r k ó O t t i l i a ; segéd özv. Gyéresi Gergelyné; t. sz. 53. Iskola felügyelő: Szász Domokos. Iskolaszék tagjai: Jancsó Lajos, Kiss Sándor, Bartha János és L. Bányay Károly.

Jegyzés. Az egyes iskoláknál működő szekciók együtt alkotják a teljes iskolaszéket, melynek elnöke egyházmegyei főgondnok: Incze Mihály; alelnöke: Szász Gerő, esperes; jegyzői: Benedek Sámuel és Dézsi László.

V. Kolozs-kalotai egyházmegye.

Fekszik Kolozs-, Torda-Aranyos és Szilágymegye területén.

Ez egyházmegyében 39 anya-, 16 leányegyház van; lelkek száma 23,502 t. száma 2250.

Főgondnokok: gr. Csáky György.

mlgs. Lészai Ferencz, l. M.-Gorbón.
u. p. M.-Nádas.

mlgs. Lészai Lajos, l. M.-Gorbón.
u. p. M.-Nádas.

Algondnok: t. Szentiványi Ferencz, l. Türebén.
u. p. M.-Nádas.

Esperes: Szakács István, sz.-lónai lelkész.

Főjegyző: Benedek Pál, m.-bikali lelkész.

Közügyigazgató: Gillyén János, körösfői lelkész.

Aljegyző: Timár Lajos, mérai lelkész.

Egyházak:

1. **Almás** (Nagy-), l. sz. 560. l. Bod László; t. sz. 52.
t. Benedek János.

1. e. *Bábony*, l. sz. 103. t. sz. 16. t. Dévai Mihály.
Vármező, l. sz. 45.
2. **Ajton**, l. sz. 550. l. Kolozsvári Antal; t. sz. 58.
t. ifj. Fazakas István; u. p. Torda.
l. e. *Röd*, l. sz. 27.
3. **Bikal** (Magyar-), l. sz. 708. l. Benedek Pál; t. sz.
121. t. Tulogdi István; u. p. B.-Hunyad.
4. **Buda** (B. Ó-) **Diós**-sal, l. sz. 180. lelkeszi állomás üres.
t. sz. 41. t. Sárközi Károly; u. p. Kolozsvár.
5. **Damos**, l. sz. 146. l. Gyulai Miklós, t. sz. 25. t. ál-
lomás üres. u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Jákótelke*, l. sz. 205. t. sz. 22. t. Viski József.
6. **Darócz** és **Bogártelke**, egyesült egyházak. l. sz. Daró-
czon 162. l. Biró Sándor; t. sz. 29. t. állomás
üres. **Bogártelkén** l. sz. 289. t. sz. 59. t. Csá-
kány Károly; u. p. Egeres.
7. **Egeres**, l. sz. 105. l. Sófalvi Miklós; t. sz. 18. t.
Kálmán István.
8. **Fenes** (Oláh-), l. sz. 690. l. Sebestyén Ferencz; t.
sz. 92. t. Somogyi Károly u. p. Gyalu.
9. **Fejérd**, l. sz. 300. l. Bodola Dénes; t. sz. 33. t.
Nagy Ferencz; u. p. Kolozsvár.
10. **Gyalu**, l. sz. 820. l. Deési Gyula; a tanulók az állami
iskolában tanulnak, énekvezér Szabó Mihály.
11. **Györgyfalva**, l. sz. 920. l. Barabás Sámuel; t. sz.
152. t. id. Fazakas István; u. p. Kolozsvár.
12. **Hunyad** (Bánffy-), l. sz. 2382. l. Ignác Károly; a
tanulók az állami iskolában tanulnak; énekvezér Csoma Péter.
13. **Inaktelke**, l. sz. 546. l. Miklósi József; a tanulók a
községi iskolában tanulnak. u. p. Egeres.
14. **Kapus**, (Nagy-) l. sz. 642. l. Benedek Sándor; t. sz.
85. t. Jónás József. u. p. Gyalu.
l. e. *Kapus*, (Kis-) l. sz. 391. t. sz. 38. t. Tatai
Ferencz.
15. **Kajántó**, l. sz. 258. l. Domján János; t. sz. 32. t.
Nyirő József; u. p. Kolozsvár.

- l. e. *Kóród*, l. sz. 70; énekvezér és előkönyörgő Bartha Albert. t. sz. 8.
16. **Ketesd**, l. sz. 337. l. Almási László t. sz. 52. t. Mátyás Miklós; u. p. B.-Hunyad.
17. **Kolozs**, l. sz. 624. l. Borsos Sándor; t. sz. 118. t. Nagy Sámuel.
18. **Körösfü**, l. sz. 780. l. Gillyén János; t. sz. 91. t. állomás üres. u. p. B.-Hunyad.
19. **Középlak**, l. sz. 498. l. Jósa Sámuel; t. sz. 54. t. Déesy Lőrincz; u. p. Nagymás.
- l. e. *Tamásfalva*, l. sz. 34. *Nyércze*, l. sz. 23.
20. **Léta** (Magyar-), l. sz. 337. l. Szakács János; t. sz. 56. t. Vitmajer Leopold; u. p. Al-Jára.
21. **Lóna** (Szász-), l. sz. 794. l. Szakács István; t. sz. 154. t. Kelemen Ferencz; u. p. Gyalu.
- l. e. *Fenes* (Szász-), l. sz. 18.
22. **Magyarókereke**, l. sz. 240, l. Fazakas András; t. sz. 30. t. Péter Pál.
23. **Mákó**, l. sz. 977. l. Valler József; énekvezér Lőrincz Ferencz; a tanulók a községi iskolában tanulnak. u. p. Egeres.
24. **Méra**, l. sz. 896. l. Timár Lajos; t. sz. 115. t. id. Tamás Daniel; u. p. Magyar-Nádas.
- l. e. *Magyar-Nádas* l. sz. 56.
25. **Monostor** (M.-Gyerő-), l. sz. 590, lelkészi állomás üres; t. sz. 80. t. Nyilas Károly; u. p. B.-Hunyad.
26. **Nyárszó**, l. sz. 299. l. Fazakas Lajos; t. sz. 44. t. állomás üres; u. p. B.-Hunyad.
- l. e. *Sárvásár*, l. sz. 291. t. sz. 62. t. Nyirő Lajos.
27. **Pata**, lélek szám: 79. l. állomás üres; t. sz. 11. t. Dani Lőrincz; u. p. Kolozs.
- l. e. *Kara*, l. sz. 45.
28. **Petri** (Kis-) l. sz. 290. l. Viski Sándor; t. sz. 60. t. Antal György; u. p. N.-Almás.
29. **Petri** (Nagy-), l. sz. 206. l. állomás üres; t. sz. 36. t. Meszta Lajos; u. p. Nagymás.
30. **Szentkirály** (Kalota-) és **Zentelke** egyesült egyházak, l. sz. K.-Szentkirályon 549, Zentelkén 577. l. Viski

- Zsigmond; énekvezér Csoma Zsigmond, ki egyszer-smind az állami iskolában tanító, u. p. B.-Hunyad.
31. **Szentlászló**, l. sz. 1063. l. Domján Ferencz; énekvezér Mórítz István, ki egyszer-smind a községi iskolában tanító, hol a tanulók tanulnak, u. p. Gyalu.
32. **Sztána**, l. sz. 264. l. Antal Domokos; t. sz. 29. ny. t. Kolesár Lajos; r. t. Bálint András, u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Farnas*, l. sz. 202. t. sz. 21. t. Déési Domokos.
33. **Szucsák**, l. sz. 455. l. Kónya József; t. sz. 64. t. Botha József; u. p. Kolozsvár.
34. **Türe**, l. sz. 456. l. Jónás Elek; t. sz. 64. t. Both István; u. p. Magyar-Nádas.
l. e. *Magyar-Gorbó*, l. sz. 8.
35. **Zsobok**, l. sz. 605, l. Mike Lajos; t. sz. 87. t. állomás üres; u. p. B.-Hunyad.
36. **Jára**, l. sz. 135 l. Balázs István; t. sz. 21. tanít a lelkész.
l. e. *Ércpataka*, l. sz. 20. *Kisbánya*, l. sz. 12.
37. **Valkó** (Magyar-), l. sz. 624. l. Mihály Elek; énekvezér Csiki István, ki egyszer-smind a községi iskolában tanító; u. p. B.-Hunyad.
l. e. *Incel*, l. sz. 11.
38. **Vásárhely** (Győr-), l. sz. 208. l. Ágoston György; t. sz. 38. t. Erszényes István; u. p. Egeres.
39. **Vista**, l. sz. 877. l. Kónya János; tk. sz. 97. t. sz. 97. t. ifj. Tamás Dániel; u. p. M.-Nádas.
l. e. *Szentpál*, l. sz. 24.

VI. Sz.-szolnoki egyházmegye.

Fekszik Szilágymegye területén.

Ez egyházmegyében van 65 anya- és 20 leányegyház; lélek szám 46,523, tankötelesek 5774, feljárók 4436, ismétlődő kötelesek 2235, ezekből ismételt 1160, felsőbb iskolába jár 243.

Főgondnok: br. Bánffy Albert.

Algondnokok: br. Wesselényi Miklós.

br. Györfi Lajos.

t. Toka Zsigmond.

Esperes: Szabó Pál, diósadi lelkész.

Főjegyző: Biró Károly, tasnádi lelkész.

Közügyigazgató: Kiss Albert, kémeri lelkész.

Aljegyző: helyettesített Szász Ferencz, kusalyi lelk.

Özv. árvai pénztárnok: Viski Pál, zoványi lelkész.

Közpénztárnok: Magyarósi István, zilahi lelkész.

Egyházak:

1. **Ákos**, l. sz. 910. l. Kelemen Endre, tk. 87. t. 78. ism. köt. 40. t. 26. felsőbb iskolába 6. tan. Nagy József.
2. **Ardó**, l. sz. 396. l. Pataki Károly; tk. 52. t. 48. ismk. 12. tanító Tóth Mihály; u. p. Sülelmed.
3. **Bagos**, l. sz. 999. l. Boros Lajos; tk. fu 70. t. 42. ismk. fu 30. t. 30. felsőbb tanodában 5. fitan. org. Somogyi Sámuel; tk. leány 45. t. 45. ismk. 13. t. 13. l. tan. Nagy Lajos; u. p. Sz.-Somlyó.
l. e. *M.-Valkó*, l. sz. 115. lev. áll. üres; tk. 12. ismk. 5. u. p. Sz.-Somlyó.
4. **Balla**, l. sz. 922. l. Dobai Lajos; tk. 115. t. 72. ismk. 52. t. 22. t. Bartha Lajos; u. p. Varsolecz.
5. **Bogdánd**, l. sz. 920. l. Dombi Lajos; tk. 92, t. 75. ism. köt. 56. t. 16. t. i.j. Somogyi Károly; u. p. Hadad.
6. **Borzás**, l. sz. 316. l. Nagy Zsigmond; tk. 44. t. 39. ismk. 10. t. —, tan. id. Szőcs Károly; u. p. Sz.-Somlyó.
7. **Böősháza**, l. sz. 223. l. Juhász Mihály; tk. 52. t. 30. ismk. 15. t. —, tan. Adi József; u. p. Sz.-Cseh.
8. **Bülgezd**, l. sz. 390. ny. lelk. Szilágyi Márton; beszélgál a nagyfalusi lelkész; tk. 57. t. 40. ismk. 17. t. 10. az iskola községi; kántor Pál Domokos; utolsó posta Sz.-Somlyó.

9. **Csaholy** (M.-), l. sz. 730. l. Rózsa Károly, tk. 85. t. 59. ismk. 33. t. —, tan. Veress Ferencz; u. p. Tasnád.
10. **Cseh** (Szilágy-), l. sz. 1703. l. Fábíán Dániel; tk. fiuk 99. t. 76. ismk. 27. t. 18. fitan. és org. Bányai József; tk. leányok 63. t. 57. ismk. 57. t. 20. l. tan. Hari Ferencz; fels. isk. 1.
11. **Deésháza**, l. sz. 616. lelk. áll. üres; tk. 57. t. 57. ism. köt. 33. t. 12. tan. Nagy Sámuel; u. p. Sz.-Cseh.
12. **Diósad**, l. sz. 1331. l. Szabó Pál; tk. 143. t. 103. ismk. 69. t. 63, tan. Veress József; u. p. Sz.-Szt.-Király. l. e. *M.-Baksa*, l. sz. 51. tk. 2. ismk. 3. tan. még nincs. *Haraklány*, l. sz. 10. u. p. Zilah.
13. **Doba** (Nagy-) és **Doba** (Kis-), egyesült egyházak, az elsőben l. sz. 269. a másodikban 483. l. Botka Károly; tk. az elsőben 37. t. 16. ismk. 21. t. 18. felsőbb iskolában l. t. Lénárd Sándor; tk. a másodikban 61. t. 41. ismk. 28. t. 21. felsőbb isk. 2. tan. Bátori György; u. p. Sz.-Szentkirály.
14. **Egrespatak**, l. sz. 271. l. Lőfi Pál; tk. 37. t. 29. ism. köt. 23. t. 14. tan. Kiss Mózes; u. p. Zilah.
15. **Goroszló** (M.-), l. sz. 410. l. Técsi József; tk. 62. t. 44. ismk. 20. t. 8. felsőbb iskolába jár 1. tanítói állomás üres; u. p. Varsolez.
16. **Görcsön**, l. sz. 420. l. Aracs Endre; tk. 44. t. 30. ism. köt. 23. t. 16. felsőbb isk. 1. tan. Nagy György; u. p. Zilah. l. e. *Czigányi*, l. sz. 10. tk. 2. fels. isk. 2. tan. nincs.
17. **Hadad**, l. sz. 878. l. Benkő Lajos; tk. 150. t. 101. ismk. 42, t. 20. felsőbb isk. 2. tan. Gocz Dénes.
18. **Horváthi-Petenye**, l. sz. 362. l. Szilágyi Mihály; tk. 35. t. 33. ismk. 11. t. 6. felsőbb isk. 4. tan. Horváth Endre; u. p. Kraszna.
19. **Ilosva**, l. sz. 495. l. Galló József; tk. 43. t. 43. ism. köt. —, t. —, tan. Erszényes István; u. p. Sz.-Somlyó.
20. **Ipp**, l. sz. 735. l. Juhász György; tk. 98. t. 94, ism. köt. 30. t. 27. az isk. községi, kántor Bene Ambrus; u. p. Zovány.

21. **Kávás** (Ér-), l. sz. 129. lelkészi állomás üres; tk. 16. t. sz. 15. ismk. 5. t. 5. tan. Csató-Géza.
22. **Keczel** (M-), l. sz. 448. l. Rácz Péter; tk. 55. t. 45. ismk. 18. t. 12. tan. Gál Elek; u. p. Kraszna.
23. **Kémer**, l. sz. 1914. l. Kiss Albert; tk. 250. t. 172. ismk. 191. t. 95. az iskola községi; kántor Marosi József; u. p. Széplak (Biharmegyében).
l. e. *Zálnok*, l. sz. 47. tk. 7. ismk. 3. u. p. Tasnád.
24. **Keresztur** (Szilágyfő-) l. sz. 437. l. Fehér György; tk. 44. t. 43. ismk. 11. t. 9. felsőbb isk. 2. tan. áll. üres.
l. e. *Nyírsid*, l. sz. 47. t. sz. 6. u. p. Zilah.
25. **Körös** (Ér-) l. sz. 236. l. Fogarasi László; tk. 28. t. 19. ismk. 18. t. 10. tanít a lelkész. u. p. Tasnád.
26. **Kraszna**, l. sz. 2173. l. Bakcsi Sándor; tk. 239. t. 187. ismk. 57. t. 39. fels. isk. 3. fitan. Kiss Lajos, leány-tanító Balog Mihály.
27. **Kusaly**, l. sz. 289. l. Szász Ferencz; tk. 23. t. 19. ism. köt. 16. t. 10. tan. ifj. Szócs Károly.
l. e. *Erked*, l. sz. 399. tk. 42. t. 32. ismk. 26. t. 18. tan. Nagy Ferencz; u. p. Hadad.
28. **Lele**, l. sz. 775. l. Kovács Sándor; tk. 67. t. 63. ism. köt. 13. t. 7. tan. Kapronczai Benő; u. p. Hadad, felső isk. 1.
29. **Lecsmér**, l. sz. 208. l. Fazakas Mihály; tk. 35. t. 29. ismk. 16. t. —, tanítói áll. üres; u. p. Szépiak (Biharmegye.)
30. **Lompért**, l. sz. 541. l. Fejér Ferencz; tk. 103. t. 72. ismk. 31. t. —, tan. áll. üres; u. p. Sz.-Somlyó.
31. **Menyő**, l. sz. 354. l. Molnár Miklós; tk. 47. t. 44. ism. köt. 26. t. 21. tan. Varga János; u. p. Sz.-Szentkirály.
32. **Mihályfalva** (Kraszna-), l. sz. 534. l. Költő László; tk. 57. t. 49. ismk. 16. t. 12. tan. Séra János; u. p. Ákos.
l. e. *Czégény* (Kraszna-), l. sz. 76. tk. 10, t. 10. tan. Szakács József; u. p. K.-Darócz. (Szathmármegye.)
33. **Mindszent** (Ér-), l. sz. 224. l. Török Ferencz; tk. 18. t. 18. ismk. 5. t. 5. tan. Keizler Sándor; utóposta Érkvás.

1. e. *Girólt (Ér.)* 1. sz. 19. tk. nincs.
34. **Mocsolya**, 1. sz. 616. l. Biró Károly; tk. 70. t. 56. ismk. 40. t.—, tan. Szőcs Sámuel; u. p. Hadad.
35. **Monó**, 1. sz. 475. l. Soós Károly; tk. 56. t. 32. ismk. 19. t. 8. felsőbb isk. 5. tan. áll. üres; u. p. Sülelmed.
1. e. *Egerhát*, 1. sz. 54. tk. 14. t. 14. benne vannak az ismétlők is, kik mindennap járnak; tan. Molnár Miklós; u. p. Sz.-Cseh.
36. **Nádasd** (Hadad-), 1. sz. 693. l. Vass Sámuel; tk. 89. t. 58. ismk. 33. tan. áll. üres. u. p. Hadad.
37. **Nagyfalu** (Szilágy-), 1. sz. 1038. l. Pungur Gyula; tk. 181. t. 149. ismk. 73. t. 49. a gyermekek részint községi, részint felekezeti iskolába járnak. Kánt. tanító Jakab Zsigmond; 1. tan. áll. üres. u. p. Sz.-Somlyó.
38. **Nagymon**, 1. sz. 119. l. Sebess György; tk. 25. t. 19. ismk. 19. t. 9. tan. Parlagi Elek; u. p. Sz.-Szl.-Király.
1. e. *Szentkirály (Szilágy-)*, 1. sz. 168. tk. 15. t. 15. ismk. 6. t. 1. isk. községi. Kántor Gimesi Miklós. — *Debren*, 1. szám 21. tankötelesek: 5. tanul 3 Szentkirályon.
39. **Paczal** (Nagy-), 1. sz. 585. l. Tóth Imre; tk. 65. t. 43. ismk. 7. t.—, tan. Gál Károly; u. p. Margitta (Biharm.)
1. e. *Paczalusa*, 1. sz. 218. tk. 46. t. 38. ismk. 3. t. 3. tan. Szabó János; u. p. Margitta (Biharmegyében).
40. **Pauit**, 1. sz. 338. l. Domján Sándor; tk. 41. t. 28. ismk. —, ny. tan. Gál Jonáthán; u. p. Zilah.
41. **Pelekeszi**, 1. sz. 587. l. Kiss Pál; tk. 52. t. 43. ismk. 13. t. 2. tan. Orosz Miklós; u. p. Tasnád.
42. **Peér**, 1. sz. 897. l. Surányi Gyula; tk. 105. t. 80. ismk. 40. t. 20. fitan. kántor Szombati Károly; 1. tan. Salánki Zsigmond;
43. **Perecsen**, 1. sz. 951. l. Gáspár János; tk. 124. t. 90. ismk. 50. t. 40. felsőbb iskolába jár 2; tanító Pap György; u. p. Sz.-Somlyó.
44. **Ráton**, 1. sz. 301. l. Vass Lajos; tk. 46. t. 46. ismk. 7. t. 7. községi az iskola; kántor Kövendi Károly; u. p. Kraszna.

45. **Récse**, l. sz. 251. lelk. áll. üres; tk. 20. t. 15. ismk — tan. Bagosi Miklós; u. p. Varsolcz.
46. **Sámson** (Szilágy-), l. sz. 854. l. Kozma Ferencz; tk. 86. t. 34. ismk. 58. t.—, felsőbb iskolába járt 2. tan. Veress Ferencz; u. p. Hadad.
47. **Sarmaság**, l. sz. 1072. l. Elek Károly; tk. 114. t. 93. ismk. 38. t. 27. tan. Kádár Ferencz; u. p. N.-Dersida. l. e. *Kövesd*, l. sz. 67. tk. 9. tan. áll. üres.
48. **Somlyó** (Szilágy-), l. 1410. l. Nagy László. tk. 166. t. 151. ismk. 80. t. 59. fels. isk. 12. az iskola községi; kántor Péntek József.
49. **Sülelmed**, l. sz. 81. l. Kiss Pál; tk. 10. t. 7. ismk. 1. t. 1. tanít a lelkész.
l. e. *Czikó*, l. sz. 110. tk. 15. t. 13. ismk. nincs; ideiglenes tanító Szalontai Ferencz; u. p. Sülelmed.
50. **Szakácsi**, l. sz. 917. l. Szentkirályi László; tk. 87. t. 71. ismk. 57. t. 48. tanítók Verestói György és Csákány József.
51. **Szántó** (Tasnád), l. sz. 125. l. Kovács Ferencz; tk. 28. t. 21. ismk. 12. t. 4. ideiglenesen a lelkész tanít; felsőbb iskolába jár l.
l. e. *Szilvás*, l. sz. 9. tk. 3. tan. nincs; u. p. Tasnád.
52. **Szarvad**, (Tasnád-), l. sz. 310. l. Farkas Károly; tk. 42. t. 28. ismk. 8. t.—, t. Szelesztin Antal; u. p. Tasnád.
53. **Szentkirály** (Ér-), l. sz. 530. l. Kovács Károly; tk. 51. t. 36. ismk. —, t. —, tan. Bogdán Lajos; u. p. Tasnád.
54. **Szeér**, l. sz. 668. l. Incze Ferencz; tk. 93. t. 50. ism. köt. 26. t. 20. tan. Técsi István; u. p. Hadad.
55. **Szilágyseg**, l. sz. 154. l. Ferenczi Gyula; tk. 14. t. 9. ismk. 6. t. 6. felsőbb iskolába jár 1. tan. Sarkadi Antal; u. p. Sz.-Oseh.
56. **Szodoró** (Er-), l. sz. 221. l. Fazakas Ferencz, tk. 18. t. 18. ismk. 9. t. 9. tan. Tóth Péter; u. p. Kávás.
l. e. *Hatvan* (Ér-) l. sz. 120. tk. 15. t. 15. ismk. 4. t. 4. tan. Szabó Elek; u. p. Kávás.

57. **Szödemeter**, l. sz. 67. l. Kaesóh Albert; tk. 5. t. —, ismk. —, tanítva a lelkész; u. p. Tasnád.
58. **Tasnád**, l. sz. 1370. l. Biró Károly; tk. 111. t. 90. ismk. 66. t. 51. magántanuló 6. fels. isk. 4. fitan. áll. üres. leányt. kántor id. Somogyi Károly.
59. **Ujlak** (Somlyó), l. sz. 401. l. Baló József; tk. 39. t. 23. ismk. 34. t. 17. tan. Fodor Lajos; u. p. Somlyó.
60. **Zilah**, l. sz. 4807. ny. l. Fogarasi István; r. l. Magyarósi István, egy lelk. áll. üres. tk. 720. t. 608. ismk. 320. t. 64. a gymnasiumba jár 187. az iskolák községiék. Kántor Nagy Mihály.
61. **Zovány**, l. sz. 915, l. Viski Pál; tk. 93. t. 93. ismk. 38. t. 38. az isk. közs. kánt. Fötös János.
62. **Zsibó**, l. sz. 1137. l. Kún Károly; tk. 207. t. 112. ism. köt. 38 t. 16. kánt.-tan. Kispál Miklós.
1. e. *Udvarhely* (*Szamos*-), l. sz. 77. tk. 20. t. 14. ism. köt. 6. t. 4. tan. Bátori Dániel.
63. **Varsolcz**, l. sz. 656. l. Kemény István; tk. 72. t. 60. ismk. 30. t. 19. az iskola községi. kántor Beksi József.
64. **Vérvölgy**, l. sz. 564. l. Székely István; tk. 67. t. 58. ismk. 25. t. 19. fels. isk. 2. tanító Pap Sámuel; u. p. Szilágy-Szent-Király.
65. **Völcsök**, l. sz. 338. l. Osváth Lajos; tk. 50. t. 19. ism. köt. 12. t. 12. tan. Szikszai József; u. p. Sz.-Cseh.
1. e. *Ujlak* (*Szamos*), l. sz. 32. tk. 2. tanít a lelkész. *Vicsa*, l. sz. 11. tk. 1. u. p. Sülelmed.

VII. Deézi egyházmegye.

Fekszik Szolnok-Doboka-, Kolozsmegye és Szatmármegye területén.

Ez egyházmegyében van 28 anya- és 27 leányegyház; lelkek száma: 8817. Tanulók száma: 929.

Főgondnokok: br. Wesselényi Ferencz.
br. Bánffy Dániel.

Algondnokok: Biró Sándor.

Roth Pál.

Esperes: Nagy Lajos, dobokai lelkész.

Jegyző: Kónya László, hidalmási lelkész.

Aljegyző: Pap István, s.-m.-berkeszi lelkész.

Közügyigazgató: Kovács Sámuel, deézi lelkész.

Egyházak:

1. **Babutz-Fodorháza**, l. sz. 119. l. Rigó György; t. sz. 8. u. p. Pánczélécseh.
l. e. *Solyomkö*, l. sz. 15. *M.-Ujfalu*, l. sz. 20.
2. **Bádok**, l. sz. 124. l. Ferenczi József; t. sz. 18. tanít a lelkész. u. p. Válaszút.
3. **Berkesz**, l. sz. 349. l. Pap István; t. sz. 58. t. Czira Endre; u. p. N.-Somkút.
l. e. *Hosszúfalva*, l. sz. 142. t. sz. 28. t. Rácz Sándor; *Nagy-Somkút*, l. sz. 27. *Remete*, l. sz. 7.
4. **Borsa**, l. sz. 259. l. Jónás Bálint; t. sz. 38. a helybeli állami iskolába járnak; u. p. Válaszút.
5. **Deézsakna**, l. sz. 702. l. Szabó Sándor; t. sz. 122. a helybeli állami iskolába járnak; kántor Mátyás Boldizsár; u. p. Deézs.
6. **Doboka**, l. sz. 83. l. Nagy Lajos; u. p. Válaszút.
7. **Domokos**, l. sz. 740. l. Kontz István; t. sz. 75. a helybeli községi iskolába járnak; kántor Fábián Elek; u. p. M.-Lápos.
Sztrimbu és *Boitz* bányahelységek l. sz. 16.
8. **Eszmény**, l. sz. 120. l. Bántó Mihály; t. sz. 8. tanít a lelkész; u. p. Válaszút.
l. e. *Sz.-Kend*; l. sz. 72. t. sz. 5. *Tötör*, l. sz. 29. t. sz. 2. *Onok*, l. sz. 10. *Kecset*, l. sz. 56. *Szilvás*, l. sz. 11.
9. **Hidalmás**, l. sz. 148. l. Kónya László; t. sz. 17. a helybeli állami iskolában tanulnak.

1. e. *Drág*, l. sz. 28. az ide tartozó Almás és Egregy melletti hívek száma 197.
10. **Kaczkó**, l. sz. 40. l. állomás üres; u. p. Deézs.
1. e. *Szelecske*, l. sz. 102. t. sz. 20. t. á. üres. *Alör*, l. sz. 5. *Galgó*, l. sz. 97. *Blenke-Polyán*, l. sz. 27. *N.-Ilonda*, l. sz. 20. *Sósmező*, l. sz. 15. *Guga*, l. sz. 10. *Kapjon*, l. sz. 5.
11. **Keresztur**, (Ördög-) l. sz. 60. l. Szász Gergely; u. p. Pánczéléseh.
1. e. *Nagy-Esküllő*, l. sz. 30. *Kis-Esküllő*, l. sz. 40.
12. **Kérő**, l. sz. 148. l. Dósa Imre; t. sz. 11. t. Fülep Gáspár; u. p. Szamosujvár.
1. e. *Dengeleg*, l. sz. 43.
13. **Kide**, l. sz. 397. l. Tunyogi Béla; t. sz. 62. a helybeli állami iskolába járnak; kántor Érsek Sámuel; u. p. Pánczéléseh.
14. **Csomafája**, Kidével egyesült; l. sz. 139. t. sz. 13, u. p. Válaszut.
1. e. *Gyula*, l. sz. 80. t. sz. 7; *H.-Macskás*, l. sz. 71.
15. **Koltó**, l. sz. 445. l. Szabó Lajos; t. sz. 66. t. Os-vát Albert; u. p. N.-Bánya.
1. e. *Katalinfalva*, l. sz. 137. t. sz. 17.
16. **Kozárvár**, l. sz. 178. l. Nagy Dániel; t. sz. 23. t. Móses József; u. p. Deézs.
17. **Köblös** (Magyar-), l. sz. 134. l. állomás üres. t. sz. 10. t. Bartha András ideiglenesen; u. p. Pánczéléseh.
18. **Lápos** (Hagymás-), l. sz. 202. l. állomás üres; t. sz. 43. t. Debreczeni Károly; u. p. N.-Bánya.
19. **Lápos** (Magyar-), l. sz. 1101. l. Mátyás Zsigmond; t. sz. 95. a helybeli állami iskolába járnak; énektanító Nagy Ábel; u. p. M.-Lápos.
- Jegyzés.* A rohi, macska-mezői, csernafalva, kis-debreczeni, stojkafalvi és debreki hívek 20 számmal.
20. **Lóna** (Kendi-), l. sz. 363. l. Pánczél Ferencz; t. sz. 54. t. Szakács Miklós; u. p. Válaszut.
1. e. *Kis-Jenő*, l. sz. 10.

21. **Macskás** (Magyar-), l. sz. 184. l. állomás üres; t. sz. 22. tanító nincs; u. p. Kolozsvár.
22. **Néma**, l. sz. 130. l. Veress Károly; t. sz. 10. a lelkész tanít. u. p. Deézs.
23. **Ormány**, l. sz. 70. l. nincs; u. p. Szamosujvár.
l. e. *Girolt*, l. sz. 74.
24. **Pánczélcseh**, l. sz. 168. l. nincs; t. sz. 13. a helybeli községi iskolába járnak; kántor Szénási Károly.
l. e. *M.-Derzse*, l. sz. 90. t. sz. 8, magántanító tanít;
kántor Mihályi Sándor.
- Jegyzés.* R.-Keresztur, Völcs, Kecskháta, Vajdaháza 54 lélekkel ide tartoznak.
25. **Szinye**, l. sz. 55. l. Márton András; u. p. Alparét
l. e. *Mánya*, l. sz. 13. *Alparét*, l. sz. 14. *Csernek'*
l. sz. 5. *Osoj*, l. sz. 6. *Hagymás*, l. sz. 4. *Bezdéd'*
l. sz. 5. *Ó-Bogáta*, l. sz. 29. *M.-Bogáta*, l. sz. 10.
Semesgye, l. sz. 25.
26. **Töök** (Felső-), l. sz. 101. l. Almási Sámuel; t. sz. 8. a lelkész tanít; u. p. Pánczélcseh.
l. e. *Alsó-Töök* l. sz. 136. t. sz. 32. t. Czinege
Mihály.
27. **Zsombor** (Magyar-Nagy-), l. sz. 210. l. Püspöki Mihály; t. sz. 6. t. Bartha Áron.
l. e. *Zutor*, l. sz. nincs. *Kendermál*, l. sz. 10. *Dal*,
l. sz. 7, *Pusztá-Szent-Mihály*, l. sz. 39.
28. **Válaszút**, l. sz. 383. l. Balázs János; t. sz. 44. t. Nagy György.

VIII. Széki egyházmegye.

Fekszik Kolozs-, és Szólnok-Dobokamegyék területén.

Ez egyházmegyében 50 anya- és 48 leányegyház van;

Lelkek száma: 20.261, tanulóké: 1865.

Főgondnokok: B. Bánffy Dániel,
gr. Vass Albert,
mlgs. Földvári József.

Algondnokok: b. Inczédi Zsigmond és
gr. Wass Ádám.

Esperes: Báthori Dániel, széki lelkész;

Jegyző: Csiszár László, b.-váralyai lelkész;

Köztulajdonosok: Pergő Márton, v.-kamarási- és
Péter Antal apa-nagyfalusi lelkész.

Aljegyzők: Szabó József, magyar-légeni- és
Somkerek Miklós, széki lelkész.

Egyházak.

1. **Árpástó**, l. sz. 342. l. állomás üres; t. sz. 45. t. Brán József; u. p. Retteg.
2. **Bacza**, l. sz. 267. l. Ozsváth Gyula; t. sz. 36. id. t. Harangozó István; u. p. Retteg.
1. e. *Cs.-Mihályfalva*, l. sz. 114. t. sz. 16. t. Szabó Albert.
3. **Bethlen**, l. sz. 585. l. Csűrös József; t. sz. 60. t. Fekete Gergely; Az államiskolában tanulnak.
1. e. *Szeszárma*, l. sz. 26.
4. **Bonczhida**, l. sz. 559. l. Nagy Elek; t. sz. 60. t. Péterfi Ferencz; u. p. Válaszút.
5. **Borzás** (Magyar-), l. sz. 223. l. Csiszár Farkas; t. sz. 22. t. Székely János; u. p. Lekencze.
1. e. *Böd*, l. sz. 16. *Dellő Apáthi*, l. sz. 10. *Kétel*, l. sz. 7.
6. **Bodháza**, l. sz. 81. l. Dózsa Elek; t. sz. 7. a lelkész tanít; u. p. Mocs.
1. e. *Mocs*, l. sz. 226. t. sz. 22. t. Veres Mihály. Az államiskolában tanulnak.

7. **Bréte** (Szász-), l. sz. 192. l. Jakabházi Dániel; t. sz. 33. u. p. Bethlen. Az államiskolában tanulnak.
8. **Búza**, l. sz. 522. A lelk. állomás üresedésben van; t. sz. 51. t. Bota István; u. p. Czege.
9. **Czege**, l. sz. 124. l. állomás ürességben van; beszolgál a pujoni lelkész.
l. e. *Göcz*, l. sz. 64. t. sz. 13. ideigl. t. Kerekes János. *Császári*, l. sz. 14. *Vasas-Szt.-Iván*, l. sz. 7.
10. **Décse** (Magyar-), l. sz. 1467. l. Szentés István; t. sz. 137. t. Bartus György; u. p. Retteg.
11. **Devecser** (Nagy-), l. sz. 96. A szt.-mártoni pap felügyelete alatt; u. p. Sz.-Ujvár.
12. **Egyed** (Szt.-), l. sz. 70. a papi állom. üres; u. p. Szék.
13. **Feketelak**, l. sz. 325. l. Székely József; t. sz. 40. t. Balázs István; u. p. Sz.-Ujvár.
14. **Földvár**, l. sz. 290. A lelk. állomás üres; t. sz. 20. t. Vincze Ferencz; u. p. Sz.-Ujvár.
15. **Fráta** (Magyar-), l. sz. 123. l. Agyagási Gábor; t. sz. 16. t. Nagy Géza; u. p. Mocs.
l. e. *Berkenyes*, l. sz. 120. *Mező-Záh*, l. sz. 74. *Mező-Méhes*, l. sz. 107. *Czikút*, l. sz. 12. *Báld*, l. sz. 10. *Szopor*, l. sz. 5. *Szt.-Jakab*, l. sz. 11. *Tóhát*, l. sz. 11.
16. **Fűzes** (Ördöngös-), l. sz. 771. A lelkészi állomás üres; t. sz. 72. t. Bartus Elek; u. p. Sz.-Ujvár.
17. **Fűzkút**, l. sz. 56. l. Lakatos Károly; t. sz. 5. a lelkész tanít; u. p. Lekencze.
l. e. *Szt.-Mihálytelke*, l. sz. 11. *Bongárd*, l. sz. 8. *Lompért*, l. sz. 6.
18. **Ilosva** (Alsó-), l. sz. 150. a felső lelk. felügyelete alatt; u. p. Csicsó-Keresztúr.
19. **Kamarás** (Pusztá-), l. sz. 247. l. Szathmári János; t. sz. 21. t. Csia Lajos; u. p. Mocs.
l. e. *Kis-Sármás*, l. sz. 10. *Novoly*, l. sz. 5. *Kis-Czég*, l. sz. 5.
20. **Kamarás** (Vajda-), l. sz. 617. l. Pergő Márton; t. sz. 60. t. Vincze István; u. p. Mocs.

21. **Katona**, l. sz. 89. l. Nagy Elek; t. sz. 6. a lelkész tanít; u. p. Mocs.
l. e. *Nagy-Czég*, l. sz. 8.
22. **Kékes**, l. sz. 251. a papi állomás ürességben van; t. sz. 26. t. Veres Ferencz; u. p. Czege.
23. **Keszü**, l. sz. 323. l. Salamon György; t. sz. 35. t. Horváth Dániel; u. p. Mocs.
l. e. *O.-Gyéres*, l. sz. 15.
24. **Kudu**, l. sz. 239. l. Szathmari Sándor; t. sz. 25. u. p. Csicsó-Keresztúr. Az államiskolában tanulnak.
25. **Légen** (Magyar), l. sz. 76. l. Szabó József; t. sz. 6. A pap tanít; u. p. Mocs.
l. e. *Nagy-Gyeke*, l. sz. 81.
26. **Málom**, l. sz. 536. l. Balázs József; t. sz. 85. t. Máthé Dániel; u. p. Bethlen. Az államiskolában tanulnak.
27. **Margita** (Szt.-), l. sz. 221. l. Lénárd Sámuel; t. sz. 18. t. Szakács József; u. p. Retteg.
l. e. *Mikeháza*, l. sz. 4.
28. **Nagyfalu** (Apa-), l. sz. 195. l. Péter Antal; t. sz. 25. t. Tóth György; u. p. Bethlen.
29. **Nemegye** (Magyar-), l. sz. 625. l. Csejdi István; t. sz. 63. t. Bartha János; u. p. Középfalva. Az államiskolában tanulnak.
l. e. *Virágos-Berek*, l. sz. 5. *Köfarka*, l. s. 46. *Középfalva*, l. sz. 38. *O-Radna*, l. sz. 27. *Csépán*, l. sz. 1.
30. **Noszoly**, l. sz. 140. a feketelaki lelkész felügyelete alatt; t. sz. 15. ideigl. t. Czégér Miklós; u. p. Czege.
31. **Nyires** (Szász-), l. sz. 643. l. Vass György; t. sz. 64. t. Sebestyén Péter; u. p. Dézs.
l. e. *Szent-Benedek*, l. sz. 18.
32. **Ór** (Fel-), l. sz. 473. l. Veress Márton; t. sz. 63. Ideiglenes énekvezér Mártián Endre; u. p. Csicsó-Keresztúr. Az államiskolában tanulnak.
l. e. *Csicsó-Keresztúr*, l. sz. 16. *Négerfalva*, l. sz. 9. *Csicsó-Hagymás*, l. sz. 3
33. **Palatka** (Magyar-), l. sz. 300. l. Moóré Albert; t. sz. 28. a tanítói állomás üres; u. p. Mocs.

34. **Pujon**, l. sz. 157. l. Gullya János; t. sz. 18. ideiglenes fogadott tanító Salak Sándor; u. p. Szék.
l. e. *Szt.-Gothárd*, l. sz. 12.
35. **Retteg**, l. sz. 518. l. Köblös István; t. sz. 56.
t. Nagy Károly. Az államiskolában tanulnak.
36. **Sárvár**, l. sz. 24. l. Balogh András; t. sz. 4. A lelkész tanít; u. p. Somkerék.
l. e. *Szász-Fellak*, l. sz. 91. a levitai állomás üres. *Sajó-Keresztúr*, l. sz. 24. t. sz. 3. a s.-szt.-andrásai államiskolában tanulnak.
27. **Somkerék**, l. sz. 371. a lelkészi állomás ürességben van; t. sz. 44. t. Péterfi Károly.
38. **Szava**, l. sz. 85. a légeni pap felügyelete alatt. u. p. Szék.
l. e. *Ombuz*, l. sz. 11.
39. **Szt.-András** (Sajó-), l. sz. 138. a papi állomás ürességben van; beszolgál az alsó-balázsfalvi pap; t. sz. 21. fogadott énekvezér Ujhelyi Zsigmond; u. p. Somkerék. Az államiskolában tanulnak.
40. **Szent-Márton** (Szépkenyerü), l. sz. 411. l. Szabó József; t. sz. 41. t. Tamás Ferencz; u. p. Sz.-Ujvár.
l. e. *O.-Vásárhely*, l. sz. 51. *Erdő-Szombattelke*, l. sz. 9.
41. **Szék**, l. sz. 2438. l. Báthori Dániel és Somkerek Miklós; t. sz. 215. Dózsi Sámuel fiú-, Sipos József leánytanító.
42. **Szováth** (Alsó-), l. sz. 496. l. Gáspár Sámuel; t. sz. 45. t. Botha Miklós; u. p. Mocs.
l. e. *Arany-Kút*, l. sz. 50. *M.-Kályán*, l. sz. 67. a v.-kamarási lelkész gondozása alatt van.
43. **Szilvás** (Víz-) l. sz. 50. a papi állomás ürességben van; u. p. Szamosujvár.
l. e. *Nagy-Iklód*, l. sz. 21. *Kis-Iklód*, l. sz. 84. t. sz. 11.
t. Török Károly.
44. **Udvarhely** (Sajó-), l. sz. 80. a brétei pap felügyelete alatt van.
45. **Ujvár** (Szamos-), l. sz. 415. a várbeli lelk. felügyelete alatt.
l. e. Sz.-U.-Némethi, l. sz. 89. t. sz. 9. t. Szentes Gyula.
46. **Zsombor** (Szász-), l. sz. 101. l. Soós József, t. sz. 9. a lelkész tanít; u. p. Lekencze.

47. **Váralya** (Bálványos-), l. sz. 1229. l. Csizsár László; t. sz. 129. t. Egri István; u. p. Dézs. Az állami iskolában tanulnak.
48. **Veresegyháza**, l. sz. 182. l. Ujvári József; t. sz. 37. t. Lőrincz András; u. p. Lekenceze; az államiskolában tanulnak.
49. **Vicze**, l. sz. 450. l. Nagy Ábrahám; t. sz. 26. a pap tanít; u. p. Szamosujvár.
50. **Visa**, l. sz. 214. l. Gáspár Lajos; a tanítói állomás üres; u. p. Válaszút.
l. e. *Kötelen*, l. sz. 22.

IX. Nagy-sajói káptalan.

Fekszik Besztercze Naszód, Szolnok-Doboka és Kolozsmegyék területén.

Ezen egyházmegyében 8 anya- és 25 leányegyház van; lelkek száma 2624, tankötelesek száma 337.

Ebből tanult:	a) az egyházmegyei népiskolákban	94.
	b) felsőbb iskolában	15.
	c) háznál	4.
	Összesen	<hr/> 113.

Főgondnokok: id. gr. Bethlen Sándor és
mls. Cserényi Dániel.

Algondnokok: t. Bod Károly és
gr. Bethlen Béla.

Dékán: Vályi Elek, kentelki lelkész.

Jegyző: Muzsnai Károly, sz.-czegői lelkész.

Közügyigazgató: Varró István, sófalvi lelkész.

Egyházak :

1. **Balászfalva** (Alsó-), l. sz. 36. l. Szentkirályi Lajos; t. sz. 1. u. p. Somkerék.
l. e. *Kajla*, l. sz. 6. *F.-Balászfalva*, l. sz. 12.
2. **Czegő** (Szász-), l. sz. 248. l. Muzsnai Károly; tk. 50. t. sz. 33. tan. állomás üres; u. p. Szász-Lekencze.
l. e. *Sz.-Szt.-Jakab*, l. sz. 8. *Sz.-Lekencze*, l. sz. 16.
3. **Kentelke**, l. sz. 9. l. Vályi Elek; u. p. Somkerék.
l. e. *Besztercze*, l. sz. 303. t. sz. 8. *K-Budak*, l. sz. 69. tk. 20. *Sz.-Budak*, l. sz. 11. *Árokatya*, l. sz. 58. *Magyarós*, l. sz. 10. *Kerlézs*, l. sz. 20.
4. **Ös** (Sz.-Uj-), l. sz. 350. l. Albert Dániel; tk. 56. t. sz. 17. tan. Barabás Dániel; u. p. Lekencze.
l. e. *Budatelke*, l. sz. 15.
5. **Nagy-Sajó**, l. sz. 292. l. Tőkés József; tk. 50. t. sz. 31. tan. Mózes István; Ide tartoznak: *Pászmos*, *Kusma*, *Bilak*, *Nyécz*, *Monor*, *K.-Sajó*, *Berlád*, *Vajola*, l. sz. 60.
6. **Sófalva**, l. sz. 364. l. Varró István; tk. 32. t. sz. 13. tan. Kis József; u. p. Besztercze.
l. e. *Simontelke*, l. sz. 33.
7. **Szász-Máté**, l. sz. 420. l. Nagy Mihály; tk. 74. tanító Fodor Dániel; u. p. Lekencze.
l. e. *Aranyos-Móricz*, l. sz. 31. *Sz.-Ujfalu*, l. sz. 25.
8. **Tacs**, l. sz. 209. l. Beregszászi Albert; tk. 43. t. Mihályfalvi István; u. p. Harina.
l. e. *Galacz*, l. sz. 17. t. sz. 3. *Harina*, l. sz. 6.

X. Görgényi egyházmegye.

Fekszik egyesült Maros-, Torda-, és Kolozsmegye területén.

Ez egyházmegyében 33 anya-, 8 leányegyház és 37 diaspora van; lélekszám: 18,794.

Tanköteles gyermek van:

a) Ismétlő fiu: 610, leány: 569 = 1179.

b) Rendes „ 1161, „ 1130 = 2291.

Összesen fiu: 1771, leány: 1699 = 3470.

Ebből tanult:

a) Ismétlő fiu: 358, leány: 274 = 632.

b) Rendes „ 832, „ 771 = 1603.

Összesen fiu: 1190, leány: 1045 = 2235.

Más felekezetbeli tanult:

a) Más vallásu magyar fiu 28, leány 14 = 42 } 123
 b) Nem magyar fiu: 48, leány 33 = 81 }

Tanulók összege: fiu: 1266; leány 1092 = 2358

Főgondnokok: gr. Teleki Miklós.

mltsgs. Gyárfás Domokos.

mltsgs. Horváth Mihály.

Algondnokok: br. Kemény Kálmán.

mltsgs. Déési Sándor.

gr. Teleki Géza.

Esperes: Benkő János, magyar-péterlaci lelkész.

Jegyző: Szabó József, felfalusi lelkész.

Közügyigazgató: Albert János, magyarói lelkész.

Aljegyző: Elekes Kálmán, geryeszegi lelkész.

Pénztárnok: Szász István, m.-régeni lelkész.

Egyházak:

1. **Abafája**, l. sz. 249. l. Szabó Sámuel; tk. 42. tanult 39. másfelekezetű tanult 9. tanító és orgonista Biró József; u. p. Szász-Régen.
2. **Bereszteleke**, l. sz. 668. l. Nagy Albert; tk. 128. t. 94. másf. 8, t. és org. Vajda Miklós; u. p. Szász-Régen.

3. **Bölkény** (Magyar-), 1. sz. 466. 1. Diónes József. tk. 106. tanult az iskolában 81. felsőbb iskolában és háznál 6 = 87. t. és org. Kis József; u. p. Szász-Régen.
Diaspora: *Hétkükk*, 1. sz. 1.
4. **Csinád** (Erdő-) 1. sz. 565. 1. Kertész József; tk. 132. t. 82. felsőbb iskolában és háznál t. 90. t. és org. Kákai László; u. p. Sáromberke.
1. e. *Kis-Illye*, 1. sz. 158. tk. 33. t. 21. felsőbb tanodában 1 = 22. másf. t. 5. t. levita Sipos József.
Diaspora: *Kis-Szederjes*, 1. sz. 2.
5. **Disznajó**, 1. sz. 839. 1. Csiki Károly; tk. 134. t. 90. másf. t. 1. = 91. t. és org. Máthé Elek; fiu tanító Menyi János.
Diaspora: *Déda*, 1. sz. 74. tk. 18. tanító nincs. *Huduk*, 1. sz. 4.
6. **Ercse** (Nagy-), 1. sz. 176. 1. Sárkány Dániel; tk. 21. t. 11. fels. isk. 1 = 12. tanít a lelkész; u. p. Mező-Örményes.
1. e. *Unoka*, 1. sz. 180. lévítai állomás üres; tk. 38. t. 32. fels. isk. 1 = 33. *Bala*, 1. sz. 78. tk. 9. t. 7. fels. isk. 2 = 9. t. Zöldi Sándor.
Diasporák: *Kis-Nyulas*, 1. sz. 23. tk. 4. tanult felsőbb isk. 1. *Xirályfalva*, 1. sz. 10. tk. 4. t. fels. isk. 3. *Körtvekapu*, 1. sz. 6.
7. **Felfalu**, 1. sz. 429. 1. Szabó József; tk. 82. t. 52. másf. t. 6. t. és org. Muzsnai Antal; u. p. Szász-Régen.
Diaspora: *Alsó-Idécs*, 1. sz. 27. tk. 6.
8. **Fülpes** (Kis-), 1. sz. 259, lelkészi állomás üres; tk. 47. t. 27. fels. isk. t. 6 = 33. t. Orbán József; u. p. Szász-Régen.
9. **Fülpes** (Nagy-Magyar), 1. sz. 378. 1. Zilinczki Pál; t. k. 77. t. 44. fels. isk. 6 = 50. t. Szőke Albert; u. p. Szász-Régen.
10. **Gernyeszeg**, 1. sz. 681. 1. Elekes Kálmán; tk. 139.

- t. 96. fels. isk. 2 = 98. mf. t. 5. t. és orgonista.
László Ferencz; u. p. Sáromberke.
11. **Holtmaros**. l. sz. 406. l. Bóka György; tk. 78. t. 55.
fels. isk. 2 = 57. mf. t. 1. t. és org. Máthé Al-
bert; u. p. Disznajó.
12. **Keresztur** (Póka-), l. sz. 280. l. Zöld János; tk. 40.
t. 28, mf. t. 7. t. és org. Biró András; u. p. Maros-
Vásárhely.
1. e. *Toldalag*, l. sz. 189. tk. 37. t. 31. fels. isk. 4 =
35. mf. t. 2. t. és org. id. Simon József.
13. **Komlód és Oroszfája** egyesült egyházak: Komlódon
lsz. 154. ny. l. Kis Ádám; tk. 35. Oroszfáján l. sz.
189. lelkészi állomás üres; tk. 25. t. 9. más iskolában.
tanult 4 = 13.
Diasporák: *Szász-Erked*, l. sz. 100. tk. 14. fels. isk. t.
1. *Nagy-Nyulas*, l. sz. 21. tk. 3.
14. **Köbölkút** l. sz. 431. l. Bőjthe János; tk. 84. t. 57.
mf. t. 2. t. és org. Érzsék Sándor. u. p. Mező-Ör-
ményes.
15. **Körtvefája**, l. sz. 722. l. Kis Lajos; tk. 150. t. 100.
fels. isk. t. 2 = 102. mf. t. 3. t. és org. Ercse
János; u. p. Szász-Régen.
Diaspora: *Petele* l. sz. 8.
16. **Magyaró**, l. sz. 1180. l. Albert János; tk. 200. t.
116. fels. isk. t. 5 = 121. t. és org. Kis József és
ifj. Demeter Sámuel; u. p. Disznajó.
Diasporák: *Jód*, l. sz. 96. tk. 18. *Göde-Mesterháza*, l.
sz. 58. tk. 9. t. fels. isk. 1. *Toplicza*, l. sz. 38. tk.
sz. 3.
17. **Ölyves** (Nagy-) l. sz. 332. lelkészi állomás üres; tk. 67.
t. 20. fels. isk. 1 = 21. másf. t. 1. t. és org. Si-
mon Károly; u. p. Mező-Örményes.
Diasporák: *Mező-Szentmárton*, l. sz. 67. tk. 8. t. fels. isk.
1. *Mező-Örményes*, l. sz. 62. tk. 21. *Mező-Szilvás*, l.
sz. 24. tk. 6. t. fels. isk. 3. *Mező-Szentgyörgy*, l. sz.
5. tk. 2. *Mező-Rücs*, l. sz. 27 tk. 5. t. felsőbb is-
kolában 3.

18. **Péterlaka** (Magyar-), l. sz. 778. l. Benkő János; tk. 154. t. 99. fels. isk. t. 5 = 104. másf. t. 4. t. és org. id. Demeter Sámuel; u. p. Szász-Régen.
Diasporák: *Olá-Telek*, l. sz. 9. tk. 2. tanul háznál 2.
19. **Póka**, l. sz. 466. l. Nemes Gyula; tk. 117. t. 82. f. isk. 3 = 85. t. Gödri Lajos; u. p. Sáromberke.
Diasporák: *Mojos*, l. sz. 37. tk. 4. t. 2. *Almás*, l. sz. 21
20. **Radnótfája**, l. sz. 195. l. Gergely Lajos; tk. 35. t. 25. t. másf. 4. t. és org. Szabó Miklós; u. p. Szász-Régen.
21. **Régen** (Magyar-), l. sz. 394. l. Szász István; tk. 74. t. 31. fels. isk. t. 18 = 49. másf. t. 10. t. és org. id. Szabó István; u. p. Szász-Régen.
22. **Régen** (Szász-), l. sz. 410. l. Bocz Elek; tk. 54. t. 35. fels. isk. 8 = 43. másf. t. 5. t. és org. Keresztes Miklós.
23. **Sáromberke**, l. sz. 789. ny. l. Garda Márton, s. l. Zoltáni Imre; tk. 167. t. 115. fels. isk. 4 = 119. mf. t. 3. t. és org. Benedek Sándor.
l. e. *Erdő-Szengyel*, l. sz. 99. tk. 17. t. 11. más iskolában 3 = 14. levita és tanító Füzési Ferencz.
24. **Sárpatak**, l. sz. 927. l. Szalma György; tk. 162. t. 122. fels. isk. 3 = 125. mf. t. 10. t. és organista Zsigmond József; u. p. Sáromberke.
25. **Szent-Imre** (Görgény-), l. sz. 329. l. Székely Ferencz; tk. 59. t. 43. fels. isk. 3 = 46 mf. t. 14. t. és org. Ferencz Károly.
l. e. *Üvegcsür*, l. sz. 158, tk. 28. t. 24. a helybeli állami iskolában, hol a levita tanít; levita és t. Varga József.
Diasporák: *Hudak-Libánfalva*, l. sz. 11. *Adorján*, l. sz. 9. tk. 2. *Orsova*, l. sz. 6.
26. **Szent-Iván** (Vajda-), l. sz. 1019. l. Bod Sándor; tk. 167. t. 84. fels. isk. 1 = 85. mf. t. 8. t. és org. Ercsé Miklós. u. p. Szász-Régen.

27. **Szent-Péter** (Úzdi), l. sz. 266. l. Vályi János; tk. 39. t. 12. fels. isk. és háznál t. 5 = 17. t. Varró József; u. p. Mező-Örményes.
l. e. *Tuson* (Aranylábu-), l. sz. 130. tk. 27. t. 22. fels. isk. 1 = 23. t. és org. Török Lőrincz.
Diasporák: *Pagocsa*, l. sz. 91. tk. 16. fels. isk. t. 1. *Domb*, l. sz. 7. *Velkér* l. sz. 12. tk. 4. felsőbb iskolában t. 4.
28. **Széplak** (Dedrád-), l. sz. 350. l. Molnár Ábel; tksz. 56. t. 50. t. es org. Katona Márton; u. p. Batos. l. e. *Szász-Ludvég*, l. sz. 129. tk. 21. t. 10. felsőbb isk. 1 = 11. mf. t. 2. t. ifj. Simon József.
Diasporák: *Batos*, l. sz. 30. tk. 4. *Dedrád*, l. sz. 46. tk. 2. *Olá-Ujfalu*, l. sz. 13.
29. **Tancs**, l. sz. 542. l. Csiki László, tk. 113. t. 72. fels. isk. t. 4 = 76. mf. t. 3. t. és organistái állomás üres; u. p. Szász-Régen.
Diasporák: *Faragó*, l. sz. 13. *Szokol*, l. sz. 8. *Bányicza*, l. sz. 6. tk. 1. t. fels. isk. 1.
30. **Teke**, l. sz. 269. l. Varga Sámuel; tk. 41. t. 16. más iskolában és háznál tanult 12 = 28. másf. t. 4. t. és org. Vajda Dénezs.
Diaspora: *Nagy-Ida*, l. sz. 123. tk. 25. tanult más iskolában 2.
31. **Ujlak** (Mező-), l. sz. 89. l. Lőrinczi Miklós; tk. 15. t. 5. mf. t. 1. tanít a lelkész; u. p. Mező-Örményes.
Diaspora: *Septér*, l. sz. 49. tk. 4.
32. **Jára** (Maros-), l. sz. 547. l. Henter Pál; tk. 95. t. 58. fels. isk. 2 = 60. mf. t. 3. t. Barthos Elek; u. p. Sáromberke.
33. **Vécs**, l. sz. 728. l. Péterfi Ferencz; tankötelemek száma 134, t. sz. 77. felsőbb tanodában t. 1 = 78, másfelekezetű 2. tanító és organista: Kovács Ferencz; u. p. Szász-Régen.
Diaspora: *Felső-Idécs*, lelkek száma: 27; tankötelemek száma: 5.

XI. Marosi egyházmegye.

Fekszik Maros-Torda- és Udvarhelymegye területén.

Ez egyházmegyében van 63 anya-, 30 leány-egyházközség; lelkek száma: 38,570; tanulók száma: rendes 3827, ismétlő 1243.

Főgondnok: m. Kebelei Nagy Sámuel.

Algondnokok: gr. Toldalagi Victor, m. Bothos Kálmán, t. Bereczki Sándor.

Esperes: Vályi Pál, nyárad-szentbenedeki lelkész.

Rendes jegyző: Rákosi Lajos, luka-ilenczfalvi lelkész.

Közigazgatási jegyző: Pap Elek, lőrinczfalvi lelkész.

Igazgatók: id. Erdélyi Sámuel, nyárad-karácsonfalvi, Madaras János, szövérdi lelkész.

Gyámintézeti pénztárnok: Madaras János, szövérdi lelkész.

Egyházak:

1. **Abod**, l. sz. 484. l. Zajzon Géza; tk. 64. ismk. 36. tan. Török András; u. p. Nyárad-Szereda.
2. **Bánd** (Mező-), l. sz. 1250. l. Simó Géza; tk. 75. ismk. 6. az iskola községi; énekvezető Fekete Pál.
l. e. *Száztelek*, l. sz. 50.
3. **Bede**, l. sz. 270. l. Simon Elek; tk. 27. ismk. 7. tanító a lelkész; u. p. Nyárad-Szereda.
l. e. *Szent-Háromság*, l. sz. 227. tk. 15. ismk. 6. tan. Kis Ferencz; u. p. Nyárad-Szereda.
4. **Bergenyé** (Mező-), l. sz. 527. l. Mihály Gergely; tk. 75. ismk. 55. tan. Kádár Márton; u. p. M.-Vásárhely.
5. **Bodon** (Hagymás-), l. sz. 242. l. Kis Pál; tk. nincs (?) ismköt. nincs (?) t. Muzsnai Béla; u. p. M.-Vásárhely.
6. **Bőő**, l. sz. 97. l. Nagy Domokos; tk. nincs (?) ismk. nincs (?) tanítói állomás nincs; u. p. Ny.-Szereda.
l. e. *Moson*, l. sz. 112. u. p. Nyárad-Szereda.
7. **Csávás** (Mező-), l. sz. 569. l. Nemes Károly; tk. 62. ismk. 22. tanító Gödri János; u. p. M.-Vásárhely.

8. **Cserefalva**, l. sz. 305. l. Soltész Sámuel; tk. 33. ismk. 14. tan. Debreczeni Áron; u. p. Ákosfalva.
9. **Csejd**, l. sz. 295. l. Medgyesfalvi József; tk. 35. ismk. 9. tan. Gyepesi Ferencz; u. p. M.-Vásárhely.
10. **Csikfalva**, *Jobbágyfalva*, *Buzaháza*, *Vadad*, *Iszló-Ehed*, l. sz. 331. l. Veres Mózes; tk. 24. tanulnak az unitáriusoknál; u. p. Nyárad-Szereda.
11. **Csóka**, l. sz. 320. l. Fábrián Miklós; tk. 40. ismk. 20. tan. Barabás János; u. p. Ákosfalva.
12. **Ernye**, l. sz. 603. l. Pap Zsigmond; tk. 60. ismk. 13. tan. Kádár János; u. p. Maros-Vásárhely.
13. **Teke**, l. sz. 499. l. Fábrián Ferencz; tk. 41. ismk. 12. tanítói állomás üres; u. p. Maros-Vásárhely.
l. e. *Ménes*, l. sz. 88. tk. 11. ismk. 3. tan. Gidófalvi János; u. p. Maros-Vásárhely.
14. **Fintaháza**, l. sz. 390. l. Magyar Dániel; tk. 23. ismk. 12. tan. Dersi Albert; u. p. Ákosfalva.
15. **Galambod**, l. sz. 278. l. Veres József; tk. 37. ismk. 17. tan. Kelemen Antal; u. p. Maros-Vásárhely.
16. **Geges**, l. sz. 534. l. Orbán Elek; tk. 53. ismk. 20. tan. Kis Lajos; u. p. Erdő-Szent-György.
17. **Gyalakúta**, l. 726. l. Bogdán József; tk. 82. ismk. 48. tan. Kis Mózes; u. p. Erdő-Szent-György.
18. **Harasztkerék**, l. sz. 591. l. Molnár Lajos; tk. 45. ismk. nincs (?) tan. Keresztesi Ferencz; u. p. Ákosfalva.
19. **Havad**, l. sz. 426. l. Vas István; tk. 56. ismk. 20. tan. Vizi Lajos; u. p. Erdő-Szent-György.
l. e. *Nagy- és Kis-Adorján*, l. sz. 266. tk. 18. ismk. 13. tan. Bordi Károly; u. p. Nyárad-Szereda.
20. **Ikland**, l. sz. 113. lelkészi állomás üresedésben; tk. 16. ismk. 7. az unitáriusoknál tanulnak; u. p. M.-Vásárhely.
l. e. *Kaál*, l. sz. 130. tk. 5. az unitáriusoknál tanulnak; u. p. Maros-Vásárhely.
21. **Kakasd**, l. sz. 370. l. Gál Gábor; tk. 49. ismk. 7. tan. Kádár József; u. p. M.-Vásárhely.

22. **Ny.-Karácsonfalva, Folyfalva**, l. sz. 590. l. Id. Erdélyi Sámuel; tk. 80. ismk. 31. tan. Hadnagy Károly; u. p. Ákosfalva.
23. **Kebele-Szent-Ivány, Kebele, Boos, Agárd**, l. sz. 318. l. Adorján János; tk. 25. ismk. nincs (?) tan. Kis Dániel; u. p. Maros-Vásárhely.
24. **Kelementelke**, l. sz. 511. l. Gönczi Lajos; tk. 61. ismk. 22. tan. Barabás Lajos; u. p. Nagy-Kend.
25. **Kendő**, l. sz. 215. l. Málnási Ferencz; tk. 21. ismk. 9. tan. Varga János; u. p. Nyárád-Szereda.
26. **B.-Keresztur**, l. sz. 230. l. Gergely Lajos; tk. 29. ism. 18. tan. Olasz József; u. p. Nyárád-Szereda.
l. e. *Bere*, l. sz. 330. tk. 20. ismt. 17. tan. ifj. Gergely Lajos; u. p. Nyárád-Szereda.
27. **Kibéd**, l. sz. 1876. l. Kövér András; tk. 100. ismk. 46. tan. Kusztos József; u. p. Erdő-Szent-György.
28. **Koronka**, l. sz. 456. l. Gönczi János; tk. 55. ismk. 20. tan. Tusa György; u. p. Maros-Vásárhely.
29. **M.-Kölpény, N.-Szabéd és Bazéd**, l. sz. 535. l. Molnár Dániel; tk. 34. ismk. nincs (?) t. Máté Elek; u. p. M.-Bánd.
30. **M.-Kövesd**, l. sz. 400. l. Ravasz János; tk. 53. ismk. 11. tan. László János; u. p. Maros-Vásárhely.
31. **M.-Keresztur**, l. sz. 229. l. Fábrián Simon; tk. 28. ismk. 7. tan. Novák János; u. p. Nyárádtő.
l. e. *Nyárádtő*, l. sz. 80. tk. 5. ismk. 2. tan. Balás Mihály.
32. **Lőrinczfalva**, l. sz. 368. l. Pap Elek; tk. 45. ismk. 15. tan. Bartha Lajos; u. p. Nyárádtő.
33. **Luka-Ilenczfalva**, l. sz. 1055. l. Rákosi Lajos; tk. 122. ismk. 55. r. t. Gergely Samu, 2-od tan. Porzsolt Ádám; u. p. Nyárádtő.
34. **B.-Madaras**, l. sz. 664. l. Losonezi József; tk. 85. ism. köt. 30. tan. Adi László; u. p. Ákosfalva.
l. e. *Nyomat*, és *Ny.-Sz.-László*, l. sz. 147.
35. **M.-Madaras**, l. sz. 1160. l. Szentkirályi Sándor; tk. 79. ismk. 63. tan. Osváth Mihály; u. p. M.-Bánd.

36. **Magyarós**, l. sz. 934. l. Orbán Károly; tk. 80. ismk. 44. tan. Pataki Dénes; u. p. Nyárad-Szereda.
37. **Makfalva**, l. sz. 1353. l. Benedek Dénes; tk. 106. ismk. 30. leánytan. énekvezér Pálosi Sándor; Felméri Mihály, Tolvaj József a Wesselényi-intézetben; u. p. Erdő-Szent-György.
38. **Márkod**, l. sz. 573. l. Kovács Nándor; tk. 57. ismk. 23. tan. Kovács Mátyás; u. p. Nyárad-Szereda.
39. **Mája**, l. sz. 356. l. Péterfi Lajos; tk. 36. ismk. 23. tan. Barta Károly; u. p. Nyárad-Szereda.
40. **M.-Panit**, l. sz. 1178. l. Muzsnai Pál; tk. 125. ismk. nincs (?) r. tan. András Lajos, 2 od tan. Böjte Miklós. u. p. Maros-Vásárhely.
41. **M.-Sámsond**, l. sz. 600. l. Vizi György; tk. 59. ismk. nincs (?) tan. Ősz Sándor; u. p. Mező-Bánd.
42. **Székes**, l. sz. 425. l. ifj. Erdélyi Sámuel; tk. 34. ismk. 21. tan. Szabó János; u. p. Maros-Vásárhely.
43. **Selye**, l. sz. 562. l. Kakasi Mihály; tk. 62. ismk. 27. tan. Parajdi Károly; u. p. Nyárad-Szereda.
44. **Somosd**, l. sz. 877. l. Szász Ferencz; tk. 108. ismk. 37. tan. Kis László; u. p. Ákosfalva.
45. **Soóvár**, l. sz. 1660. l. Tóth Márton; tk. 253. ismk. 70. r. tan. Kádár István; 2-od tanítói állomás üres; u. p. Parajd.
46. **Ny.-Szt.-Anna**, l. sz. 277. l. Tordai Sándor; tk. nincs (?) ismk. nincs (?) tan. áll. üres. u. p. Nyárad-Szereda.
1. e. *Ny.-Andrásfalva*, lelkek száma 146. tanköteles 10. tan. Madaras János; u. p. Nyárad-Szereda. *Süket-De-meterfalva*, *Szent-Anna*, l. sz. 66. tan. Simon Lajos; u. p. Nyárad-Szereda.
47. **Ny.-Szt.-Benedek**, l. sz. 244. l. Vályi Pál; tk. 17. ismk. 3. tan. Székely József; u. p. Ákosfalva.
1. o. *Ákosfalva*, l. sz. 567. tk. 58. ismk. 2. tan. Varga Áron.
48. **Szent-Gerlicze**, l. sz. 453. l. Nagy Mózes; tk. 19. ismk. 29. tan. nincs; u. p. Ákosfalva.

49. **Ny.-Szt.-Imre**, l. sz. 407. l. Pataki Lajos; tk. 39. ismk. 14. tan. Csog Pál; u. p. Nyárad-Szereda.
l. e. *Seprőd*, l. sz. 104. tk. 16. ismk. 5. u. p. Ny.-Szereda.
50. **Szent-István**, l. sz. 433. l. Nemes Sándor; tk. 47. ismk. 23. tan. Bende Ferencz; u. p. Erdő-Szent-György.
l. e. *Atosfalva*, l. sz. 314. tk. 44. ismk. 20. tan. Demeter Mózes; u. p. Erdő-Szent-György. *Csókfalva*, l. sz. 224. tk. 10. ismk. 5. Szent-Istvánon tanulnak; u. p. Erdő-Szent-György.
51. **Csitt-Szent-Iván**, l. sz. 672. l. Varga Ferencz; tk. 95 ismk. nincs (?) tan. Nagy Ferencz; u. p. M.-Vásárhely
52. **Erdő-Szent-György**, l. 595. l. László Gergely; tk. 58. ismk. 8. tan. áll. ürességben.
l. e. *Havadtő*, l. sz. 469. tk. 67. ismk. 19. tan. Szalkai József; u. p. Erdő-Szent-György.
53. **Maros-Szentkirály, Náznán**, l. sz. 135. l. Ráduly Sámuel. tk. 6. tan. Barabás István; u. p. M.-Vásárhely.
54. **K.-Szent-Miklós és Csiba**, l. sz. 685. l. Dali János; tk. 66. ismk. 43. tan. Czegő Ferencz; u. p. Ákosfalva.
55. **Szent-Simon**, l. sz. 233. l. Kis János; tk. 37. ismk. 8. tan. Falka István; u. p. Nyárad-Szereda.
l. e. *Rigmány*, l. sz. 330. tk. 39. ismk. 15. tan. id. Sükösd András; u. p. Nyárad-Szereda.
56. **Nyárad-Szereda**, l. sz. 475. l. Szász Károly; tk. 79. ismk. 23. az iskola községi; r. tan. Csinádi János, kántor tan. Szabó Lajos.
57. **Szövérd**, l. sz. 502. l. Madaras János; tk. 51. ismk. 20. tan. Kis József; u. p. Ákosfalva.
58. **Tompa**, l. sz. 220. l. Jánosi György; tk. 15. ismk. 10. tan. Nagy Imre; u. p. Nyárad-Szereda.
l. e. *Sárd, Szent-Lőrincz, Ny.-Gálfalva*, l. sz. 45. u. p. Nyárad-Szereda.
59. **Torboszló**, l. sz. 260. l. Derzsi Dénes; tk. 35. ismk. 9. tan. Nemes Sándor; u. p. Nyárad-Szereda.
60. **Udvarfalva**, l. sz. 320. l. Bitai Mihály; tk. 51. ismk. 11. tan. Nagy János; u. p. Maros-Vásárhely.

- l. e. *Maros-Szent-Anna*, l. sz. 159. tk. 17. tan. Szabó Ferencz; u. p. Maros-Vásárhely. *Várhely*, l. sz. 81. tk. 4. t. Makkai Dávid; u. p. Maros-Vásárhely.
61. **Jedd**, l. sz. 579. l. Szöllösi István; tk. 94. tan. Ben-
czédi Mózes; u. p. Maros-Vásárhely.
- l. e. *Maros-Szent-György*, l. sz. 60. u. p. M.-Vásárhely.
62. **Vadasd**, l. sz. 417. l. Péterfi Elek; tk. sz. ?, tanító
Kovács János; u. p. Erdő-Szent-György.
63. **Vaja**, l. sz. 635. lelkészi állomás üres; tk. 59. ismk. 35.
tan. Balog Sándor; u. p. Ákosfalva.
- l. e. *Kis-Görgény*, l. sz. 379. tk. 63. ismk. 23. tanító
Benedek József; u. p. Ákosfalva. *Göts*, l. sz. 233.
tk. 24. ismk. 8. tan. Barta Dénes; u. p. Ákosfalva.

XII. Küküllői egyházmegye.

Fekszik: Kis-Küküllő-, N.-Küküllő-, Torda-Aranyosmegyék területén.

Ez egyházmegyében van 36 anya- és 55 leányegyház. Lelkek száma: 17,170. Tankötelesek száma: 2414. Tanulók száma: 1656.

Ebből tanult:

- a) Az egyházmegyei néposkolákban: 1611.
b) Felsőbb néposkolában: 41.
c) Háznál: 4.
Másfelekezeti 50.

Főgondnokok: mélt. Szilvási Sándor.
t. Thuróczy Pál.

Algondnokok: t. Pallos István.
t. Kinizsi Mihály.

Esperes: Benedek Ferencz, haranglábi lelkész.

Főjegyző: Kovács Elek, gálfalvi lelkész.
 Közigazgató: Bartalus Sámuel, sz.-benedeki lelk.
 Aljegyző: Kulcsár János, b.-szt.-miklósi lelkész.
 Pénztárnok: Erősdí Pál, ugrai lelkész.

Egyházak:

1. **Almás** (Szász-), l. sz. 204. l. Rádúj Zsigmond; t. k. sz. 32. t. 25. A tanítói állomás üres; u. p. Medgyes. l. e. *Medgyes*, l. sz. 190. tk. sz. 20. más felekezetű 3. levita Varju István; *Pocstelke*, l. sz. 36. tk. sz. 5. t. ideigl. Szekeres János; *Somogyom*, l. sz. 76. tk. sz. 12. *Balázstelke*, l. sz. 5. *Darlatz*, l. sz. 6.
2. **Balavására**, l. sz. 416. l. Orbán József; tk. sz. 46. t. 44. felsőbb iskolában tanult 2, másfelekezetű tanul 7. t. Szalma József; u. p. N.-Kend.
3. **Besenyő** (Buzás-), l. sz. 420, l. Székely Sámuel; tk. sz. 72. t. 46. felsőbb iskolában tanul 9. t. Kelemen Sándor; u. p. Nyárádtó.
4. **Bodon** (Mező-), l. sz. 425. l. Bitai Mátyás; tk. sz. 47. t. 31. másfelekezetű 6. t. Ujvárosi Sándor u. p. M.-Ludas.
 1. e. *Szengyel* (Mező-), l. sz. 38. *M.-Kapus*, l. sz. 19. *Szakál*, l. sz. 13. *M.-Sályi*, l. sz. 28. *M.-Ikland*, l. sz. 16. *Tóhát*, l. sz. 8. *Keménytelke*, l. sz. 4.
5. **Bogát** (Maros-), l. sz. 915. l. Tokaji János; tk. sz. 194. t. 89. felsőbb iskolában tanul 2. t. Pásztor Sándor. A fiúiskolában a pap, aleányiskolában a tanító tanít; u. p. M.-Ludas.
 1. e. *M.-Ludas*, l. sz. 208. tk. 30. tanulnak a községi iskolában.
6. **Boldogfalva**, l. sz. 150. l. nincs, beszolgál a küküllővári lelkész; tk. sz. 21. t. 21. t. Faluvégi József ideiglenes; u. p. Küküllővár.
 1. e. *Vesszős*, l. sz. 92. tk. sz. 15.
7. **Bonyha**, (Szász-), l. sz. 705. l. Hegyi Sándor; tk. sz. 87. t. 63. másfelekezetű tanult 7. t. Fülöp Ferencz.

- l. e. *Bernád*, l. sz. 47. tk. sz. 12. t. 8. lévitai áll. üres.
8. **Csapó**, l. sz. 162. l. Kolozsvári Károly; tk. sz. 14. t. 14. t. Hegedűs Gergely; u. p. Radnóth.
- l. e. *Ó-Sályi*, l. sz. 12.
9. **Csávás** (Szász-), l. sz. 728. l. Dali Istvan, tk. sz. 120. t. 88. t. Belle József; u. p. Bonyha.
10. **Dányán**, l. sz. 298. l. Kis Sámuel; tk. sz. 44. t. 21. t. Bölöni Domokos; u. p. Bonyha.
11. **Déllő** (Magyar-), l. sz. 233. l. Szabó Ferencz; tk. sz. 44. t. 27. fels. isk. 1. u. p. Nyárádtó.
- l. e. *Déllő* (Oláh-), l. sz. 240. tk. sz. 23. t. 17. lévita Simon János; *Margita*, l. sz. 9. *Ujlak*, l. sz. 9. *Sóspatak*, l. sz. 10. *Pete*, l. sz. 5. *K.-Sz.-Pál*, l. sz. 34.
12. **Egrestő**, l. sz. 244. l. Fábián Domokos; tk. sz. 37. t. 23. fels. isk. t. 2. a pap köteles tanítani.
13. **Erzsébetváros**, l. sz. 284. l. Albert Sándor; tk. sz. 36. tanulnak a cath. elemi és fels. iskolában 16.
- l. e. *Ernye* (Szász), l. sz. 54. *Kercsd*, l. sz. 48. *Almakerék*, l. sz. 10. *Bese*, l. sz. 2. *Földszin*, l. sz. 13. *Szt.-László*, l. sz. 2. *Sáros* (Szász-), l. sz. 2. *Holdvilág*, l. sz. 4. *Berethalom*, l. sz. 8.
14. **Gálfalva** (Vámos-), l. sz. 816. l. Kovács Elek; tk. sz. 122. t. 99. t. Keszeg József; u. p. D.-szt.-Márton.
- l. e. *Pocsfalva*, l. sz. 149. tk. sz. 20. t. 7. fels. is. 2.
15. **Gogány**, l. sz. 187. l. Etsken Sándor; tk. sz. 20. t. 20. nyt. Kis János, r. t. Péterfi Ferencz; u. p. Bonyha.
- l. e. *Kúnd* (Szász-), l. sz. 12. *Szász-Sz.-Iván*, l. sz. 3.
16. **Harangláb**, l. sz. 403. l. Benedek Ferencz; tk. sz. 88. t. 62. felsb. t. 1. t. Kесе József; u. p. D.-Sz.-Márton.
- l. e. *Désfalva*, l. sz. 14. tk. sz. 20. t. 16. lévita Bēnesi János.
17. **Herepe** (Magyar) l. sz. 72. l. Gocz Zsigmond; tk. sz. 12. t. 7. felsb. osk. 3. t. Kolumbán Ferencz; u. p. D.-Szt.-Márton.

18. **Héderfája**, I. sz. 937. I. Szilágyi Károly; tk. sz. 109. t. 57. másf. 6. felsb. isk. t. 2. t. Benedek Ádám; u. p. Bonyha.
19. **Kend** (Kis-), I. sz. 234. lelkészi állomás üres; tk. sz. 46. t. 36. a lelkész tanít; u. p. N.-Kend.
20. **Kend** (Nagy-), I. sz. 555. I. Sámuel József. tk. sz. 70. t. 63. t. Nagy Károly.
I. e. *Czikmántor*, I. sz. 19. *Nádas*, I. sz. 35.
21. **Királyfalva**, I. sz. 613. I. Báthori János; tk. sz. 94. t. 54. t. Sebestyén Antal; u. p. D.-Szt.-Márton.
22. **Kutyfalva**, I. sz. 405. I. Nagy Domokos; tk. sz. 81. t. 69. fels. isk. t. 1. másfl. t. 7. t. Olasz Domokos; u. p. M.-Ludas.
23. **Küküllővár**, I. sz. 230. I. Székely Sándor; tk. sz. 35. t. 22. felsb. isk. t. 4. háznál 2. t. Puskás János.
I. e. *Bajom*, I. sz. 9.
24. **Medvés**, I. sz. 387. lelkészi állomás üres, beszolgál a szt.-benedeki lelkész; tk. sz. 69. t. 33. t. Bördi János; u. p. M.-Újvár.
25. **Mikefalva**, I. sz. 305. I. Csiszér Zsigmond; tk. sz. 50. t. 35. t. Geese Gyula; u. p. Bonyha.
I. e. *Abosfalva*, I. sz. 38. *Somostelke*, I. sz. 39. *Felső-Kápolna*, I. sz. 5.
26. **Radnoth**, I. sz. 554. I. Móré Domokos; tk. sz. 84. t. 63. t. Kis Elek.
I. e. *M.-Lekenceze*, I. sz. 32. *Dég*, I. sz. 4. *Szélkút*, I. sz. 16.
27. **Sövényfalva**, I. sz. 250. I. Bartós Dénes; tk. sz. 36. t. 32. felsb. isk. t. 1. t. Kis József; u. p. D.-Szt.-Márton.
I. e. *Ádamos*, I. sz. 314. tk. sz. 56. másfl. t. 9. lévita Simon Mózes.
28. **Sülye**, I. sz. 242. I. Vas Ferencz; t. k. sz. 26. t. 15. a lelkész tanít; u. p. D.-Szt.-Márton.
29. **Sz.-Benedek**, I. sz. 238. I. Bartalus Sámuel; tk. sz. 29. t. 24. az állami iskolában, felsb. isk. t. 2. t. Benefi Ferencz; u. p. M.-Újvár.

30. **Sz.-Miklós** (Bethlen-), l. sz. 442. l. Kulcsár János; tk. sz. 56. t. 46. fels. isk. t. 3. t. Czintos Ferencz; u. p. Bolkács.
31. **Szt.-Márton** (Kórod-), l. sz. 320. l. Nagy András; tk. sz. 32. t. 32. fels. isk. t. 6. másfl. t. 6. t. Kali Béni; u. p. N.-Kend.
32. **Széplak** (Küküllői) l. sz. 310. l. Kovács József; tk. sz. 33. t. 26. fels. isk. t. 2. tanítói állomás üres; tanít Belle Lajos; u. p. Bonyha.
33. **Szőkefalva**, l. sz. 247. l. Csiki György, tk. sz. 35. t. 17. másf. 8. fels. isk. t. 2. t. Katona György; u. p. D.-Szt.-Márton.
l. e. *D.-Szt.-Márton*, l. sz. 234. tk. sz. 24. t. 18. az államiskolában; lévita Mihály József; *Csüddötletke*, l. sz. 94. *M.-Sáros*, l. sz. 67. *Borzás*, l. sz. 9. *Berehalom*, l. sz. 4. Tk. közül D.-Szt.-Mártonban tanulnak 24-en.
34. **Teremi**, l. sz. 237. l. Kakasi Márton; tk. sz. 34. t. 18. t. ifj. Bartos Sándor; u. p. Nyárádtó.
l. e. *Újfalva* (Teremi), l. sz. 568. tk. sz. 78. t. 62. fel. isk. t. 1. lévita id. Bartos Sándor.
35. **Ugra**. l. sz. 380. l. Erőrdi Pál; tk. sz. 59. t. 46. t. állomás üres.
l. e. *Oláh-Kocsárd*, l. sz. 24. *Gyulas*, l. sz. 3.
36. **Váralya** (Gogán-), l. sz. 471. l. Muzsnai Sándor; tk. sz. 78. tanítói állomás üres.

XIII. N.-szebeni egyházmegye.

Fekszik Alsó-Fehér, Kis- és Nagy-Küküllő- és Fogarasmegye területén.

Ez egyházmegyében 21 anya- és 21 leányegyház van; lélekszám: 5702; tanköteles: 625; tanuló: 458.

Főgondnokok: mlgs. Zeyk Károly,
br. Bánffy Jenő.

Algondnokok: t. Kis Károly,
t. Timár Károly.

Esperes: Ágoston Mózes, balázsfalvi lelkész.

Helyettes jegyző: Szigethi Gy. István, harii lelkész.

Közügyigazgató: Jelenleg nincs.

Egyházak.

1. **Alamór**, l. sz. 157. l. Kelecsényi Károly; tk. sz. 12; t. sz. 12. a lelkész tanít; u. p. Vizakna.
2. **Aszszonynépe**, l. sz. 94. l. nincs, beszolgál a lapádi lelkész; tk. sz. 33; t. sz. 23; t. ideiglenes; u. p. N.-Enyed.
3. **Balázsfalva**, l. sz. 158. l. Ágoston Mózes; tk. sz. 23; t. sz. 19; t. Nemes András.
l. e. *Hosszúvaszó*, l. sz. 32, tk. sz. 3; egy tanul a lutheranusoknál, kettő a katolikusoknál.
4. **Bénye (Magyar-)**, l. sz. 112. l. nincs, beszolgál a bethlenszentmiklósi lelkész; tk. sz. 14; t. sz. 13; t. Nagy Dániel; u. p. Balázsfalva.
5. **Becze (Magyar-)**, l. sz. 487. l. Solymosi Lajos; tk. sz. 62, t. sz. 46, t. Györfi István; u. p. N.-Enyed.
l. e. *Kis-Solymos*, l. sz. 110; tk. sz. 16, t. sz. 13; községi iskola van.
6. **Bocsárd (Búzás-)**, l. sz. 382. l. állomás üres; tk. sz. 42, t. sz. 29, t. Kósa Mihály; u. p. Balázsfalva.
l. e. *Karácsonfalva*, l. sz. 50; tk. sz. 4, t. nincs.
7. **Bólya**, l. sz. 75. l. nincs, beszolgál a mihályfalvi lelkész; tk. sz. 8. t. nincs; u. p. N.-Selyk.
l. e. *Rovás, Salkó, Sáldorj*, l. sz. 39.
8. **Bürrös**, l. sz. 162. l. Horváth István; tk. sz. 30, t. sz. 25; államiskolába járnak. Énekvezető: Lőrinczi György.
l. e. *Oláh-Ivánfalva*, l. sz. 29; tk. sz. 2. felsőbb iskolába járnak.

9. **Enyed** (Kis-), l. sz. 73. l. nincs; tk. sz. 9. t. nincs; u. p. Szerdahely.
l. e. *Szerdahely, Búzd, Szelistye*, l. sz. 24.
10. **Hari**, l. sz. 126. l. Szigethi Gyula István; tk. sz. 15, t. sz. 10. t. nincs; u. p. Maros-Ujvár.
l. e. *Forró*, l. sz. 22.
11. **Kövesd**, l. sz. 18. l. nincs, beszolgál a bürkösi lelkész; tk. sz. 3. felsőbb iskolába járnak; u. p. Bürkös.
12. **Lapád** (Magyar-), l. sz. 707. l. László Simon; tk. sz. 101, t. sz. 46. t. Téglás György; u. p. N.-Enyed.
l. e. *Fugad*, l. sz. 24. tk. sz. 2. Enyedre járnak.
13. **Mihályfalva**, l. sz. 65. l. Lukács Ferencz; tk. sz. 7, t. sz. 7. t. Musnai József; u. p. N.-Selyk.
l. e. *Veszződ*, l. sz. 30. tk. sz. 3. kettő háznál tanul; *Nagy-Selyk, Hidegviz*, l. sz. 29.
14. **Mikeszása**, l. sz. 153. l. Demeter Zsigmond; tk. sz. 18. t. sz. más felekezetűekkel együtt 20. t. Márk Antal.
15. **Örményszékes**, l. sz. 49. l. nincs, beszolgál az alamori lelkész; tk. sz. 3; u. p. Vizakna.
16. **Péterfalva** (Magyar-), l. sz. 397. l. Nagy Elek; tk. sz. 35. t. sz. 24, t. Sala Mózes; u. p. Balászfalva.
l. e. *Szancsal*, l. sz. 41. tk. sz. 5. t. sz. 5; Enyeden tanulnak.
17. **Pókafalva**, l. sz. 60. l. nincs, beszolgál az alamori lelkész; tk. sz. 5. t. nincs.
l. e. *Kis-Kerék, Oláh-Bogát, Veresegyháza, Preszáká*, ezekben lélekszám 35.
18. **Szeben** (Nagy-), l. sz. 791. l. Bodrogi Sámuel; tk. sz. 45. állami iskolába járnak; állami tanító s énekvezér: Horváth Miklós.
19. **Túr**, l. sz. 113. l. nincs, beszolgál a balászfalvi lelkész; tk. sz. 13. t. nincs; u. p. Balászfalva.
20. **Újfalu** (Oláh-), l. sz. 128. l. Jákó Mózes; tk. sz. 11. t. nincs, a lelkész tanít; u. p. Alsó-Úcsa.
l. e. *Kercsesóra*, t. sz. 29.

21. **Vizakna** (ev. ref. és ágostai egyesült egyház), ev. ref. lélekszám 1069, ágostai 29, összesen 1098; ref. lelkész Sylvester Domokos, ágostai s. l. Dabóczy Lajos; tk. sz. 117. az állami iskolába járnak; tanítók: Takács Mózes, Márk Pál és Újvári János, ki egyszersmind énekvezér is.

XIV. Udvarhelyi egyházmegye.

Fekszik Udvarhely és N.-Küküllő megyék területén.

Ez egyházmegyében van 51 anya- és 40 leányegyház; lelkek száma: 34,231. Tankötelesek: 6—12 évig 4012, 12—15 évig 1613, összesen = 5625. Tanulók: 6—12 évig; 2641, 12—15 évig 698 összesen = 3339.

Főgondnokok: Mlgs. Gyárfás Domokos,
legid. gr. Bethlen János,
br. Kemény Béla.

Algondnokok: tkts. Mihály Pál,
gr. Haller János.

Esperes: Solymosi István, bögözi lelkész.

Rendes jegyző: Dáné Mózes, al-sófalvi lelkész.

Igazgató: Kelemen János, n.-galambfalvi lelkész.

Egyházak:

- 1. Agyagfalva**, l. sz. 777. l. Kis Károly; tk. sz. 147. t. sz. 97. t. Kovács Mihály; u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Magyarós*, l. sz. 295. tk. sz. 49. t. sz. 31. t. Zakariás Ödön; *Deésfalva*, l. sz. 119. (a tankötelesek az anyaegyházéba számitvák).
- 2. Bágy**, l. sz. 559. l. Veres Ferencz; tk. sz. 133. t. sz. 93. t. Sipos József; u. p. H.-Oklánd.

3. **Bikfalva**, l. sz. 306. l. Bencze András; tk. sz. 53. t. sz. 43. t. Bándi Mózes; u. p. Sz.-Udvarhely.
4. **Bethfalva**, l. sz. 387. l. Görög József; tk. sz. 88. t. sz. 64. t. Bokor János; u. p. Székely-Keresztur.
5. **Bögöz**, l. sz. 1111. l. Solymosi István; tk. sz. 240. t. sz. 118. t. Pálfi Mózes; u. p. Sz.-Udvarhely.
6. **Bözöd**, l. sz. 319. l. Sándor Gergely; tk. sz. 51. t. sz. 46. t. Horváth János; u. p. Erdő-Szt.-György.
l. e. *Bözöd-Ujfalva*, l. sz. 49.
7. **Boldogfalva** (Felső-), l. sz. 354. l. Szabó Sámuel; tk. sz. 69. t. sz. 50. t. Szentgyörgyi József ifj; u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Árvátfalva*, l. sz. 170. t. sz. 47. t. Nagy Dömökös.
8. **Bún** (Nagy-), l. sz. 460. l. Nagy Mózes; tk. sz. 64. t. sz. 35. szerződött tanító Bokor Sándor; u. p. Segesvár.
9. **Csekefalva**, l. sz. 289. l. Sándor József; tk. sz. 48. t. sz. 48. t. Gellérd Márton; u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Szt.-Ábrahám*, l. sz. 127.; *Gagy-Medesér*, l. sz. 198. tk. 19. *Andrásfalva* (Magyar-), l. sz. 51. (a l. egyházak tankötelesei a községi iskolában tanulnak.
10. **Dálya**, l. sz. 712. l. Kis Sámuel; tk. sz. 127. t. sz. 55. tanító Teleki Sámuel; u. p. H.-Oklánd.
11. **Dobófalva**, l. sz. 100. l. állomás üres, beszolgál Fázakas Sándor, süköi lelkész.
l. e. *Bitá*, l. sz. 23. *Vágás*, l. sz. 15.
12. **Ége**, l. sz. 290. l. Kádár Domokos; tk. sz. 37. t. sz. 23. t. Nagy Lajos; u. p. H.-Oklánd.
l. e. *Szent-Pál*, l. sz. 49.
13. **Etéd**, l. sz. 1397. l. ifj. Karácson Mózes; tk. sz. 174. t. sz. 109. t. id. Bakó Dániel; a fiuk a községi iskolában tanulnak; u. p. Parajd.
14. **Farczád**, l. sz. 450. l. László Ignác; tk. sz. 74. t. sz. 69. t. Makkai András; u. p. Sz.-Udvarhely.
15. **Fehéregyház**, l. sz. 84. l. Balázs Imre; tk. sz. 4. t. sz. 4. u. p. Segesvár.

- l. e. *Sárpatak*, l. sz. 88. tk. sz. 30. t. sz. 15. t. Ben-
cz édi István; *Segesvár*, l. sz. 178.
16. **Fiátfalva**, l. sz. 388. l. Soós Farkas; tk. sz. 59. t.
sz. 43. t. Dénes József; u. p. Sz.-Keresztur.
17. **Galambfalva** (Kis-), l. sz. 621. l. Jakab Albert; tk.
sz. 90. t. sz. 61. tanítóállomás pályázat alatt van;
u. p. Sz.-Keresztur.
18. **Galambfalva** (Nagy-). l. sz. 1017. l. Kelemen János;
tk. sz. 189. t. sz. 99. t. Csoma Dénes; u. p. Sz.-
Keresztur.
19. **Héjasfalva**, l. sz. 400. l. Balázs Gergely; tk. sz. 78.
t. sz. 36. t. Gábor Diénes id.
l. e. *Sárd*, l. sz. 90.
20. **Héviz**, l. sz. 498. l. Petre Mózes; tk. sz. 80. községi
iskolában tanulnak; énekvezér Fazakas István; u. p.
Kőhalom.
l. e. *Dakc*, *Olt-Bogát*, *Kőhalom*, *Kucsuláta*, l. sz. az
anyaegyházhoz számítva.
21. **Hodgya**, l. sz. 413. l. Zágoni Mózes; tk. sz. 74. t.
sz. 69. t. Boncz József; u. p. Sz.-Udvarhely.
22. **Kányád-Jásfalva**, l. sz. 596. ny. l. Bodor Pál, r. l. Bo-
dor József; tk. sz. 95. t. sz. 84. t. Miklósi János;
u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Derzs*, l. sz. 21.
23. **Kecset**, l. sz. 559. l. Menyhárd András; tk. sz. 86.
t. sz. 70. t. Fosztó Zsigmond; u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Kisfalud*, l. sz. 126. tk. 23. községi iskolában ta-
nulnak; *Szt.-Mihály*, *Malomfalva*, *Farkaslaka*, *Ben-
czéd*, l. sz. 54.
24. **Keresztur** (Székely-), l. sz. 1696. ny. l. id. Karácson
Mózes, r. l. Karácson István; tk. sz. 299. t. sz. 78.
t. Mántó György.
A tankötelesek jelentékeny része a helybeli állami minta-
iskolában és unitarium gymnasiumban tanulnak.
25. **Kóbor**, l. sz. 798. l. Nemes Sámuel; tk. sz. 89. t. sz.
89. l. t. Nemes József segédlelkész, fitanító és ének-
vezér Véczy Diénes; u. p. Kőhalom.

26. **Körispatak**, l. sz. 770. l. Pál Balázs; tk. sz. 124. t. sz. 100. t. Orbán Ferencz. u. p. Parajd.
27. **Küsmöd**, l. sz. 574. ny. l. Karácson Sámuel, rl. Péter Elek; tk. sz. 65. t. sz. 56. t. Kelemen Pál; u. p. Parajd.
28. **Mátisfalva**, l. sz. 375. l. Hegyi Elek; tk. sz. 73. t. sz. 54. t. Bálint András; u. p. Sz.-Udvarhely.
29. **Moha**, l. sz. 833. l. Simon Endre; tk. sz. 106. t. sz. 84. t. Kali Béni; u. p. Kőhalom.
l. e. *Czelina (Pusztá-)*, l. sz. 38.
30. **Muzsna**, l. sz. 651. l. Darvai Lajos; tk. sz. 98. t. sz. 83. t. Áros János; u. p. Sz.-Udvarhely.
31. **Oczfalva**, l. sz. 225. l. Benczédi János; tk. sz. 35. t. sz. 29. t. Gábos Ferencz; u. p. Sz.-Udvarhely.
32. **Parajd**, l. sz. 1051. l. Csizsér Zsigmond; tk. sz. 174. t. sz. 50. t. Szőcs Dániel.
33. **Patakfalva**, l. sz. 418. l. Maksai Áron; tk. sz. 73. t. sz. 69. t. Balázs Sámuel; u. p. Sz.-Udvarhely.
34. **Petek**, l. sz. 732. l. Bedő Ferencz; tk. sz. 109. t. sz. 97. ny. t. id. Nagy Sándor, t. Derzsi Albert. u. p. Sz.-Udvarhely.
35. **Rákos (Al-)**, l. sz. 972. l. ifj. Nagy Sándor; tk. sz. 151. t. sz. 122. t. Gábos Lajos.
36. **Rugonfalva**, l. sz. 705. l. Maksai Gyula; tk. sz. 131. t. sz. 85. t. Kolesár István; u. p. Sz.-Keresztur.
37. **Siklód**, l. sz. 1397. l. Beke Diénes; tk. sz. 275. t. sz. 160. t. Kovács József; u. p. Parajd.
38. **Siménfalva (Alsó-)**, l. sz. 124. l. Baka János; tk. sz. 26. tanulnak a községi iskolában; u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Kede*, l. sz. 145. *Felső-Medesér*, l. sz. 157. *Szt.-Miklós*, l. sz. 40.
39. **Sófalva (Alsó-)**, l. sz. 1624. l. Dáné Mózes; tk. sz. 317. t. sz. 185. énekezér l. t. Bálint József, fit. Kovács Diénes; u. p. Parajd.
40. **Sófalva (Felső-)**, l. sz. 1844. l. Györke János; tk. sz. 293. t. sz. 189. t. Demeter Ákos; u. p. Parajd.
41. **Solymos (Kis-)**, l. sz. 172. l. Demeter Lajos; tk. sz. 31. t. sz. 12. t. Mihályi János; u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *O.-Andrásfalva*, l. sz. 17.

42. **Solymos** (Nagy-), l. sz. 790. l. Némethi Mihály; tk. sz. 138. községi iskolában tanulnak. Énekvezér: Biró János; u. p. Sz.-Keresztur.
i. e. *M. Hidegkút*, l. sz. 156. tk. 20. tanítóállomás üres.
43. **Sükő**, l. sz. 233. l. Fazakas Sándor; tk. sz. 51. t. sz. 35. t. Hodgyai Albert; u. p. Sz.-Udvarhely.
44. **Szederjes**, l. sz. 489. l. Kovács Mózes; tk. sz. 73. t. sz. 67. t. Benédek Sándor; u. p. Hójjasfalva.
l. e. *Zoltán*, l. sz. 137.
45. **Szt.-Erzsébeth**, l. sz. 791. l. Borbáth Lajos; tk. sz. 136. t. sz. 104. t. Rákosi Bálint; u. p. Sz.-Keresztur.
46. **Szt.-László**, l. sz. 165. l. Bedő András; tk. sz. 21. t. sz. 12. t. Molnár Dániel; u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Miklósfalva*, l. sz. 196. tk. sz. 41. t. sz. 27. t. Ferenczi Gyula. *Ábrahámfalva*, l. sz. 76. tk. sz. 7. t. sz. 4, kik az anyaegyházban tanulnak.
47. **Szent-Márton** (Homoród-), l. sz. 357. l. állomás üres, gondozza a bágyi lelkész; tk. sz. 55. t. sz. 25. tanító Gábris Ferencz; u. p. H-Oklánd.
l. e. *H.-Keménfalva*, *Gyepes*, *Lokod*, *Kénos*, összesen 88 lélekkel.
48. **Szolokma**, l. sz. 506. l. Bőjthe Sándor; tk. sz. 87. t. sz. 80. t. id. Szentgyörgyi József; u. p. Parajd.
49. **Telekfalva**, l. sz. 404. l. Kovács Sándor; tk. sz. 65. t. sz. 44. t. László Albert; u. p. Sz.-Udvarhely.
l. e. *Sándorfalva*, l. sz. 156. Levitai állomás pály. alatt.
50. **Uj-Székel**, l. sz. 446. l. Kovács István; tk. sz. 83. községi iskolában tanulnak; u. p. Sz.-Keresztur.
l. e. *Boldogfalva (Alsó-)*, l. sz. 243. tk. sz. 40. szegődött tanító kisebb Gábos Diénes.

XV. Erdővidéki egyházmegye.

Fekszik Udvarhely-, Háromszék- és Nagy-Küküllőmegye területén.

Ez egyházmegyében van 14 anya- és 4 leányegyház; lelkek száma: 12,191.

Iskolakötelesek: fiú 627, leány 538, összesen: 1165, kik közül iskolába járt: fiú 538, leány 397, összesen: 935.

Jegyzés: az ismétlők nincsenek beszámítva.

Főgondnokok: Mltgs. Székely Gergely,
mltgs. Lázár Mihály.

Algondnokok: tks. Lányi Sándor és
tks. Bartha Sándor.

Esperes: Szász József, bibarczfalvi lelkész; u. p. Baróth.

Főjegyző: Zajzon Mihály, bardóczi lelkész; u. p. Baróth.

Aljegyző: Borbáth Márton, bodosi lelkész.

Közügyigazgató: Benkő Gergely, sz.-ajtai l. u. p. Baróth.

Özv.-árv. gyámintézeti alpenztárnok: Barabás Elek, nagy-
bacsoni cant. tanító; u. p. Baróth.

Egyházak:

1. **Ajta** (Közép-), l. sz. 1259. l. Biró András; tk. fiú 68.
leány 72. összesen: 140; iskolába jár fiú 62. l. 54.
összesen: 116. ft. Molnár Albert, lt. Veres Károly;
u. p. Nagy-Ajta.
2. **Ajta** (Száráz-), l. sz. 1455. l. Benkő Gergely; a torkolob miatt az iskoláztatás be volt szüntetve; ft. Nagy János, lt. Józsa Károly; u. p. Baróth.
3. **Bacson** (Nagy-), l. sz. 1495. l. Révay Pál; tk. fiú 96,
leány 87, összesen: 183; iskolába járt fiú 77, l. 50,
összesen: 127. Sepsi-Bacson részéről a felekezeti tanító
Barabás Elek; Telegdi-Bacson részéről egy községi
tanító tanított; u. p. Baróth.
4. **Bacson** (Kis-), l. sz. 619. l. Barthos László; tk. fiú
34. l. 28. összesen: 62. isk. jár fiú 30. l. 20. ösz-
szesen: 50. t. Benkő Sándor; u. p. Baróth.
5. **Bardóc**, l. sz. 800. l. Zajzon Mihály; tk. fiú 36.
l. 37. összesen: 73. isk. jár fiú 36. l. 34. öszsz. 70.
t. Gáspár László, nyug. t. Székely Mózes; u. p.
Baróth.

6. **Bibarczfalva**, l. sz. 642. l. Szász József; tk. fiú 45.
l. 37. összesen: 83. a községi iskolába jár fiú 45.
l. 36. össz. 81. cantor Bartha József; u. p. Baróth.
7. **Bodos**, l. sz. 510. l. Borbáth Márton; tk. fiú 17.
l. 15. össz. 32. isk. jár fiú 13. l. 6. összesen: 19.
t. Józsa Izsák; u. p. Baróth.
8. **Bölön**, l. sz. 223. l. Sebestyén Károly; tk. fiú 5. l. 9.
össz. 14. isk. jár fiú 5. l. 8. össz. 13; fogadott ta-
nitó Buda y Gábor; u. p. N.-Ajta.
l. e. *Nagy-Ajta*, l. sz. 271. tk. fiú 18. l. 7. össz. 25.
a községi isk. jár fiú 13. l. 4. össz. 17. cantor Pálfi
Elek.
9. **Füle**, l. sz. 1116. l. Karácson György; tk. fiú 72.
l. 58. össz. 130. isk. jár fiú 54. l. 40. összesen: 94.
t. Jancsó István; u. p. Baróth.
10. **Hermány** (Magyar-), l. sz. 1043. l. Pető Mózes; tk. fiú
68. l. 53. össz. 121. a községi iskolában tanul 63 fiú,
34 leány, össz. 97, a hol egyik tanító a cantor
Fábián András; u. p. Baróth.
11. **Köpecz**, l. sz. 948. l. Zsigmond Ferencz; tk. fiú 53.
l. 50. össz. 108. isk. jár fiú 50. l. 46. összesen: 96.
cant. t. Gáspár István; u. p. Baróth.
12. **Miklósvár**, l. sz. 92. beszolgáló l. Zsigmond Ferencz
köpeczi lelkész; a kevés számból álló összes isk. köte-
lesek közül 4 feljárt a helybeli róm. kath. iskolába,
kiknek a vallást a cant. Gyenge András tanította;
u. p. N.-Ajta.
l. e. *Ürmös*, a lelkek száma az anyaegyházéval össze van
számítva.
13. **Olasztelek**, l. sz. 739. l. Benedek József; tk. fiú 50.
l. 51. össz. 101. tk. jár fiú 40. l. 36. összesen: 76.
t. Bartalis József; u. p. Baróth.
l. e. *Baróth*, l. sz. 170. tk. fiú 16. l. 7. összesen: 23.
isk. jár fiú 11. l. 4. össz. 15, kik részint a felső
nép-, részint a róm. kath. iskolában tanulnak — amott
a vallást a lévita tanítja, a ki Boncz József.

14. **Száldobos**, l. sz. 543. l. Bartha Imre, nyugalm. lelk. Bartha András; isk. köt. fiú 43. l. 27. össz. 70 isk. jár fiú 39. l. 23. összesen: 62. t. Já n ó Sándor; u. p. Baróth.
- l. e. *Vargyas*, l. sz. 266; a kevés számból álló tanulók a községi iskolában tanulnak.

XVI. Sepsii egyházmegye.

Fekszik Háromszékmegye- és Brassó sz. kir. város területén.

Ez egyházmegyében 35 anya- és 5 leányegyház van; lelkek száma: 22,753; tankötelesek száma a rendes 6 - 12 éves korban: 2450; tanulók száma: 2159.

Főgondnokok: mtgs. Székely Gergely,
mtgs. Lázár Mihály.

Algondnokok: tks. Ujvárosi József,
tks. Sylvester Dávid.

Esperes: Csiszér Gábor, egerpataki lelkész.

Főjegyző: Kisantal Sámuel, rétyi lelkész.

Aljegyző: Révay Lajos, illyefalvi lelkész.

Közügyigazgató: Nagy Sándor, hidvégi lelkész.

Gyámintézeti pénztárnok: Agoston Pál, szt.-királyi lelkész.

Egyházak :

1. **Angyalos**, l. sz. 542. l. Bodor Mózes; tk. sz. 69. t. sz. 56. t. Gocz Gábor; u. p. S.-Szt.-György.
2. **Árapatak**, l. sz. 569. l. Csulak Zsigmond; tk. sz. 63. t. sz. 61. t. Bibó László, községi iskolában; u. p. Bothfalva.

3. **Árkos**, l. sz. 381. l. Kólcza Lajos; tk. sz. 22. t. sz. 22. tanulnak a községi iskolában; énekvezető Bodor Diénes; u. p. S.-Szentgyörgy.
4. **Besenyő**, l. sz. 503. l. Nagy Áron; tk. sz. 52. t. sz. 52. t. Vágó András; u. p. Maksa.
5. **Bikfalva**, l. sz. 962. l. Bong István; tk. sz. 80. t. sz. 65. ft. Barabás József, lt. és énekvezető Deák Farkas, ny. t. Zsigmond István; u. p. Úzon.
6. **Bodok**, l. sz. 840. l. Vas Lajos; tk. sz. 125. t. sz. 100. a fiúk és leányok külön községi iskolában tanulnak; énekvezető Józsa Lajos; u. p. S.-Szentgyörgy.
7. **Bodola**, l. sz. 630. l. Szabó Ferencz; tk. sz. 97. t. sz. 93. községi iskolába járnak; énekvezető és ideiglenes tanító Benke József; u. p. Prázsmár.
l. e. *Hosszúfalva*.
8. **Borosnyó (Kis-)**, l. sz. 555. l. Álbú Endre; tk. sz. 86. t. sz. 83. két községi isk. tanító tanítja; énekvezető és ideigl. közs. isk. t. Nagy Gergely; u. p. N.-Borosnyó.
9. **Borosnyó (Nagy-)**, l. sz. 1216. l. Benedek Áron; tk. sz. 158. t. sz. 130. énekvezető és ideigl. f. t. Kátó József, l. t. Bakcsi Domokos.
10. **Brassó**, l. sz. állandó 1251, változó a városban és környékén 805. l. Molnár János; tk. sz. 197. t. sz. 139. énekvezető és tanító az állami iskolában Györbirió Dániel, a tanulók a két, t. i. belvárosi és bolonyai állami iskolában tanulnak.
11. **Doboly (Al-)**, l. sz. 483. l. Gáspár Albert; tk. sz. 66. t. sz. 51. t. Imre Zsigmond; u. p. Ilyefalva.
12. **Doboly (Fél-)**, l. sz. 562. l. Bartha Károly; tk. sz. 64. községi iskolába járnak; énekvezető Mátyás Mihály; u. p. N.-Borosnyó.
13. **Egerpatak**, l. sz. 588. l. Csizsér Gábor; tk. sz. 65. t. sz. 64. t. Gál Domokos; u. p. N.-Borosnyó.
14. **Eresztevény**, l. sz. 193. lelkész nincs; tk. sz. 37. t. sz. 37. községi iskolában tanulnak; u. p. Maksa.
15. **Erőd**, l. sz. 186. lelkész nincs; tk. sz. 24. t. sz. 24. t. Balázs Ferencz; u. p. Botfalva.

16. **Étfalva-Zoltán**, l. sz. 539. l. Kis Lajos; tk. sz. 65. t. sz. 62. t. Nagy György; u. p. S.-Szentgyörgy.
17. **Gidófalva**, l. sz. 779. l. Magyarai Károly; tk. sz. 68. t. sz. 54. fit. és énekvezető ifj. Vas Diénes, lt. Nagy Ferencz; u. p. S.-Szentgyörgy.
18. **Hidvég**, l. sz. 1090. l. Nagy Sándor; tk. sz. 132. t. sz. 127. fiak és leányok külön magyar községi iskolában tanulnak; énekvezető nincs, női munkatartó Nagy Zsuzsa k. a.; u. p. Földvár.
19. **Kálnok**, l. sz. 383. l. Vitályos János; tk. sz. 28. t. sz. 27. t. nem levén, az 187°/₇ tanévben lelkész tanított; u. p. S.-Szentgyörgy.
l. e. *Köröspatak*, l. sz. 152. tk. sz. 11. t. sz. 10. le-
vita Kátó András.
20. **Kilyén**, l. sz. 294. l. Vas Diénes id.; tk. sz. 21. t. sz. 19. községi iskolában tanulnak; énekvezető Orbán László; u. p. S.-Szentgyörgy.
21. **Komolló**, l. sz. 432. l. Rácz Albert; tk. sz. 42. t. sz. 42. t. Béres János; u. p. Úzon.
l. e. *Szentiván*, l. sz. 75. *Laborfalva*, l. sz. 42. tk. sz. 13. t. sz. 12. községi iskolában tanulnak.
22. **Kökös**, l. sz. 312. l. Biró Áron; tk. sz. 21. t. sz. 19. t. Bartha László; u. p. Úzon.
23. **Lisznyó**, l. sz. 568. l. Dénes Antal; tk. sz. 38. t. sz. 28. t. Lőrincz Sándor; u. p. Úzon.
24. **Magyarós**, l. sz. 401. l. Bod Mózes; tk. sz. 38. t. sz. 30. t. Pethő János; u. p. Úzon.
25. **Martonos**, l. sz. 313. l. Bartha Lajos; tk. sz. 48. t. sz. 35. t. Csulak Károly; u. p. S.-Szentgyörgy.
l. e. *Fotos*, l. sz. 162.
26. **Málnás**, l. sz. 578. l. Benkő János; tk. sz. 51. t. sz. 51. községi iskolában tanulnak; ny. t. Kálai Zsigmond, énekvezető Teleki Sándor; u. p. S.-Szentgyörgy.
27. **Nyén**, l. sz. 1236. lelkész nincs; tk. sz. 121. t. sz. 113. t. Lőrincz Lajos; u. p. Prázsmár.
28. **Óltzem**, l. sz. 690. l. Kis János; tk. sz. 68. t. sz. 40. t. Márkó József; u. p. S.-Szentgyörgy.

29. **Réty**, l. sz. 819. l. Kisantal Sámuel; tk. sz. 99. t. sz. 99. t. Szotyori József, második t. Péter József községi; u. p. Maksa.
30. **Szacsva**, l. sz. 298. l. Puszkás Lajos, ny. l. Albert Ferencz; tk. sz. 60. t. sz. 50. t. nincs; u. p. N.-Borosnyó.
31. **Szemerja**, l. sz. 569. l. Demes Péter; tk. sz. 60. t. sz. 53. t. Fejes Károly, ny. t. Bartha Sámuel; u. p. S.-Szentgyörgy.
32. **Szentkirály**, l. sz. 250. l. Ágoston Pál; tk. sz. 20. t. sz. 14. községi iskolában tanu'nak, énekvezető Kelemen Ferencz; u. p. Ilyefalva.
33. **Szotyor**, l. sz. 349. l. Kovács József; tk. sz. 33. t. sz. 33. t. Sándor Ferencz; u. p. Ilyefalva.
34. **Úzon**, l. sz. 1121. l. Püspöki Ferencz, ny. l. Benedek Ignác; tk. sz. 110. t. sz. 108. t. Mátyás Károly a felső fiosztályokban, leányt. és összes kezdők tanítója és énekvezető Ósz Salamon, ny. t. János János.
35. **Zalán**, l. sz. 1041. l. Szabó Diénes; tk. sz. 141. t. sz. 106. tanulnak az új községi iskolában, énekvezető Keresztes Károly; u. p. S.-Szentgyörgy.

XVII. Orbai egyházmegye.

Fekszik Háromszékmegye területén kelel felől.

Ez egyházmegyében 11 anya- és 6 leányegyház van; lelkek száma: 12,588; tk. száma: 1706, t. sz. 1357.

Főgondnokok: mlts. Székely Gergely és
mlts. Lázár Mihály.

Algondnokok: mlts. Donáth József,
tkts. Csia Albert.

Esperes: Magyarósi Ferencz, teleki lelkész; u. p.
N.-Borosnyó.

Főjegyző: Csákány József, zabolai lelkész.

Aljegyző: Péter Károly, szörcei lelkész.

Közügyigazgató: Finta István, pávai lelkész.

Egyházak:

1. **Barátos**, l. sz. 1057. l. Vékás Lajos, ny. l. Zajzon András; tk. 107. t. sz. 81. isk. községi; énekvezér és isk. tanító Kocsis Elek, 2-ik isk. t. Bibó József; u. p. N.-Borosnyó,
2. **Czófalva**, l. sz. 363. l. Barthos Mihály; tk. 46. t. sz. 42. énekvezér és községi iskt. Biró Béla; u. p. N.-Borosnyó.
3. **Kovászna**, l. sz. 2327. l. Incze György, s. l. Márk Mihály, énekvezér Tamó Károly; fiúiskola községi, leányiskola állami; tk. 426. t. sz. 301. fiútanítók: Tamó Károly, Mengel Károly, Vajna Mihály; leányt. Bresztoszkiné, igazg. Izsai Anna, Büdöskúti Róbert.
4. **Körös**, l. sz. 629. l. Havadtői Gerő, ny. l. Nagy Pál; tk. 64. t. sz. 42. énekvezér és t. Gecse Benjámin; u. p. Kovászna.
5. **Páké**, l. sz. 661. l. Jancsó Elek; énekv. és községi t. Szabó Lajos, 2-ik t. Nagy Albert; tk. 86. t. sz. 63; u. p. Kovászna.
6. **Papolcz**, l. sz. 1246. l. Pál Sámuel; énekv. és községi isk. t. Barabás Sámuel, 2-dik t. Sándor Áron, 3-ik t. Székely János; tk. 200. t. sz. 173. u. p. Kovászna.
7. **Páva**, l. sz. 594. l. Finta István, énekv. és községi isk. t. Bartha István, 2-ik t. Nagy Árpád; tk. 72. t. sz. 51; u. p. Kovászna.
8. **Szőrcse**, l. sz. 613. l. Péter Károly; énekv. és községi isk. t. Perdi Mihály; tk. 69. t. sz. 48. u. p. Kovászna.
 1. e. *Tamástalva*, beszélget Péter Károly, szőrcsei lelkész; lévita és tanító Molnár Dániel; l. sz. 386. tk. 41. t. sz. 37. u. p. Kovászna.
9. **Telek**, l. sz. 714. l. Magyarósi Ferencz; énekvezér és közs. isk. t. Molnár Rafael; tk. 57. t. sz. 57. u. p. N.-Borosnyó.

10. **Zabola**, l. sz. 1425. l. Csákány József; énekvezér és községi isk. t. Szabó János — még tanítók: Héja József, Fülöp Péter, Csekme Mózes; tk. 172. t. sz. 136; u. p. Kovászna.
- l. e. *Gelencze, Haraly, Imecsfalva, Petőfalva, Hilib* — az anyaegyház anyakönyvében — és a népesség — az anyaegyház lélekszáma közt.
11. **Zágon**, l. sz. 2570. l. Demeter Sámuel; énekvezér Tamó Lajos; tk. 366. t. sz. 326. — Hat osztályú fiú- és leány közs. isk. tanítók: Szabó Károly, Gál Antal, Barabás Antal, Zattiás Ferencz, János Lajos és Vadas Ilka Zattiásné. u. p. Kovászna.

XVIII. Kézdi egyházmegye.

Fekszik Háromszékmegye területén.

Ez egyházmegyében 13 anya- és 6 leányegyház van; lelkek száma: 9759; tanulók száma: 899; ismétlő iskolába járók száma nincs külön felvéve.

Főgondnokok: mlgs. Székely Gergely,
mlgs. Lázár Mihály.

Algondnokok: tkts. Kovács István,
t. Bodor Zsigmond.

Esperes: Színi János, k.-albsi lelkész.

Főjegyző: Zajzon István, feltorjai lelkész.

Aljegyző: Borbáth Pál, dálnoki lelkész.

Közügyigazg.: Vitályos György, fel-csernátoni lelkész.

Özv. árv. gy. int. pénztárnok: Zajzon István.

Egyházak:

1. **Albis** (Kézdi-), l. sz. 881. l. Színi János; t. sz. 95. ft. Bathó János, leányt. községi; u. p. Al-Csernáton.
2. **Bitá**, l. sz. 468. l. Benedek Ignác; t. sz. 48. tanító Sándor Mihály; u. p. Maksa.
- l. e. *Várhegy*, l. sz. 90.

3. **Csernáton** (Alsó-), l. sz. 1449. l. Kovács Károly; t. sz. 106. fit. Bakcsi Boldizsár, l. t. áll. üres, ideigl. Csiki József.
4. **Csernáton** (Felső-), l. sz. 1200. l. Vitályos György; t. sz. 126. fu iskola községi, l. t. Bodor János és Cseh Izra; u. p. Alsó-Csernáton.
5. **Dálnok**, l. sz. 1568. l. Borbáth Pál; t. sz. 130. iskola 6 osztályú, községi, 4 tanító alatt; énekvezér Kerestely Dávid; u. p. Maksa.
6. **Ikafalva**, l. sz. 451. l. Kökösi Sándor; t. sz. 44. t. Tusa János; u. p. Alsó-Csernáton.
l. e. *Futásfalva*, l. sz. az anyaegyház l. közé beszámítva.
7. **Karatna**, l. sz. 110. l. Szakács János; t. sz. 12. a községi isk. járnak; énekvezér Máté Barabás; u. p. K.-Vásárhely.
8. **Léczfalva**, l. sz. 1104. l. Zoltáni Elek; t. sz. 89. fit. Kis Sándor, l. t. Sipos Samu; u. p. Maksa.
9. **Maksa**, l. sz. 700. l. Jancsó Ferencz; t. sz. 68. községi iskolába járnak; énekvezér Albert László.
10. **Márkosfalva**, l. sz. 692. l. Bodola Sámuel; t. sz. 67. fit. énekvezér Kerestely Lázár, l. iskola községi; u. p. Alsó-Csernáton.
11. **Martonfalva** (Kézdi-), l. sz. 390. l. Simó Sándor; t. sz. 52. fit. énekvezér Mihályfalvi Ferencz, id. leánytanítónő Kopp Ilma; u. p. K.-Vásárhely.
l. e. *Hatojka*, l. sz. az anyaegyházba beszámítva.
12. **Mátisfalva** (Kézdi-), l. sz. 156. l. állomás pályázat alatt áll; t. sz. 15. u. p. Alsó-Csernáton.
13. **Torja** (Felső-), l. sz. 500. l. Zajzon István; ezen egyház három részből áll, u. m. Fel-Torja, Fel Volál és Fel-Karatna; t. sz. 46. a községi iskolába járnak; énekvezér Szotyori István; u. p. K.-Vásárhely.
l. e. *Altorja*, *Peselnek*, *Szárzapatok*; l. sz. beszámítva az anyaegyház l. száma közé.

Püspöki vizsgálat alatti egyházak.

1. Deézs.

Lelkek száma: 3270.

Főgondnok: dr. Szócs Sámuel, kir. tanácsos.

Kebligondnok: Vékony Ferencz, városi rendőrkapitány.

Pénztárnok: Turbucz Ferencz.

Lelkészek: Medgyes Lajos és Kovács Sámuel.

Kántor és leánytanító: Nagy Benedek, e. jegyző.

Leányok tanítónője: Balog Amália kisasszony.

A négy osztályu elemi fiiskolában tanítók:

Szentesi Áron, igazgató, a 4-ik osztály tanítója.

Debreczeni István, a 3-ik osztály tanítója.

Incze Ferencz, a 2-ik elemi osztály tanítója.

Budai Elek, az 1-ső elemi osztály tanítója.

Tankötelesek száma: 307. Iskolába jár 281.

A kisedővoda, hol eddig 80—100 gyermek nevelést és ápolást nyert, — Turbucz Ferencz 30 éves kisedővó, Liber József tanfelügyelő vádja alapján hivatalából elmozdítottván, — jelenleg felbomlott s Fröbelkertté szándékozik az illető tanfelügyelő alakítani.

2. Nagy-Enyed.

Lelkek száma: 3007. Rendes lelkészek: Szilágyi Farkas és dr. Bartók György; énekes: Málnási Lajos. Főgondnok: Sándor Elek; gazdagondnok: Vajna István.

Tankötelesek:

a) 6—12 éves	252.
b) 12—15 éves	. . 115.

Összesen: 367.

Ezen létszámból iskolába jár 270; nevezetesen: a helybeli Bethlen-főtanodába 120, polgári fiúiskolába 9, a többi az ismétlő iskolába; leány tanul összesen: 110, részint a három osztályu ref. felekezeti leányiskolában, részint a polgári leánynevelőben.

I s k o l á k.

- a) Kébli leányiskola három elemi osztályllyal, ebben a tanulók száma 90—100; tanítók: Málnási Lajos, é. v. és Zabolai Albert. Iskolaigazgatók: mélt. Gáspár János, alsófehérmegyei tanfelügyelő és Szilágyi Farkas, lelkész.
- b) Polgári fiú- és leányiskola. Igazgató: Dancs Sámuel; férfitanítók az igazgatón kívül: Király Miklós, Sebestyén Sándor és Zeida János, karnagy; nőtanítók: Grail Eleonora és Borsos Amália.
- c) Vasárnapi ismétlőiskola; tanít dr. Bartók György lelkész.
- d) Kisdédóvoda; gyermekek száma: 130—150. Kisdédóvó: Gróhman Károly; dajka: Frohner Anna.
- 3. Fogaras,** lelkek száma 842. t. sz. 102. Főgondnok: legid. gr. Bethlen János; jogi gondnok: Kőnczei Gyula; gazdagondnok: id. Benedek Lajos.
Lelkész: Pánczél Károly, segédlelkész: Imre István; énekvezető és orgonista: Nagy Gábor.
- a) Fitanoda 6 osztályllyal; t. sz. 56. tanítók: Imre István, Pápai József, Tóth Pál.
- b) Leánytanoda 6 osztályllyal; t. sz. 46. tanító: Nagy Gábor.
- 4. Ilyefalva.** Lélekszám: 1043.
Lelkész: Révay Lajos.
Énekvezér: Bene Ferencz.
Nyugalmozott énekvezér: Imre Mihály.
Számadó gondnok: Szász Károly.
Iskolai pénztárnok: Kis Miklós.
Jegyző: Gazda Lajos.

T a n k ö t e l e s e k :

a) fiuk:	94	} Összesen: 174.
b) leányok:	80	

Jegyzés. Mind a fiuk, mind a leányok a helybeli községi iskolákban tanulnak, négy községi tanító vezetése alatt. A vallás- és erkölestant a 3—9 éveseknek az énekvezér, a 9—15 éveseknek a rendes lelkész tanítja.

5. Szászváros. Lelkek száma: 810.

Főgondnok helye betöltetlen.

Kebli gondnok: Bocz Sámuel.

Pénztárnok: Pap Ádám.

Lelkész: Incze János, első pap; a második lelkészi állomás pályázat alatt van.

Énekvezér és leánytanító: Vitályos József.

Fiutanító és segédkantor: Kiss Károly, tanítja a Kún-tanodában az 1-ső elemi osztályt, fizeti az egyház.

Női munka tanító: Vitályos Józsefné Gombos Kata.

Választott kebli tanácsos — consistor — van 15, választáson felüli 4.

Iskolaszék választott tagjainak száma 7.

T a n k ö t e l e s e k.

6—12 évig: 42 fiu, 32 leány; összesen: 74.

12—15 évig: 18 fiu, 16 leány; összesen: 34.

Tankötelesek összes száma: 108.

Iskolába járt: a) a tanodába 40 fiu; b) a ref. leányiskolában: 32 leány; c) másfelekezetű iskolában tanult 2 leány; d) magán nevelésben részesült 2 leány. Tanításban részesült tehát 40 fiu, 36 leány, összesen: 76. A ref. leányiskolában tanult még ezeken kívül 20 leány, részint idegen felekezetű, részint más helységi.

1. e. *Alsó-Városviz*, l. sz. 10. *Kudzsir*, l. sz. 7. *Zsiboth*, l. sz. 4. *Felkenyér*, l. sz. 5.

6. **Sepsi-Szent-György**, l. sz. a legújabb összeszámlálás szerint = 1950. Főgondnok: m. Daczó János; rendes lel-

kész: Fülöp Géza; segédlelkész: Orbán Antal; énekvezér: Benkő János; magyebíró: Bikfalvi Ferencz; pénztárnok: Sorbán János; jegyző Benkő János énekvezér; egyházi ügyvéd: Hegedüs Lajos.

Választott egyháztanácsosok száma = 18; választáson feletti egyháztanácsos van egy.

Tan kötelesek:

a) 6—12 éves = 371; }
 b) 12—15 éves = 164; } összesen = 535.

Ezen létszámból tényleg oktatást nyert Sepsi-Szent-György különböző fitanodáiban és felsőleányiskolájában = 348. Az egyházi éneket a községi iskolában az egyházi énekvezér, a vallást a polgári leányiskolában a rendes lelkész, az elemi osztályokban a segédlelkész és énekvezér tanítják.

Jegyzet. A lélekszámnak fennebb kimutatott összege (1950) legújabbban végrehajtott rendszeres összeszámláláson alapul. Megjegyzendő azonban, hogy ezen összeszámlálásnak főcélja az állandó reformatus lakosok kipuhatólása lévén: a fennebbi létszámba nem vétettek fel a csak ideiglenesen itt tartózkodó mesterlegények, mesterinasok és mindkét nemű ref. vallásu cselédek, kiknek száma 3—400-ra bizton tehető.

7. Sz.-Udvarhely. Lélek szám 1440, ezen számba betudva vannak a leányegyházakban levő reformatusok is.

Lelkészek: Zajzon Ferencz és Tolvaly Zsigmond.
 Kántor: Szentgyörgyi Mózes.

Fiuiskola nincs; a fiuk a helybeli ref. középitanodába s főreáliskolába járnak.

A leánynöveldeben van 6 osztály; az ezen évre eddig beirt tanulók száma: 67, de még szaporodni fog ez a szám. Vezértanítónő: Madarász Veronika kisasszony. Rendes tanító a kántor, hetenként 10 órán, s a ref. középitanodából 3 segédtanító hetenként 15 órán. Vallást tanít felváltólag az egyik pap.

8. **Kézdi-Vásárhely**, l. sz. 2661. l. Székely János; segédpap: Kovács István; kántor: Szacsva János. Gondnok: Jancsó Mózes.

Tanintézetek:

- a) Iparos szakoktatással összekötött állami felsőbb népiskola 4 osztálylyal. Ez iskolában tanul hitfelekezetünk 39 gyermeke.
- b) A székely közművelődési egyesület által felállított rajz és műfaragászati iskola; t. sz. 8, kik az elméleti tantárgyakat a felsőbb népiskolában tanulják.
- c) Négy osztályu községi fiúiskola; t. sz. 112.
- d) Hatosztályu községi leányiskola; t. sz. 158.
- e) Kisdédóvó intézet; beirt gyermekek száma 152.

Tankötelesek száma: 6—12 évig 355, 12—15 ig 167.
Ezekből tanul: 6—12 éves 317, nem tanul vagy szülőivel eltávozott 38.

A vallást tanítja a segédpap, az éneket a kántor.

Hitfelekezetünkhöz tartozó tanítók: Baló László, Gyöngyösi István, Földes József, Székely János, Demeter Robert, Zajzon János, Nagy Károly, Bölcskeszi Ilona, Szabó Géza.

Ismétlőiskola nincs.

l. e. *Oroszfalu*, l. sz. 69. *Szent-Katholna*, *Nyujtód*, *Bereczk*, *Soosmező*, *Szentlélek*, stb. l. sz. 130.

9. **Maros-Vásárhely**, l. sz. 7000--8000.

Főgondnokok: Szentgyörgyi Imre, legfőbb törvényszéki ülnök és

dr. Antal László.

Kebli gondnok: Vályi Károly.

Jegyző: Farkas Elek.

Ügyvéd: Z. Bodola János.

Pénztárnok: Keresztes Sándor.

Lelkészek: Tolnai Lajos, első pap; Vass Tamás, 2-ik pap; a harmadik lelkészi állomás négy év óta betöltetlen.

Iskolák:

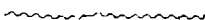
a) A szentgyörgyutczai hat osztályu leányiskola. Tanítók: Petri Jánosné, nevelőnő, két segédnevelőnővel: Petőfi Eliz és Nagy Adél kisasszonyokkal.

Ugrai Gyula, Szentgyörgyi István, Molnár Károly, Gönczi János és Nemes Ödön ideigl. rajztanár.

b) A szentgyörgyutczai egy osztályu fiúiskolában tanít: Barabás János és Erse Mihály énekvezér.

c) A szentmiklósutczai fiú- és leányiskolában tanítanak: Szekeres Elek és Nagy Antal.

Az összes növendékek száma: a leányosztályokban 238, a fiúosztályokban 102, összesen = 340.

TANINTÉZETEK.

I. N.-enyedi Bethlen-főtanoda.

Főgondnokok: B. Kemény István,
m. Zeyk Károly.

Algondnokok: M. Zeyk József,
gr. Bethlen Géza.

Gazdagondnok: tkts. Bogdán Lajos

Rendes tanárok: Mihályi Károly könyvtárfelügyelő, Hegedüs János, Décsei Károly, Garda József igazgató, Herepei Károly ásványtani gyűjtemények őre, dr. Kovács Ödön az ifjúsági önképzőkör felügyelője, Makkai Domokos az érem- és régiségtár felügyelője, Elekes Károly a növény- és állattani gyűjtemények őre, Székely Ferencz tanvezető, Lőte Lajos az előljárósági gyűlések jegyzője, és a természettani gyűjtemények őre.

Helyettes tanár: Nagy Lajos ideigl. képezdeigazgató.

Segédtanárok: Keresztes József tanári gyűlések jegyzője,
Vincze Dániel.

Szaktanítók: Nagy Károly szépirás és rajztanító, Boros Gábor műének- és orgonatanító, Szuck György zenetanító, Schmiedt György torna- és úszómester.

Osztálytanítók: Jánosi Gábor (akademitá), Bertalan József senior, Molnár János contra, Kovács Imre, Cseresznyés Ödön, Kósa Károly, Lőrinczi Gábor.

Orvosok (ideiglenes minőségben): dr. Magyar i Károly és dr.
Bocz József megyei orvos urak.

Ügyvéd: Tktts Bir ó Miklós.

Pénztárnok: Tktts Fin na István.

Tanulók száma: 603.

a) A felsőbb tanodában: 105.

1. Theologusok:	negyed évi:	11.
	harmad	8.
	másod	" 14.
"	első	" 14.
	összesen:	47.
2. Bölcsészek:	másod évi:	16.
	első	" 24
	összesen:	40.
3. Tanítóképezde:	harmad évi:	6.
	másod	4.
	első	" 8.
	összesen:	18.

b) Középtanodában: 291.

VI-dik osztályban:	31.
V. "	29.
IV. "	31.
III. "	65.
II.	68.
I. "	67.

c) Elemi tanodában: 207.

4. osztályban:	71.
3.	62.
2.	48.
1.	" 26.

II. A kolozsvári főtanoda.

Főgondnokok: mélt. b. Bánffy Albert,
mlt. Lészai Ferencz.

Algondnok: mlt. Gyarmathy Miklós.
(Egyik hely üresedésben.)

Rendes tanárok: S á m i László, a közös tanári özvegy-árvai segélyalap ellenőre; S z a b ó Sámuel, könyvtárőr, a vegy- és ásványtani gyűjtemény őre és az önként vállalkozotaknak tanít francia nyelvet; S á r k á n y Ferencz; J a n c s ó Lajos, igazgató és az ifjusági kiségitő alap kezelője; P a r á d i Kálmán, a természetrajzi gyűjtemények őre és a közép I-ső oszt. főnöke; D e b r e c z e n i József, tanvezető, a természettani gyűjtemény őre és a helybeli tanári özvegyek segély-alapjának kezelője H e g e d ű s István, az előjárósági ülések jegyzője, a zene-énekkar felügyelője, az ifjusági önképzőkör elnöke és a közép VI-ik osztály főnöke; G e r é b Márton, a tanári ülések jegyzője, a közös tanári özvegy-árvai segélyalap pénztárnoka, az ifjusági olvasó egyesület elnöke és a közép V-ik oszt. főnöke.

Szak- és segédtanárok: S z á s z Domokos és H e r e p e i Gergely helybeli ev. ref. lelkészek, hittanárok; Graf Jakab, a német nyelv és rajz tanára; dr. T ö r ö k István, a közép IV-ik oszt. főnöke.

Tanodai ellenőr: P a p Domokos.

Szaktanítók: Ferenczi Zoltán, a közép III-ik és Szoboszlai Mór a közép II-ik osztály főnöke.

Közoktatók az elemi tanodában: Hajdu Ferencz, Bankó József, Régeni Ferencz, Barabás László és Lőrinczi Lajos.

Zene-énekkari karnagy: Boér Gerő.

Szépirás tanító: Fiedler Tamás.

Torna-mester: Nyárádi Lajos.

Segéd rajztanítók: Fülöp Lukács, Kovács János.

A tanulók száma, osztályonként és összesen.

a) Bölcselmi II-ik osztályos	25
I-ső	35
	<hr/>
összesen	60.
b) Középtanodai VI-ik osztályos	25
V-ik	34
IV-ik	34
III. „	40
II. „	42
I. „	47
	<hr/>
összesen	222.
c) Elemi IV-ik osztályos	48
„ III. „	40
„ II. „	39
„ I. „	31
	<hr/>
összesen	158.

Teljes összeg 440 — ide nem számítva a 27 egyetemi hallgatót, kik magántanítóságukért a tanodában lakhatás javadalmában részesülnek.

III. M.-vásárhelyi főtanoda.

Főgondnok: tkts. dr. Antal László.

(Egy főgondnoki hely betöltetlen).

Algondnokok: mlgs. Kabós László, kir. táblai tanácsi elnök.

mlgs. Szentiványi Kálmán, Maros-Tordamegye alispánja.

Rendes tanárok:

Mentovich Ferencz, a természettani szertár felügyelője és az önképzőkör elnöke.

Bihari Sándor, igazgató tanár és nyomda felügyelő.

Urr György, tanvezető, a zene és testgyakorlat felügyelője.

Horváth Gáspár, az ifjúsági olvasó egyesület elnöke.

Koncz József, könyvtárnok és tanári gyűlések jegyzője.

Páll Károly, előljárósági gyűlések jegyzője.

Egy rendes tanári hely betöltetlen.

Segéd tanárok:

Demeter Károly, ásvány-, növény- és állattani gyűjtemények őre.

Lénárt József, énekkar felügyelője.

Lakatos Sámuel, az önképzőkör alelnöke.

Szaktanárok és tanítók:

Czugh László — ág. hitvallású lelkész — a németnyelv tanára.

Péterfy Károly, rajz tanár.

Venger Felix, francia nyelv tanító.

Schevassüs Ferencz, torna tanító.

Zach Antal, zene és műének tanító.

Szentgyörgyi István, ének tanító.

O s z t á l y t a n i t ó k :

Horváth József, Bari Zsigmond iskolai ellenőr, Benedek Ferencz, Bitai Kálmán, Kis Péter, (senior) iskolai gazda.

Pénztárnok: Göldner Nándor.

Ügyvéd: Molnár Zsigmond.

A tanoda népessége.

a) a bölcselmi tanfolyamon	53
b) a középtanodában	237
c) az elemi osztályokban	184
összesen	<hr/> 474.

IV. Székely-udvarhelyi főtanoda.

Főgondnokok: mlgs. Gyárfás Domokos,
mlgs. Nagy Lajos.

Algondnok: mlgs. Sebessi Ákos.
Egy hely üres.

Rendes tarárok: Kis Ferencz, igazgató, Szakács Mózes, könyvtárnok és pénztári ellenőr; Bod Károly, tanvezető; Gönczi Lajos, Főlegyházi Antal.

Segédtanárok: Benkő Gyula, dr. Nagy Sámuel németnyelv tanító.

Állandó szaktanítók: Zajzon Ferencz, Tolvaly Zsigmond.

Változó osztálytanítók: Ilyés István, Farkas Károly, Szabó Gejza, Székely Árpád, Zágoni Pál, Nagy József, Biró Áron, Kelemen Sándor.

Pál Adolf, rajz- és szépírás tanító.

Lázár József, torna-tanító.

Kozák Márton, zene-tanító.

Gyarmati Ferencz, iskolai ügyvéd.

Kovács Domokos, iskolai pénztárnok.

Mezei Ödön, iskolai orvos.

A tanulók létszáma.

a.) A bölcsészeti osztályokban:

2-ik bölcs. osztályban	14.
1-ső bölcs. osztályban .	23. összesen: 37.

b.) A középtanodában:

6-ik középt. osztályban	20.
5-ik	11.
4-ik	13.
3-ik	16.
2-ik	23.
1-ső	36. összesen: 119.

c.) Elemi iskolában:

4-dik elemi osztályban	31.
3-dik	30.
2-dik	25.
1-ső	37. összesen: 113.

összesen a népesség 279.

V. Zilahi főtanoda.

Főgondnokok: id. b. Wesselényi Ferencz,
ifj. b. Wesselényi Ferencz,
b. Wesselényi Miklós.

Algondnokok: Szikszai Lajos.
Kaizler Imre.

Rendes tanárok: Török István, tanvezető; Kerekes Sándor,
igazgató; Baczó Gábor.

Segédtanárok: dr. Elekes Victor, Nagy József, Berényi János.

Osztálytanítók: Dobai Sándor r. állandó tanító, Márkus
Sámuel, Demeter Kálmán, Demeter Mihály,
Vég Ákos.

Műének tanító: Marosi Sámuel.
Rajztanító: Versényi Gábor.
Tornatanító: U y Bálint.

A tanoda ügyvédje: Kiss Lajos, köz- és váltó ügyvéd.
Pénztárnok: Márkus Sámuel.
Gazda: K apus Sámuel.

Tanulók száma:

α) Felső tanodában.

Bölcsészek: másod- és első évesek

25.

b) Középtanodában: 31.

VI-ik osztályban: 16. V-ik osztályban: 15.

c) Elemi tanodában: 200.

IV-ik oszt. 49; III-ik oszt. 50; II-ik oszt. 66; I-ső oszt. 35.

Jegyzés. A középtanoda négy alsóbb osztályát pótolja az államilag segélyezett 4 osztályú polgári iskola.

Ennek létszáma: 149.

IV-ik oszt. 29; III-ik oszt. 26; II-ik oszt. 34; I-ső oszt. 60.

Az összes népesség: 405.

VI. A szászvárosi Kún-tanoda.

Főgondnokok: Barcsai László,
gr. Kún Kocsárd,
Zeyk Károly.

Algondnokok: Nagy Ignác,
dr. Lészai László.

Tiszteletbeli tanár: Incze János, ev. ref. első pap.

Rendes tanárok: Dózsa Dénes, tanvezető; Sándor János,
igazgató.

Segédtanárok: Deák Gergely, Vitus Lajos.

Osztálytanítók: Tollas József, contra; Bőjte Ödön, Cs. Biró
Ferencz, V. Biró Ferencz, Orbán Mihály, senior;
Csiszér Pál, Kiss Károly.

Műének tanító: Deák Gergely, s. tanár.

Egyházi énektanítók: Vitályos József, Kiss Károly.

Torna tanító: Vitus Lajos, s. tanár,

Rajztanító: Reumann János.

Szépírástanítók: Bőjte Ödön, Tollas József.

Pénztárnok: Bocz Sámuel.

Tanodai orvos: Barcsi László.

Tanulók száma:

a) Középtanodában: 96.

VI-ik oszt. 12; V-ik oszt. 10; IV-ik oszt. 18; III-ik oszt. 17;

II-ik oszt. 16; I-ső oszt. 23.

b) Elemi tanodában:

4-ik el. oszt. 30, 3-ik el. oszt. 22, 2-ik el. oszt. 44, 1-ső el. oszt. 29.

A tanoda összes népessége: 221.

VII. S.-sz. -györgyi Székely-Mikó tanoda.

Főgondnokok: mlgs. Székely Gergely,

mlgs. Gyárfás Imre.

Algondnokok: mlgs. Donáth József,

mlgs. Lázár Mihály,

mlgs. Daczó János,

mlgs. Réz Farkas,

tkts. Zathureczky Gábor,

tiszt. Révay Lajos.

Rendes tanár: Görög István, igazgató.

Segédtanárok: Simó Dénes, Bodor Domokos, dr. Szász István.

Osztálytanítók: Nagy Imre, Kelemen Győző.

Németnyelv tanító: András Ferencz.

Rajz-, szépírási- és tornatanító: Antalfi Elek.

Műének tanító: Kelemen Győző.

IV-ik k. osztálybelieknek vallást tanít: tiszt. Fülöp Géza,
ref. pap.

Pénztárnok: tkts. Antal Zsigmond.

Orvos: tkts. dr. Wissiák Antal.

Ügyvéd: tkts. Künnle József.

Tanulók száma : 246.

IV. k. oszt. 30, III. oszt. 39, II. k. oszt. 60, I. k. oszt. 76,

4 elemi osztály: 41.

Folyó szám	Egyházmegyék	Anyagyház	Leányegyház	Lélekszám	Lelkeszi állomás	Betöltve	Betöltetlen	Egy lelkeszi állomásra jut átlag lélek	Tanköteles
1	V.-hunyadi	25	37	5,130	25	19	6	205	616
2	Gy.-Fehérvári	12	16	2,889	12	12	—	240	?
3	N.-enyedi	32	40	18,768	33	30	3	569	2606
4	Kolozsvári	1	1	8,806	4	4	—	2201	?
5	K.-kalotai	39	16	23,502	39	34	5	603	?
6	Sz.-szolnoki	65	20	46,523	66	62	4	705	5774
7	Deési	28	27	8,817	27	21	6	327	?
8	Széki	50	48	20,261	51	35	16	397	?
9	N.-sajói	8	25	2,624	8	8	—	328	337
10	Görgényi	33	45	18,794	33	31	2	570	3470
11	Marosi	63	30	38,570	63	61	2	611	?
12	Küküllői	36	55	17,170	36	33	3	477	2414
13	N.-szebeni	21	21	5,702	22	13	9	271	625
14	Údvarhelyi	51	40	34,231	51	49	2	671	5625
15	Erdővidéki	14	4	12,191	14	13	1	870	1165
16	Sepsii	35	5	22,753	35	32	3	650	2450
17	Orbai	11	6	12,588	11	11	—	1144	1706
18	Kézdi	13	6	9,759	13	12	1	751	?
19	Püspöki vizsgálat alatti egyházak	9	10	22,523	18	16	2	1251	?
	Összesen	548	502	331,601	563	498	65	590	?

Tanuló	Tanítói állomás	Betöltve	Betöltetlen	A múlt évhez mérve					
				növekedés			apadás		
				Lélek	Tanköteles	Tanuló	Lélek	Tanköteles	Tanuló
513	10	9	1	59	22	15	—	—	—
406	8	8	—	—	—	50	71	—	—
1820	27	25	2	1009	—	177	—	131	—
933	12	12	—	41	—	11	—	—	—
2250	41	36	5	40	—	—	—	—	322
4436	82	69	13	—	—	—	411	226	115
920	19	17	2	32	—	338	—	—	—
1865	40	37	3	—	—	33	174	—	—
113	6	5	1	63	—	—	—	—	—
2235	41	38	3	144	—	—	—	78	9
3827	80	74	6	377	—	—	—	—	410
1656	39	34	5	—	431	232	87	—	—
458	20	13	7	—	84	55	69	—	—
8339	56	53	3	47	—	—	—	70	522
935	18	18	—	331	—	—	—	198	113
2159	41	38	3	246	—	—	—	102	85
1357	33	33	—	101	153	—	—	—	60
1091	16	15	1	94	—	—	—	—	225
2222	51	51	—	111	—	—	—	—	182
32135	640	585	55	1884	—	—	—	—	1548

Jegyzés. Minthogy egyfelől az énekvezetők nem mindenütt tanítók is egyszersmind, másfelől a tankötelesek felekezetünk részéről is igen sok helyt állami- vagy községi iskolákban tanulnak: annak rovatosa kimutatása, hogy egy tanítói állomásra átlag hány lélek, tanköteles és tanuló esik — mint nagyon ingtag alapon nyugvó — fölöslegesnek látszott.

A névkönyvben előforduló egyházi és iskolai

HIVATALNOKOK.

Adi József	61	Bakesi Boldizsár	106
„ László	83	„ Domokos	101
Adorján János	83	„ Sándor	63
Agyagási Gábor	71	Bakó Dániel	94
„ Sándor	55	Balázs Ferencz	101
Albert Dániel	75	„ Gergely	95
„ Ferencz	103	„ Imre	94
„ Imre	43	„ István	60, 71
„ János	76	„ János	69
„ László	106	„ József	72
„ Sándor	88	„ Mihály	83
Almási László	59	„ Sámuel	96
„ Sámuel	69	Baló József	66
Andrád Ferencz ifj.	51	„ László	111
„ Ferencz	53	„ Sándor	55, 56
„ Ferencz	123	Balog András	73
„ Lajos	84	„ Ámália	107
Antal Domokos	60	„ Ferencz	51
„ György	59	„ György	46
„ László, dr.	111, 117	„ János	52
„ Zsigmond	123	„ Károly	54
Antalfi Elek	123	„ Mihály	63
Aracs András	62	„ Sándor	47, 86
Aszalós György	53	Barabás Antal	105
Ágoston György	60	„ Dániel	75
„ Mózes	91	„ Elek	98
„ Pál	100	„ István	85
Albu Endre	101	„ János	82, 112
Áros János	96	„ József	53, 101
Baczó Gábor	120	„ Károly	56
Bagosi Miklós	65	„ Lajos	83
Baka János	96		

Barabás László	116	Bányai Lajos	52
„ Sámuel	58, 104	Bántó Mihály	67
Barcsai Ákos	50	Báthori Dániel	66, 70
„ László	121	„ György .	62
Barcsi László	122	„ János	89
Bari Zsigmond	118	Bede János	47
Barta Albert	59	Bedő András .	97
„ András .	68, 100	„ Ferencz	96
„ Áron	69	Beke Dénes	96
„ Dénes	86	Bekő Mózes	54
„ Elek	52	Beksi József	66
„ Imre	100	Belle Lajos	90
„ István	104	„ József .	88
„ János	57, 72	Bencze András	94
„ József	99	Bene Ferencz	108
„ Károly . . .	101, 84	„ Ambrus	62
„ Lajos 47, 50, 61, 83,	102	Benczédi János	96
„ László	102	„ István	95
„ Sándor	98	„ Mózes .	86
„ Sámuel	103	Bende Ferencz	85
Bartalis József	99	Benedek Ádám	89
Bartalus Sámuel	87	„ Áron	101
Bartók György, dr.	107	„ Dénes	54, 84
Bartos László	98	„ Ferencz	118, 86
„ Mihály	104	„ Gyula	54
„ Dénes	89	„ Ignác	103, 105
„ Elek	80	„ János	57
„ Sándor	90	„ József .	56, 86, 99
Bartus Elek	71	„ Józsefné	56
„ György	71	„ Lajos	108
Bató János	105	„ Pál	57
Basa Mihály	46, 52, 53	„ Sámuel	56
Bágya Károly	47	„ Sándor	58, 79, 97
Bálint András	60, 96	Benefi Ferencz	89
„ József	96	Benesi János	88
Bán Lajos	48	Benke József	101
Bándi Mózes	94	Benkő Ferencz	53
Bánff Albert, br.	115, 61, 46	„ Gergely	98
„ Béla, gr.	55	„ György	49
„ Dániel, br.	66, 70	„ Gyula	118
„ Jenő, br. .	90	„ János 46, 76, 102,	110
„ Miklós, gr.	46	„ József .	116
Bányai József	62	„ Lajos	62
„ Károly	57	„ Sándor	98

Bereczki Sándor	81	Bodor Pál	55, 05
Beregszászi Albert .	75	„ Zsigmond	105
Berényi János	120	Bodrogi Sámuel .	92
Bethlen János, id. gr. 46, 93,	108	Boér Gerő .	116
Béla, gr.	74	Bogdán József	82
Géza, gr.	113	Lajos	65, 113
Sándor, gr.	74	Mózes	50
Bertalan József	113	Bóka György	78
Békési Lilla	56	Bokor János	94
Béres János	102	Sándor	94
Bibó József	104	Boncz József .	95, 99
László	100	Bong István	101
Bihari Sándor	117	Borbáth Lajos	97
Bikfalvi Ferencz	110	Márton .	98
Biró András	98, 78	Pál	105
Áron	102, 119	Bordi János	89
Béla	104	Károly	82
Ferencz	121	Boros Gábor	113
János	97	Lajos	61
József	76	Borsos Amália	108
Károly	61	Sándor	59
Mihály	56	Bóta István	71
Miklós	114	József	60
Sándor	67	Both István	60
Bitai Mátyás	87	Botka Károly	62
Mihály	85	Miklós	73
Kálmán	118	Botos Dénes .	51
Bocz Elek	79	Bothos Kálmán	81
József, dr.	114	Böjthe János .	78
Sámuel	109, 122	Miklós	84
Bod Károly	74, 118	Ödön .	121
László	57	Sándor	97
Mózes	103	Böloni Domokos	88
Sándor	79	Böleskeszi Ilona	111
Bodola Dénes	58	Brán József	70
János .	47, 111	Bresztoszkíné	104
Sámuel	106	Budai Elek	107
Bodor Antal	46	Gábor	99
Dénes .	101	Burekhardt Agoston	56
Domokos .	123	Büdeskúti Róbert	104
János	106	Czegő Ferencz	85
József .	95	Czegér Miklós	72
Lőrincz	51	Czinege Mihály	69
Mózes .	100	Cziatos Ferencz	90

Czira Endre .	67
Czugh László	117
Csató Géza .	63
Csákány József	65, 103
" Károly	54, 58
Csáky György, gr.	57
Cseh Izra .	106
Csejdi István	72
Csekme József	50
" Mózes	105
Cserényi Dániel .	74
Cseresznyés Ödön	113
Csia Albert	103
" Lajos	71
Csiki György	90
István	60
József	106
Károly	77
László	80
Csinádi János	85
Csiszár Farkas	70
" László	70
Csiszér Gábor	100
Pál	121
" Zsigmond	89
" Zsigmond	96
Csog Pál	85
Csoma Péter .	58
Zsigmond	60
" Dénes	95
Csulak Károly .	102
" Zsigmond	100
Csűrös József	70
Dabóczi Lajos	93
Daczó János	109, 122
Dali István	83
" János	85
Dancs Samu	108
Dáné Mózes	93
Dani Lőrincz	59
Darkó Ottilia	57
" József .	52
Darvai Lajos	96
Deák Gergely	121

Deák Farkas .	101
" József .	46
Debreczeni Aron	82
István	107
József	115
" Károly	68
Demes Péter	103
Demeter Ákos	96
Kálmán	120
" Károly	117
Lajos	96
Mihály .	120
Mózes	48, 85
Róbert	111
Sámuel ifj.	78
Sámuel id.	79
Sámuel	105
" Zsigmond .	92
Derzsi Albert	82, 96
" Dénes .	85
Décsi Károly	113
Dénes Antal .	102
" József	77, 95
Dézsi Domokos	60
" Gyula	58
" László .	56
Lászlóné	56
Lőrincz	59
Samu	73
" Sándor	76
Dévai Mihály	58
Dobai Sándor	120
" Lajos	61
Dombi Lajos .	61
Domján Ferencz	60
János	58
" Sándor	64
Donáth József	103, 122
Dózsa Elek	70
" Dénes .	121
" Imre .	68
Eczken Sándor	88
Egri István . .	74
Erdélyi Sámuel id.	81

Erdélyi Sámuel ifj.	84	Ferencai Zoltán .	116
Elek Károly	65	Felméri Lajos	56
Elekes György	50, 51	" Mihály .	84
Kálmán	76	Félegyházi Antal	118
Károly id.	46, 50, 51	Fiedler Tamás	116
Károly ifj.	113	Finna István .	114
Victor dr.	120	Finta Endre	46
Ercse Mihály	112	Finta István .	103
János	78	Fodor Dániel	75
Miklós	79	" Lajos .	66
Erődsdi Pál	87	Fogarasi István	66
Erszénesy István	60, 62	" László .	63
Érzsek Samu	68	Fosztó Zsigmond	95
Sándor	78	Földes József	111
Falka István	85	" György	55
Faluvégi József .	87	Földvári József	70
Farkas András	51	Fötös János	66
Elek	111	Frohner Anna	108
Károly	119, 65	Fülöp Ferencz	87
Fazakas András	59	Gáspár	68
Ferencz	65	Géza	110, 123
István id.	58	Lukács	116
István ifj.	58	" Péter	105
István	95	Füzesi Ferencz	79
Lajos	59	Füzi Sándor	54
Mihály	63	Galló József .	62
Sándor	94, 97	Garda József .	113
Fábián András	99	" Márton	79
Dániel	62	Gazda Lajos	108
Domokos	88	Gábos Ferencz	96
Elek	67	Dénes .	95, 97
Ferencz	82	" Lajos	96
Miklós	82	Gáabri Ferencz	97
Simon	83	Gál Antal .	105
Fáabri József	47	Domokos	101
Fehér György	63	" Elek	63
Fejes Károly	103	" Gábor	82
Fejér Ferencz	63	József	53
Fekete Gergely	70	" Jónáthán	64
János	54	" Károly	64
Pál	81	" Sámuel	48
Ferencz Károly	79	Gálfi István .	52
Ferenczi Gyula	97, 65	Gáspár Albert	101
József .	67	" István	99

Gáspár János	64, 108	Hajdu Ferencz	116
Lajos	74	Haller János gr.	93
László	98	Harangozó István	70
Sámuel	73	Hari Ferencz	62
Gecse Benjámin	104	Havadtői Gergely	104
Gyula	89	Hegedüs Gergely	88
Gellérd Márton	94	István	56, 117
Geréb Márton	115	János	113
Gergely Lajos	79	Lajos	52, 110
Lajos	83	Hegyi Elek	96
Gergelyfi György	54	Sándor	87
Gidófalvi János	82	Henning György	48
Gilyén János	57	Henter Pál	80
Gimesi Miklós	64	Herepei Gergely	56, 115
Gócz Dénes	62	Károly	113
Gábor	100	Héja József	105
Zsigmond	88	Hodgyai Albert	97
Gödri János	81	Horváth Dániel	72
Lajos	79	Endre	62
Göldner Nándor	118	Gáspár	117
Gönczi János	83, 112	István	91
Lajos	83, 118	János	94
Görög István	123	József	118
József	94	Miklós	92
Graf Jakab	115	Samu	54
Grail Eleonora	108	Sándor	53
Grohman Károly	108	Ignác Károly	58
Gruzda Domokos	50	Ilyés István	119
Gulya János	73	Márton	56
Gyarmathi Miklós	46, 115	Imre István	108
Ferencz	119	Mihály	108
Gyárfás Domokos	46, 76, 93, 118	Zsigmond	101
Imre	122	Incze Ferencz	65
Gyenge András	99	Ferencz	107
Gyepesi Ferencz	82	György	104
Gyéresi Gergelyné	57	János	109, 121
Gyöngyösi István	111	Mihály	46, 55
Györbiró Dániel	101	Inczédi Zsigmond br.	70
Györfi István	91	Izsai Anna	104
Lajos br.	61	Jakab Albert	95
Györke János	96	Dénes	47
Gyulai Miklós	58	Mózes	48
Hadnagy Károly	83	Sándor	51
Péter	51	Zsigmond	64

Jakabházi Dániel	71	Kádár József .	82
Jancsó Elek	104	" Márton	81
Ferencz	106	Kaizler Imre	120
István	99	" Sándor	63
Lajos .	57, 115	Kákai László	77
Mózes	111	Kálai Sándor	54
Jákó Mózes	92	Kálmán István	58
Jánó Albert	47	Kálai Zsigmond .	102
János	103	Kátó András	102
Lajos	105	" József . . .	101
Sándor	100	Kelecsényi Károly	91
János Gábor	113	Kelemen Antal	82
" György	85	" Endre . . .	61
" József .	49	Ferencz	59, 103
Jenei Victor, dr.	56	Győző	123
Jónás Bálint	67	János	93
" Elek	60	Pál .	96
" József	58	" Sándor	87, 119
Józsa Izsák	99	Kemény Béla br.	93
Károly	98	Gábor, br.	46
Lajos .	101	István, br. 50, 52,	113
Sámuel	59	István	66
Juhász György	62	Kálmán, br.	76
" Mihály	61	" László, br.	50
Kabós László	117	Kerekes János	71
Kacsó Albert	66	" Sándor	120
Kakasi Márton	90	Kerestely Dávid .	106
" Mihály	84	" Lázár .	106
Kali Béni . . .	55	Keresztes József	113
" Bénjámín	90	Károly	103
" Benjámín .	96	Lajos	54
Kapronczai Benő	63	Miklós	79
Kapus Sámuel	120	" Sándor	111
Karácson György	99	Keresztesi Ferencz .	82
István .	95	Kertész József	77
Mózes ifj.	94	Kese József .	88
Mózes id.	95	Keszeg József	88
" Sámuel	96	Kilin Márton .	56
Katona György	90	" Miklós .	56
" Márton	80	Kinisi Mihály	86
Kádár Domokos	94	Király Miklós	108
" Ferencz	65	Kirényi Lajos	47
" István	84	Kis Albert	61
" János	82	Ádám	78

Kis Dániel	83	Kopp Ilma	106
Elek	51, 89	Kósa Károly	113
Ferencz	81, 118	" Mihály	91
János	85	Kozák Márton	119
János	88	Kozma Ferencz	65
János	102	" József	56
József	75, 85, 89	Kovács Dénes	96
József	77, 78	" Domokos	119
" Károly	109, 121	" Elek	87
" Károly	90, 93	" Ferencz	65
" Lajos	63	" Ferencz	80
" Lajos	78	Imre	113
" Lajos	82, 102, 120	" István	97
" László	84	" István	105
" Miklós	108	" István	111
" Mózes	47, 62, 82	" János	54, 86
Pál	81	" János	116
" Pál	64	József	96
" Pál	65	" József	90
" Péter	118	" József	103
" Sámuel	88	" Károly	65
" Sámuel	94	" Károly	106
" Sándor	57, 106	" Mátyás	84
Kisantal Sámuel.	100	" Mihály	93
Kispál Miklós	66	" Mózes	97
Kocsis Dénes	54	" Nándor	84
" Elek	104	" Ödön, dr.	46, 113
Kolcza Lajos	101	" Sámuel	67
Kolcsár János	87	" Sámuel	107
" István	96	" Sándor	63
" Lajos	60	" Sándor	97
Kolozsvári Antal	58	Köblös István	73
" Károly	88	Könczei Gyula	108
" Sándor, dr.	46	Kökösi Sándor	106
Kolumbán Ferencz	88	Költő László	63
" János	51	Kömöcsi Márton	56
Koncz István	67	Kövendi Károly	64
" József	117	" József	48
" Sándor	46	Kövér András	83
Koncza József	50	Kun Károly	66
Kónya Dénes	49	" Kocsárd, gr.	47, 121
" János	60	Kusztos József	83
" József	60	Künnle József	123
" László	67	Lakatos Károly	71

Lakatos Samu	117	Marosi Sámuel	120
Lányi Sándor	98	Málnási Ferencz	83
László Albert	97	Károly	54, 55
" Ferencz	78	" Lajos	107
" Gergely	85	Mántó György	95
" Ignác	94	Márk Antal	92
" János	83	Mihály	104
" Simon	92	" Pál .	93
Lázár József	119	Márkó József	102
" Mihály 98, 100, 103, 105, 122		Márkus Samu	120
Lénárt József	117	Máté Albert	78
" Samu	72	Barabás	106
" Sándor	62	Dániel	72
Lészai Ferencz	46, 57, 115	Elek	77, 83
Lajos .	57	" József	56
" László	121	Mártián Endre	72
Losonczy József	83	Márton András	69
Lófi Pál .	62	Mátyás Boldizsár	67
Lőrincz András	74	Károly	103
Ferencz .	59	Mihály	54
" Lajos	102	Mihály	101
" Sándor	102	Miklós .	59
Lőrinczi Gábor	113	" Zsigmond	68
György	91	Medgyes Lajos .	107
Lajos	116	Medgyesfalvi József	82
" Miklós	80	Mengel Károly	104
Lóthe Lajos .	113	Mentovich Ferencz .	117
Lukács Antal	47	Menyhárd András	95
" Ferencz .	92	Menyi János	77
Madaras János	81	Meszta Lajos	59
" János .	84	Mezei András	54
Madarász Veronika	110	" Ödön	119
Magyari Dániel	82	Mihálcz Elek	60
Károly, dr.	114	Mihály Gergely	81
" Károly	102	Pál .	93
Magyarósi Ferencz .	103	" József .	90
" István	61	Mihályfalvi Ferencz	106
Makkai András	94	István .	75
" Dávid	86	" Sámuel	54
" Domokos	113	Mihályi János	96
" Márton	55	" Károly	113
Maksai Áron .	96	" Sándor	69
" Gyula	96	Mike Lajos	60
Marosi József	63	Miklós Sándor	53

Miklósi János	. 95	Nagy Ferencz	. 58, 63
Miklósi József	54, 58	Ferencz	85, 102
Molnár Ábel .	. 80	" Gábor	108
Albert	50, 98	" Géza	71
Dániel	83	" Gergely	101
" Dániel	97	György .	62
" Dániel	104	György	69
Ferencz .	53	György	102
János	101	Ignác	. . 121
János	113	Imre	85, 123
Károly	112	János	85
Lajos	82	János	. . 98
Márton	. 54	József	61, 119, 120
Miklós	63, 64	Károly	73
Rafael	104	Károly	113
Samu .	54	Károly	89, 111
" Zsigmond	118	" Lajos	. 61
Móré Albert	72	Lajos	67, 94
Domokos	89	" Lajos	113
" Károly	52	Lajos	118
Móritz István	60	László	. 65
Mózses József	68	Mihály	66, 75
" István	75	Mózes	84
Muzsnai Antal	77	Mózes	94
Béla	81	Pál	. 104
József	92	Péter	46, 55
Károly	74	Sámuel, dr.	. 118
Pál .	84	Sámuel .	59, 62, 81
" Sándor	90	Sándor id.	96
Nagy Adél	112	Sándor ifj.	96
Antal	. 111	Sándor .	100
Albert	76, 104	Zsigmond	61
" András .	90	" Zsuzsa	102
Abel	68	Nemes András	91
Árpád	104	Gyula .	79
Abrahám	74	József	95
Aron .	101	Károly	81
Benedek	107	Ödön	112
" Dániel	68	" Sámuel .	95
" Dániel	. 91	" Sándor .	85
Domokos	89, 94	Némethi Mihály	97
Domokos	81	Novák János	83
Elek	. 70	Nyarádi Lajos	116
Elek	72, 92	Nyilas Károly	59

Nyirő Lajos	59	Pánczél Károly	108
Nyirő József	58	Pápai József	108
Olasz Domokos	89	Pásztor Sándor	87
„ József	83	Perdi Mihály	104
Orbán Antal	110	Pergő Márton	70
Elek	82	Pethő János	102
Ferencz	96	„ Mózes	99
József .	54, 87, 77	Petőfi Eliza	112
Károly	84	Petre Mózes .	95
László	102	Petri Jánosné	112
„ Mihály	121	Péntek József	65
Orosz Miklós .	64	Péter Albert	50
Ozsváth Albert	68	Antal	70
Lajos	66	Elek	96
Gyula	70	István	53
Mihály	83	József	51, 103
Ősz Salamon	103	„ Károly	103, 104
Sándor	84	Pál .	59
Pallós István	86	Péterfi Elek	86
Pap Ádám	109	Ferencz	70, 88
Dávid	53, 54	Ferencz	80
Domokos	115	Károly	73
Elek	81	Lajos	84
György	64	László	51
István	67	„ Károly	117
Sámuel .	66	Pogány György	47, 52
„ Zsigmond	82	Porzolt Ádám	83
Parajdi Károly	84	Pungur Gyula	64
Parádi Kálmán	46, 56, 115	Puskás János	89
Parlagi Elek .	64	Lajos	103
Pataki Dénes	84	Pünkösti Ferencz	103
Károly	61	Püspöki Mihály	69
Lajos	85	Ravasz János	83
Pál Adolf	119	Rácz Albert	102
Ferencz	56	Péter	63
Balázs	96	„ Sándor .	67
Domokos	61	Ráduly Sámuel .	85
Károly	117	Zsigmond	87
Sámuel	104	Rákosi Bálint	97
Pálfi Elek	99	Lajos	81
Mózes .	94	Reuman János	122
Páljános Károly	49	Régeni Ferencz	116
Pálosi Sándor	84	Réz Farkas	122
Pánczél Ferencz	68	Révai Lajos	100, 108, 122

Révai Pál	98	Sipos József	73
Rigó György	67	József	77
Rózsa Károly	62	József	93
Róth Pál	67	" Samu .	106
Sala Mózes	92	Sófalvi Miklós	58
Salak Sándor	73	Soltész Sámuel	82
Salamon György	72	Solymosi István .	93
Salánki Zsigmond	64	" Lajos .	91
Sarkadi Antal	65	Somkerek Miklós .	70
Sámi László .	115	Somogyi Károly ifj.	58, 61
Sámuel József	89	Károly id.	66
Sándor Áron	104	" Sámuel	61
Elek	107	Sorbán János	110
Ferencz	103	Sós Farkas	95
Gergely	94	" József	73
János	52, 54	" Károly	64
" János	121	Surányi Gyula	64
" József	94	Sükösd András	85
" Mihály	105	" Ferencz	54
Sárkány Ferencz	56, 115	Szabó Albert	70
" Dániel	77	" Ádám	46
Sárközi Károly	58	" Dénes	103
Sármási Áron	48	Elek	65
Schevassus Ferencz	118	Ferencz	88
Schmied György	113	Ferencz	101
Sebesi Ákos	118	Géza .	111, 119
Sebess György	64	" István id.	79
Sebestyén Antal	89	" János	64, 84, 105
" Áron	52	" József .	70, 73
" Ferencz	58	" József	72, 76
" Károly	99	" Károly	105
" Péter	72	" Lajos	68
" Sándor	108	" Lajos	85
Séra János	63	" Lajos	104
Simó Dénes	123	" Mihály	58
" Sándor	106	" Miklós	79
" Géza	81	" Pál .	46, 53, 61
Simon Elek	81	" Sámuel	76
" Endre .	96	" Sámuel	94
" János	88	" Sámuel	115
" József .	78, 80	" Sándor	67
" Károly	78	Szacsva János	111
" Lajos	84	Szakács István	57, 59
" Mózes	89	" József	63, 72

Szakács János	. 48, 59	Székely Ferencz	79
János	106	Ferencz	113
" Miklós	68	Gergely	98, 100, 103, 105, 122
" Mózes	118	" György	53
Szalkai József	85	István	66
Szalma György	79	János	70, 104
" József	87	János	111
Szalontai Ferencz	65	József	71
Szathmári János	71	József	84
" Sándor	72	" Lajos	48
Szász Béla	. 46, 56	" László	51
Domokos	55, 115	" Mózes	98
Ferencz	84	" Sámuel	87
Ferencz	61	" Sándor	89
Gerő	55, 56	Szénási Károly	69
" Gergely	68	Szigethi István	91
István, dr.	123	Szikszai József	66
István	76	" Lajos	120
József	98	Szilágyi Farkas	107
" Károly	85, 108	József	49
" Lajos	56	" Károly	89
Szegedi Miklós	49	" Márton	61
Szekeres Elek	112	" Mihály	62
" János	87	Szilvási Sándor	86
Szentes Gyula	73	Sylvester Dávid	100
" István	71	" Domokos	93
Szentesi Áron	107	Szini János	105
Szentgyörgyi Imre	. . 111	Szoboszlai Mór	116
István	112, 118	Szombathi Károly	64
József ifj.	94	Szotyori István	106
József id.	97	" József	103
" Lajos	56	Szőcs Dániel	96
" Lajosné	56	" Emil, dr.	55
" Mózes	110	" Károly id.	61
Szentiványi Ferencz	57	" Károly ifj.	63
" Kálmán	117	" Sámuel	64
Szentkirályi Lajos	75	" Sámuel, dr.	107
" László	65	Szöke Albert	77
" Sándor	83	Szóllósi István	86
Szentpáli Ignác	52	Szuck György	113
Szentpéteri János	55	Takács Mózes	93
Szelesztin Antal	65	Tamás Dániel id.	59
Székely Árpád	119	" Dániel ifj.	60
" Dani	53		

Tamás Ferencz	73	Turbucz Ferencz	107
Tamó Károly	104	Thuróczy Pál .	86
„ Lajos .	105	Tusa György	83
Tankó József	51	„ János	106
Tatai Ferencz	58	Ugrai Gyula .	112
Tárkányi Márton	56	Ujhelyi Zsigmond	73
Teleki Miklós gr.	76	Ujvári József	74
Géza gr. .	76	„ János .	93
Sámuel	94	Ujvárosi Sándor	87
Sándor	102	„ József	100
Téglás György	92	Urr György	117
„ István .	53	Uy Bálint . .	120
Técsi István	65	Zabolai Albert	108
„ József	62	Zakariás Dániel	48
Timár Károly	90	„ Ödön	93
„ Lajos .	57	Zajzon András . . .	104
Tisza László	52, 46	„ Ferencz	110, 119
Tokai János .	87	„ Géza	81
Toka Zsigmond	61 ^o	„ István	105
Tokos Sándor	50	„ János	111
Toldalagi Victor gr.	81, 47	„ József	52
Tollas József	121	„ Károly	54
Tolnai Lajos	111	„ Mihály	98
Tolvaly József . . .	84	Zattiás Ferencz	105
„ Zsigmond	110, 119	„ Ferenczné	105
Tordai Sándor . . .	84	Zatureczki Gábor	122
Toroczka Miklós gr. ifj.	52	„ Károly	53
Toth Imre	64	Zách Antal .	118
György	72	Zágoni Mózes	95
„ Mózes	52, 55	„ Pál	119
„ Márton	84	Zeida János	108
„ Mihály	61	Zeyk József	113
Péter	65	„ Károly 90, 113, 121, 46	
Pál .	108	Zilinszki Pál .	77
„ Tamás	56	Zoltáni Elek	106
Tőkés József	75	„ Imre	79
Török András	81	Zöld János	78
Ferencz	63	Zöldi Sándor	77
István .	54, 120	Zsigmond Ferencz	99
István dr.	115	István	101
„ Károly	73	„ József	79
„ Lőrincz	80	„ Lajos .	54
Tulogdi István	58	Vadas Ilka .	105
Tunyogi Béla	68	„ Zsuzsánna	56

Vajda Dénezs	80	Veres József	62
" Miklós	76	József	82
Vajna Áron	53	Kálmán	53
István	107	Károly	69, 98
" Mihály	104	Márton	72
Valler József	59	Mihály	70
Varga Ferencz	85	Mózes	82
" János	63, 83	" Sándor	51
" Áron	84	Verestói György	65
" József .	79	Versényi Gábor	120
" Sámuel	80	Véczy Dénes .	95
Varju István	87	Vég Akos	120
Varró István .	74	Vékás Lajos	104
" József	80	Vékony Ferencz	107
Vass Albert gr. .	70	Vén Mihály .	50
Ádám gr.	70	Vincze Dániel	113
Dénes ifj. .	102	" Ferencz	71
Dénes id.	102	" István	71
Ferencz	89	* Viski József	58
György	72	Pál .	61
István	82	Sándor . .	59
" Lajos	101	" Zsigmond .	59
" Lajos	64	Wissiak Antal dr.	123
" Sámuel .	64	Vitályos János	102
" Tamás	111	" György .	105
Vágó András .	101	" József .	109, 122
Vályi Elek	74	" Józsefné	109
" János	80	Vitmájer Leopold	59
" Károly	111	Vitus Lajos	121
" Pál . . .	81, 84	Vizi György	84
Vásárhelyi Mihály	53	" Lajos	82
" László	53	Wesselényi Ferencz br. 66,	120
Venger Felix	117	" Ferencz br. ifj.	120
Veres Ferencz	62, 65	" Miklós br. 61,	120
Ferencz	72, 93		

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület

EGYHÁZAI:

Abafája	76	Árdó	61
Abod	81	Árkos	101
Abosfalva .	89	Árokalya	75
Ábrahámfalva	97	Árpástó	70
Abrudbánya	50	Árváthfalva	94
Abucsa	49	Asszonynépe	91
Ádámos	89	Atosfalva .	85
Adorján .	79	Ajta (Közép-)	98
Adorján (K.-)	82	Ajta (Nagy-) .	99
Adorján (N.-)	82	Ajta (Száráz-)	98
Agárd .	83	Ajton	58
Agyagfalva	93	Bábolna	50
Ákos	61	Bábony	58
Ákosfalva	84	Babucz	67
Alamor	91	Bácsi	47
Álbis (K.-)	105	Bacza	70
Almakerék	88	Baczalár .	49
Almás . .	79	Baczon (Kis-) .	98
Almás (K.-) .	49	Baczon (Nagy-)	98
Almás (Nagy-)	57	Bádok	67
Almás (Sz.)	87	Bagó	53
Al-Őr	68	Bagos	61
Alparét . .	69	Bágy	93
Andrásfalva (Ny.-)	84	Bágyon	52
Andrásfalva (M.-)	94	Bajesd	48
Andrásfalva (Ó.-)	96	Bajon . .	89
Angyalos .	100	Baksa (M.-)	62
Apáti (Dellő)	70	Bala .	77
Arány .	50	Balavására .	87
Aranykút .	73	Balázsfalva (F.-)	75
Aranyos-Móricz	75	Balázsfalva (Alsó-)	75
Árapataka	100	Balázsfalva	91

Balázstelke	87	Bilak	75
Báld	71	Bitá	94, 105
Balla	61	Bocsárd (Búzás-)	91
Bánd (Mező-)	81	Bocsárd (Boros-)	51
Bányabükk	54	Bodok	101
Banyicza	80	Bodola	101
Bár	47	Bodon (Hagymás-)	81
Barcsa (Kis-)	49	Bodon (Mező-)	87
Barcsa (Nagy-)	49	Bodos	99
Barátos	104	Bogártelke	58
Bardocz	98	Bogát (Maros-)	87
Baróth	99	Bogát (Olt-)	95
Batiz	47	Bogát (Oláh-)	92
Bátos	80	Bogáta (M.-)	69
Bazéd	83	Bogáta (O.)	69
Becze (M.-)	91	Bogdánd	61
Bede	81	Bojcz	67
Béld	54	Bojcza	48
Benczencz	48	Bokaj	48
Benczéd	95	Boldogfalva (Örallya)	47
Benedek	51	Boldogfalva	87
Bénye (M.-)	91	Boldogfalva (Alsó-)	97
Bere	83	Boldogfalva (Felső-)	94
Bereczk	111	Bolya	91
Bereszelke	76	Bonczhida	70
Berethalom	88	Bongárd	71
Berethalom	90	Bonyha (Sz-)	87
Berekszó	48	Boos	83
Bergenyé	81	Borbánd	51
Berkenyes	71	Borbátviz	47
Berkesz (S.-M.)	67	Borberek	51
Berlád	75	Borosnyó (Kis-)	101
Bernád	88	Borosnyó (Nagy-)	101
Berve	51	Borsa	67
Bese	88	Borzás	61
Besenyő (Buzás-)	87	Borzás (Magyar-)	70
Besenyő	101	Borzás	90
Besztercze	75	Botháza	70
Bethfalva	94	Boos	50
Bethlen	70	Böd	70
Bezdéd	69	Bögöz	94
Bibarczfalva	99	Bölkény (Magyar-)	77
Bikal (Magyar-)	58	Böln	99
Bikfalva	94, 101	Bőő	81

Bőösháza	61	Csolnakos	49
Bözöd . . .	94	Csomafája .	68
Bözöd-Ujfalú	94	Csombord	53
Brád . . .	48	Csopia	48
Branyicska	49	Csula	48
Brassó	101	Csóra	51
Brázova . . .	50	Csúcs . . .	49
Bréte (Szász-) .	71	Csúcs (M.-)	53
Brettye (Maros-)	49	Csüdötélke	90
Brettye (Magyar-)	48	Czelina . . .	96
Brettye (Oláh-)	48	Czég (N.-) . .	72
Buda (B.-O.) .	58	Czég (K.-) . .	71
Budak (Kis-) . .	75	Czege	71
Budak (Szász-)	75	Czégény (Kr.-)	63
Budatelke	75	Czegő (Szász-)	75
Bun	94	Czelna	51
Bujtur	49	Czigányi	62
Búza	71	Czikó	65
Búzaháza . . .	82	Czikmántor	89
Buzd	92	Czikut	71
Bükkös	52	Czintos	53
Bülgezd	61	Czofalva	104
Bürkös	91	Dakk	95
●Csaholy (M.-)	62	Daal	69
Csapó	88	Dálnok	106
Csán (M.-N.-)†.	52	Dálya	94
Császári	71	Damos	58
Csávás (Mező-)	81	Dányán	88
Csávás (Szász-)	88	Darlac	87
Cseh (Szilágy-)	62	Darócz	58
Csekefalva . . .	94	Debren	64
Csekelaka . . .	52	Décse (Magyar-)	71
Cseretalva . . .	82	Décse (Maros-)	53
Csernek	69	Déda	77
Csernáton (Alsó-) .	106	Dedrád	80
Csernáton (Felső-) †.	106	Dedács	50
Csesztve	55	Déés	107
Csejd	82	Dég	89
Csiba	85	Déllő (Apáthi-)	70
Csépán	72	Déllő (Magyar-)	88
Csikfalva	82	Déllő (O.-)	88
Csinád (Erdő-)	77	Demeterfalva (Süket-)	84
Csóka	82	Demsus	50
Csókfalva	85	Dengeleg	68

Derzs . . .	95	Erzsébetváros	88
Derzse (M.-)	69	Esküllő (K.-)	68
Désfalva	88	Esküllő (N.-)	68
Deésfalva	93	Eszmény	67
Désháza . . .	62	Étfalva-Zoltán	102
Detrehem (Al.-)	52	Étéd	94
Detrehem (Fel.-)	52	Faragó	80
Dézsakna	67	Farczád	94
Déva	48	Farkadin	48
Deveser (N.-)	71	Farkaslaka	95
Diód	51	Farnas . . .	60
Diós	58	Fehérvár (Gy.-)	51
Diósad . . .	62	Fehérviz	48
Disznajó . . .	77	Feketelak	71
Doba (Kis-)	62	Felfalu	77
Doba (Nagy-)	62	Fele . . .	82
Dobófalva	94	Felkenyér . . .	109
Doboka . . .	67	Fellak (Szász-)	73
Doboly (Al.-)	101	Fenes (O-)	58
Doboly (Fel.-)	101	Fenes (Szász-)	59
Dobra	49	Fehéregyház	94
Domb	80	Fejérd	58
Domokos	67	Fiátfalva	95
Drág	68	Fintaháza	82
Drassó	51	Fodorháza	67
Ége	94	Fogaras	108
Egerbegy	53	Folt	50
Egerhát	64	Folyfalva	83
Egerpatak	101	Fotos	102
Egeres . . .	58	Forró	92
Egrespatak	62	Földszin . . .	88
Egrestő . . .	88	Földvár (Meleg-)	71
Egyed (Sz.-)	71	Földvár (Székely-)	53
Enyed (Fel.-)	53	Fráta (Magyar-)	71
Enyed (Kis-)	92	Fugad . . .	92
Enyed (Nagy-)	107	Futásfalva	106
Ercse (Nagy-)	77	Füle . . .	99
Érczpatak	60	Fülpös (Kis-)	77
Eresztevény	101	Fülpös (Nagy-)	77
Erked	63	Fűzes (Ördöngös-)	71
Erked (Szász-)	78	Fűzkút	71
Ernye (Nagy-)	82	Gagy	94
Ernye (Szász-)	88	Galacz	47
Erősd	101	Galacz	75

Galgó	68	Halmágy (Kis-)	49
Galambod	82	" (Nagy-)	49
Galambfalva (K.-)	95	Haraklány	62
Galambfalva (N.-)	95	Harangláb	88
Gáld (Alsó-)	51	Harasztos	53
Gálfalva (Ny.-)	85	Harasztkerék	82
Gálfalva (Vámos-)	88	Haraly	105
Gegecs	82	Hari	92
Gelencze	105	Harina	75
Gerend	53	Haró	48
Gernyeszeg	77	Hatolyka	106
Gezse	53	Hatvan (Ér-)	65
Gidófalva	102	Havad	82
Girbó	51	Havadtő	85
Girólt	64	Hátszeg	48
Gogány	88	Héderfája	89
Gombás	53	Henningfalva	51
Gonzága	48	Herepe (Magyar-)	88
Gorbó (M.-)	60	Hermány (Magyar-)	99
Goroszló (M.-)	62	Héttükk	77
Göcz	86	Héjasfalva	95
Göcs	71	Héviz	95
Göde-Mesterháza	78	Hidalmás	67
Göröcsön	62	Hidegkút (M.-)	97
Görgény	86	Hidegviz	92
Guga	68	Hidvég	102
Guravaj	49	Hilib	105
Guraszáda	49	Hodgya	95
Gyalukúta	82	Holdvilág	88
Gyalmár	48	Holtmaros	78
Gyalu	58	Hosszszuaszó	91
Gyeker (Nagy-)	72	Hosszszufalu	101
Gyepes	97	Hosszszufalva	67
Gyertyános	50	Horváthi-Petenye (Kr.-)	62
Gyéres (Oláh-)	72	Hosdát	48
Gyéres (Aranyos-)	53	Huduk	77
Gyógy (Alsó-)	47	Hunyad (Bánffy-)	58
Györgyfalva	58	Hunyad (Vajda-)	48
Gyula	68	Ida (Nagy-)	80
Gyulas	90	Idecs (Alsó-)	77
Hadad	62	Idecs (Felső-)	80
Hadrév	53	Igeu (Magyar-)	51
Hagymás (Cs.-)	72	Igenpatak	51
Hagymás (N.-)	69	Ikafalva	106

Ikland (M.-)	87	Kecset	67
Ikland .	82	Kecset .	95
Iklód (K.-)	73	Kecskeháza	50
Iklód (N.-)	73	Kecze . .	53
Ilanda (N.-)	68	Keczel (M.-)	63
Ilye (Kis-)	77	Kede . .	96
Ilye (Maros-)	49	Kelementelke	83
Ilyefalva .	108	Kend (Szarvas-)	67
Ilosva (Alsó-)	71	Kend (K.-)	89
Ilosva .	62	Kend (N.-)	89
Imecsfalva	105	Kendermál	69
Inaktelke	58	Kendő	83
Incsol	60	Kentelke	75
Ipp .	62	Kercsed . .	54
Ispánlaka	54	Keresztur (Cs.-) .	49
Istvánháza	53	Keresztur (Csicsó-) .	72
Iszló (E.-) . .	82	Keresztur (Sajó-) .	73
Ivánfalva (Oláh-)	91	Keresztur (Szilágyfő-)	63
Kaczkó	68	Keresztur (Ördög-)	68
Kakasd . .	82	Keresztur (Maros-)	83
Kamarás (Pusztá-)	71	Keresztur (Bere-) .	83
Kamarás (Vajda-)	71	Keresztur (Székely-)	95
Kápolna (Felső-)	89	Keresztur (Póka-) .	78
Kapud .	54	Keresztur (Gerend-)	54
Kapus (Nagy-)	58	Kercsesora	92
Kapus (M.-)	87	Keresd .	88
Kapus (K.-)	58	Kerlés .	75
Kara	59	Kernyesd	49
Karatna .	106	Keszü	72
Karácsonyfalva (Ny.-)	83	Kékes .	72
Karácsonfalva	91	Kéménd	48
Kaszabánya	49	Kémer	63
Kajla .	75	Kénos	97
Kajántó	58	Kéró	68
Katalinfalva	68	Ketesd	59
Katona	72	Kéthel	70
Kaál	82	Kibéd	83
Kapjon .	68	Kide	68
Káptalan .	54	Kilyén .	102
Kálnok . .	102	Királyfalva	77
Kályán (Magyar-)	73	Királyfalva	89
Kányád-Jásfalva .	95	Kisbánya	60
Kávás (Ér-)	63	Kisfalud	95
Kebele	82	Kis-Kerék	92

Kitid	49	Kutyfalva	89
Klopotiva	49	Kund	88
Kobor . . .	95	Kriscesor	49
Kocsárd (O.-)	90	Kusma	75
Kocsárd (Székely-)	54	Kusaly .	63
Kook	52	Küküllővár	89
Kolozs .	59	Küsmöd	96
Kolozsvár	55	Laborfalva	102
Koltó .	68	Lapád (M.-)	92
Komolló	102	Lápos (Hagymás-)	68
Komlód	78	Lápos (Magyar-)	68
Komjátszeg	54	Lándor	52
Koppánd	53	Lapusnyak	49
Koronka	83	Lecsmér .	63
Koród	59	Lekence (Sz.-)	75
Kozárvár	68	Lekence (Magyar-)	89
Kovászna .	104	Lele	63
Köblös (M.-)	68	Lesnyek	49
Köbüllút	78	Léczfalva .	106
Kőfarka	72	Légen (Magyar-)	72
Kőhalom	95	Léta (Magyar-) f.	59
Kökös . . .	102	Libánfalva (H.-)	79
Kölpény (Mező-)	83	Lindzsina	48
Köpecz .	99	Lisznyó	102
Körispatak	96	Livádia	47
Körös (Ér-)	63	Lompért	71
Körös .	104	Lompért	63
Körösbánya	49	Lóna (Ar-)	53
Köröső	59	Lokod . . .	97
Körös-patak	102	Lóna (Kendi-)	68
Körtefája	78	Lóna (Szász-)	59
Köteland	74	Lozsád .	49
Körtekapu	77	Lőrincfalva	83
Középfalva	72	Lőrinczréve .	54
Középlak	59	Ludas (Maros-)	87
Kövesd	52	Ludvég (Szász-)	80
Kövesd	65	Luka-Ilenczfalva .	83
Kövesd .	92	Lunkuj .	48
Kövesd (M.-)	83	Macskás (Hosszszu-)	68
Krakkó	51	Macskás (Magyar-)	69
Kraszna	63	Maczesd .	48
Kucsuláta	95	Madaras (Baczká-)	83
Kudu	72	Madaras (Mező-)	83
Kudzsir	109	Magyaró	78

Magyarós	75	Mocsolya	64
Magyarós	84	Moha	96
Magyarós	102	Mon (Nagy-)	64
Magyarókereke	59	Monó	64
Makfalva	84	Monor	75
Mákó	59	Monostor (Győrő-)	59
Maksa	106	Moson	81
Málom	72	Móricz (Aranyos-)	75
Malomfalva	95	Mojos	79
Málnás	102	Muzsna	99
Malomviz	49	Nádas	89
Mánya	69	Nádas (M.-)	59
Margita	88	Nádasd (Alsó-)	48
Margita (Szt.-)	72	Nádasd (Hadad-)	64
Márkod	84	Nagyfalu (Apa-)	72
Márkosfalva	106	Nagyfalu (Szil.-)	64
Marospart	51	Nagylak	54
Martonos	102	Nalácz	48
Martinesd	49	Nalácz-Vád	48
Mártonfalva (K.-)	106	Négerfalva	72
Máté (Sz.-)	75	Néma	69
Mátisfalva	96	Nemegye (Magyar-)	72
Mátisfalva (K.-)	106	Németi (Szamos-Ujvár)	73
Mája	84	Németi (Maros-)	49
Medesér (Felső-)	96	Noszoly	72
Medgyes	87	Novoly	71
Medvés	89	Nyárádtó	83
Megykerék	54	Nyárszó	59
Méhes (Mező-)	71	Nyécz	75
Ménes	82	Nyén	102
Menyő	63	Nyércze	59
Méra	59	Nyires (Szász-)	72
Mihályfalva (Kr.-)	63	Nyirsid	63
Mihályfalva	92	Nyomát	83
Mihályfalva (Cs.-)	70	Nyujtód	111
Mikefalva	89	Nyulás (K.-)	77
Mikeháza	72	Nyulás (N.-)	78
Mikes	54	Óczfalva	96
Mikeszásza	92	Olasztelek	99
Miklósvár	99	Oltszem	102
Miklósfalva	97	Ombusz	73
Mindszent (Ér-)	63	Onok	67
Miriszló	54	Orbó	54
Mocs	70	Ormány	69

Oroszfalu	111	Piski	49
Oroszfája	78	Pleskucz	49
Orsova	79	Pocsfalva	88
Oszoly . . .	69	Póka	79
Osztró (N.-)	50	Pöcstelke	87
Ozd	54	Pókafalva	92
Ölyves (N.-)	78	Poklisa	50
Ör (Fel.-)	72	Ponór	47
Örményes (M.-)	78	Polyán (Aranyos-)	54
Örményszékes	92	Polyán (Blenke-)	68
Ós (Sz.-Uj-)	75	Preszáka	92
Ópaczal (Nagy-)	64	Pujon	73
Paczalusa	64	Puj	47
Pagocsa	80	Radna (O.-)	72
Palatka (Magyar-)	72	Radnóthfája	79
Papóc	104	Radnóth	89
Papit (Mező-)	84	Rákos (Ar.-)	52
Panith . . .	64	Rákos (Alsó-)	96
Parajd	96	Rákosd	50
Pata	59	Rápol (Nagy-)	50
Patakfalva	96	Ráton	64
Páké	104	Rea	48
Pánczélcseli	69	Remete	67
Pászmos	75	Rettg	73
Páva	104	Récse	65
Péér	64	Régen (Magyar-)	79
Pele-Keszi	64	Régen (Szász-)	79
Perecsen	64	Réty	103
Peselnek	106	Ribicze	48
Pestés (Al.-)	49	Rigmány	85
Pestés (Fel.-)	49	Rőd	58
Pestény (Nagy-)	49	Rovás	91
Pete	38	Rudabánya.	48
Petek	96	Rugonfalva	96
Petele	78	Russ	48
Péterfalva (Szt.-)	50	Rusor	48
Péterfalva (M.-)	92	Rücs (Mező-)	78
Péterlaka (M.-)	79	Saldorf	91
Péterlaka (O.-)	53	Salkó	91
Petőfalva	105	Sarmaság	65
Petri (K.-)	59	Sajó (Kis-)	75
Petri (N.-)	59	Sajó (Nagy-)	75
Petrozsén	47	Sályi (O.-)	88
Piski állomás	48	Sályi (M.-)	87

Sámsond (Mező-)	84	Sülye	89
Sámson (Sz.-)	65	Sükő	97
Sárd	51	Szabéd	83
Sárd	85	Szacsya	103
Sárd	95	Szakácsi	65
Sándorfalva	97	Szakál	87
Sárpatak	79	Szamosfalva	56
Sárpatak	95	Szancsal	92
Sármás (K.-)	71	Szarvad (T.-)	65
Sáros	88	Szava	73
Sáros (M.-)	90	Száldobos	100
Sáromberke	79	Szálláspatak (Felső-)	48
Sárvár	73	Szántó (T.-)	65
Sárvásár	59	Szárzspatak	106
Segesvár	95	Szászsebes	51
Selye	84	Szászváros	199
Selyk (Nagy-)	92	Száltelek	81
Semesgye	69	Szeben (Nagy-)	92
Seprőd	85	Szederjes	97
Serély	47	Szederjes (K.-)	77
Septér	80	Szelecske	68
Siklód	96	Szelistye	92
Siménfalva (Alsó-)	96	Szemerja	103
Simontelke	75	Szengyel (Erdő-)	79
Sófalva	75	Szengyel (M.-)	87
Sófalva (Alsó-)	96	Szerdahely	92
Sófalva (Felső-)	96	Szereda (Nyárad-)	85
Solymos (Kis-)	91	Szeszárma	70
Solymos (Kis-)	96	Szt.-Ábrám	94
Solymos (Nagy-)	97	Szt.-András (Sajó-)	73
Solymos (Maros-)	50	Szt.-Anna	84
Solyomkő	67	Szt.-Anna (Maros-)	86
Somkerék	73	Szt.-Anna (Nyárad-)	84
Somkút (N.-)	67	Szt.-Benedek (Nyárad-)	84
Somlyó (Sz.-)	65	Szt.-Benedek	72
Somosd	84	Szt.-Benedek	89
Somogyom	87	Szt.-Erzsébet	97
Somostelke	89	Szt.-Gerlicze	84
Sosmező	68	Szt.-Gothárd	73
Sosmező	111	Szt.-György (Erdő-)	85
Sóspatak	88	Szt.-György (Sepsi-)	109
Sóvárad	84	Szt.-György (Toroczkó-)	53
Sővényfalva	89	Szt.-György (Maros-)	86
Sülelmed	65	Szt.-György (M.-)	78

Szt.-György (Strigy-)	49	Szt.-Simon	85
Szt.-Györgyválya	49	Szt.-Jakab	71
Szt.-Háromság	81	Szt.-Jakab (Sz.-)	75
Szt.-Ivány (Kebele-)	83	Széér	65
Szt.-Ivány (Csitt-)	85	Szék	73
Szt.-István	85	Székes	84
Szt.-Imre (Maros-)	51	Szélkút	89
Szt.-Imre (Nyárad-)	85	Széplak (Küküllő-)	90
Szt.-Ivány	102	Széplak (Dedrád-)	80
Szt.-Ivány (Sz.-)	88	Szilágyszeg	65
Szt.-Ivány (Vasas-)	71	Szilvás (Mező-)	78
Szt.-Imre (Görgény-)	79	Szilvás (Alsó-)	48
Szt.-Iván (Vajda-)	79	Szilvás	65
Szt.-Katholna	111	Szilvás (K.-)	67
Szt.-Király (Sepsi-)	103	Szilvás (Felső-)	48
Szt.-Király (Ér-)	65	Szilvás (Viz-)	73
Szt.-Király-Náznán	85	Szind	54
Szt.-Király (Kalota-)	59	Szinye	69
Szt.-Király (Gyéres-)	53	Szirb	49
Szt.-Király (M.-)	55	Szodoró	65
Szt.-Király (Szil.-)	64	Szokol	80
Szt.-László	60	Szolokma	97
Szt.-László	88	Szombattelke (Erdő-)	73
Szt.-László	97	Szopor (Mező-)	71
Szt.-László (Ny.-)	83	Szotyor	103
Szt.-Lélek	111	Szováth (Alsó-)	73
Szt.-Lőrincz	85	Szödemeter	66
Szt.-Márton (Dicső-)	90	Szőkefalva	90
Szt.-Márton (Koród-)	90	Szörese	104
Szt.-Márton (Soós-)	53	Szövérd	85
Szt.-Márton (Homoród-)	97	Sztána	60
Szt.-Márton (M.-)	78	Sztrimbuj	67
Szt.-Márton (Sz.-K.-)	73	Szucsák	60
Szt.-Mihály	95	Szúliget	50
Szt.-Mihály (P.-)	69	Tacs	75
Szt.-Mihályfalva	54	Tamásfalva	59
Szt.-Mihálytelke	71	Tamásfalva	104
Szt.-Miklós (Bethlen-)	90	Tancs	80
Szt.-Miklós (Káposztás-)	85	Tasnád	66
Szt.-Miklós	96	Teke	80
Szt.-Pál	60	Telek	49
Szt.-Pál	94	Telek	104
Szt.-Pál (K.-)	88	Telek (Ó.-)	79
Szt.-Péter (Uzdi-)	80	Telekfalva	97

Teremi	90	Ujvár (Maros-)	55
Tóhát	71	Uzon	103
Tóhát	87	Ürmös .	99
Toldalag	78	Üvegcsür	79
Tomesd	49	Vádkötélke	58
Tompa .	35	Jára (Al.-)	60
Tompaháza .	55	Jára (M.-)	80
Toplicza (O.-)	78	Jedd .	86
Torbozsló .	85	Jenő (K.-)	68
Torda (Ó-)	54	Jobbágyfalva	32
Torda (Uj-)	54	Jod .	78
Tordos . .	50	Zabola	105
Torja (Al.-) .	106	Zágon . .	105
Torja (Felső-)	106	Záh (Mező-)	71
Totesd	48	Zalán	103
Tóti . . .	49	Zalathna	51
Töök (Alsó-) .	69	Zalasd	50
Töök (Felső-)	69	Zám	49
Tötör	67	Zajkány	50
Tövis	51	Zálnok	63
Tur	54	Zentelke	59
Tuson	80	Zejkfalva	48
Tustya	48	Zilah	66
Tür	92	Zoltán	102
Türe . . .	60	Zoltán	97
Udvarfalva . . .	85	Zovány	66
Udvarhely (Sajó-) .	73	Zutor	69
Udvarhely (Szamos-)	66	Zsibó	66
Udvarhely (Székely-)	110	Zsibóth	109
Ugra	90	Zsobok .	60
Uncsukfalva	50	Zsombor (Magyar-) .	69
Unoka	77	Zsombor (Szász-)	73
Ujfalu . . .	55	Wadad	82
Ujfalu (M.-) .	67	Vadasd .	86
Ujfalu (Oláh-)	80	Valkó (M.-)	61
Ujfalu (Ó-)	92	Valkó (Magyar-)	60
Ujfalu (Sz.-) .	75	Vargyas	100
Ujfalu (Teremi-)	90	Varsolecz	66
Ujlak . . .	88	Vaja	86
Ujlak (Mező-)	80	Vajdaszeg	54
Ujlak (Somlyó-)	66	Vajasd	51
Ujlak (Szamos-)	66	Vajola	75
Ujszékel . . .	97	Vágás .	94
Ujvár (Felső-)	55	Válaszút	69

Váradja (Alsó-Maros-)	51	Verecegyház	92
Váralja (Bálványos-)	74	Veresmart .	55
Váralja (Gogány-)	90	Verespatak	51
Várfalva	52	Vérvölgy	66
Várhegy	105	Veszsződ	92
Várhely	50	Vesszős	87
Várhely	86	Vicsu	66
Vármező	58	Vicze . . .	74
Városvize . . .	109	Vincz (Al-)	51
Vásárhely (Gyerő-)	60	Vincz (Fel-)	55
Vásárhely (K.-)	111	Vingárd	51
Vásárhely (M.-) .	111	Virágos-Berek	72
Vásárhely (Oláh-)	73	Visa	74
Vács	80	Vista	60
Velkér . . .	80	Vizakna	93
Verecegyháza	74	Völcsök	66

